

in acest număr

**Primul
document politic
al anului**

flacăra

anul XXXV

1

(1986)

SÂMBĂTA
4 IANUARIE

1986

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

MESAUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

ADRESAT CU PRILEJUL ANULUI NOU

„Fie ca 1986 — primul an al noului cincinal — să deschidă calea unor noi și tot mai mari realizări în toate domeniile de activitate, în lupta și munca harnicului nostru popor pentru înlăturarea hotărârilor istorice ale Congresului al XIII-lea, a Programului partidului, să asigure înaintarea neabătută a patriei pe calea făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate, ridicarea gradului de civilizație și bunăstare a întregii națiuni, întărirea continuă a independenței și suveranității României!”

„Plugușorul“ la sediul Comitetului Central al Partidului

**Să ne fiți mereu în frunte
Spre victorii și mai multe!**

8415

do

MESAJUL DE ANUL NOU

adresat întregului nostru popor, la posturile de radio și televiziune, de

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

Dragi tovarăși și prieteni,
Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Înceiem anul 1985 și, totodată, cel de-al 7-lea cincinal, cu satisfacția datoriei împlinite, cu rezultate însemnate în dezvoltarea economică și socială a patriei. În condițiile grele, determinate de criza economică mondială și unele lipsuri și contradicții interne, România a străbătut o nouă etapă importantă pe calea consolidării orânduirii sale socialiste, a progresului și civilizației, a ridicării nivelului de trai material și spiritual al întregului popor. Au continuat să se dezvolte industria, agricultura, celelalte ramuri ale economiei naționale, a sporit avuția țării și venitul național. Au fost obținute, de asemenea, realizări importante în domeniul învățământului, științei și culturii — factori de cea mai mare însemnătate în asigurarea progresului general al societății noastre socialiste.

Ca rezultat al dezvoltării generale a patriei și pe baza creșterii veniturilor naționale, s-a asigurat mărirea retribuției reale a oamenilor muncii cu 8 la sută, iar a veniturilor țărănimii cooperatiste cu 12 la sută, sporirea volumului desfacerilor de mărfuri și a serviciilor către populație.

Toate aceste realizări reprezintă o puternică ilustrare a superiorității orânduirii noastre socialiste, a caracterului profund științific, realist și mobilizator al planurilor și programelor noastre de dezvoltare economică și socială, a capacității creatoare și forței poporului român de a învinge orice obstacole și greutăți și de a acționa, într-o strânsă unitate, sub conducerea partidului — centrul vital al națiunii noastre — pentru ridicarea continuă a patriei sale, libere și suverane, pe culmi tot mai înalte de progres și civilizație.

Pentru rezultatele bune obținute în acest an și în întreg cincinalul 1981-1985, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și guvernului, precum și al meu personal, adresez clasei muncitoare, țărănimii, intelectualității, tuturor oamenilor muncii, cele mai calde felicitări și urări de noi victorii în înfăptuirea neabătută a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai României socialiste,

Începem noul an 1986 — primul an al celui de-al 8-lea cincinal — cu un program cutezător și de mare perspectivă; care va asigura intrarea României într-o etapă nouă de dezvoltare, trecerea de la stadiul de țară în curs de dezvoltare, la cel de țară mediu dezvoltată.

Pe baza hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului, în cincinalul 1986-1990, industria, agricultura, construcțiile, știința și cultura vor cunoaște o nouă dezvoltare, un puternic avânt. În centrul atenției va sta dezvoltarea intensivă a întregii activități, realizarea unei calități noi, superioare, a muncii și vieții poporului nostru.

Trebuie să trecem cu toată hotărârea, încă din prima zi de muncă a noului an, la realizarea acestor mărețe obiective, să acționăm cu întreaga noastră pricepere și energie pentru a asigura înfăptuirea în cele mai bune condiții a prevederilor planului, a programelor speciale pe care le avem în diferite domenii de activitate. Și în continuare se impune să fie pus un accent deosebit pe dezvoltarea puternică a bazei energetice și de materii prime, pe întărirea simțului gospodăresc și a spiritului de răspundere în folosirea judicioasă și reducerea consumurilor energetice și materiale. Este necesar, de asemenea, să

se acționeze cu toată fermitatea în direcția creșterii substanțiale a productivității muncii, a ridicării calității și nivelului tehnic al producției, pe baza aplicării celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. În agricultură va trebui să asigurăm desfășurarea largă, în această perioadă, a noii revoluții agrare, care presupune, înainte de toate, producții agricole mari în toate sectoarele, schimbarea revoluționară a modului de muncă, de viață și de gândire al țărănimii.

În spiritul recentelor hotărâri ale Congresului științei și învățământului, se impune să acționăm cu toată fermitatea pentru a asigura progresul continuu al cercetării științifice și aplicarea mai rapidă în producție a rezultatelor acesteia, pentru dezvoltarea pe o treaptă superioară a învățământului, a activității de pregătire și formare a cadrelor pentru toate sectoarele vieții economice și sociale. Va trebui să ridicăm la un nivel superior cultura și arta, să asigurăm largirea continuă a orizontului de cunoștințe ale oamenilor muncii, să intensificăm activitatea politico-educativă de formare a omului nou, cu o conștiință și morală înaintată. Să promovăm ferm, la toate nivelele societății, modul de viață socialist, unanimul revoluționar, principiile de etică și echitate, de egalitate în drepturi între toți cetățenii patriei.

O atenție deosebită trebuie să acordăm dezvoltării democrației muncitorești-revoluționare, perfecționării cadrului de participare nemijlocită a oamenilor muncii la conducerea tuturor domeniilor de activitate, a întregii societăți.

Întărăm în noul an 1986 cu hotărârea fermă de a face totul pentru perfecționarea activității de conducere și organizare a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale, pentru ridicarea spiritului revoluționar, de răspundere, ordine și disciplină în toate domeniile, în vederea realizării în cele mai bune condiții a hotărârilor Congresului al XIII-lea, care asigură mersul ferm înainte pe calea înfăptuirii visului de aur al omenirii — comunismul — pe pământul României, bunăstarea și fericirea întregului popor, întărirea continuă a independenței și suveranității patriei noastre socialiste.

Dragi tovarăși și prieteni,

În anul 1985, situația internațională a continuat să se mențină gravă și complexă, ca urmare a continuării cursei înarmărilor, în deosebi, a celei nucleare, a existenței a numeroase conflicte și stări de tensiune în diferite regiuni ale globului, a adâncirii crizei economice și înrăutățirii foarte serioase a situației țărilor în curs de dezvoltare, a politicii de forță și de amestec brutal în treburile interne ale altor state. A crescut pericolul unui nou război mondial, care s-ar transforma, inevitabil, într-un război nuclear care ar duce la distrugerea a ineseși condițiilor existenței vieții pe planeta noastră.

Iată de ce problema fundamentală a epocii noastre este oprirea cursei înarmărilor, în deosebi a înarmărilor nucleare, apărarea dreptului suprem al oamenilor, al popoarelor, la existență, la viață, la libertate și pace.

Situația gravă mondială face mai necesară ca oricând unirea și conlucrarea strânsă, solidaritatea activă a tuturor popoarelor, a forțelor democratice, progresiste de pretutindeni, pentru oprirea cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război și reluarea politicii de destindere, de înțelegere și largă conlucrare, pentru asigurarea păcii în lume.

Întâlnirea sovieto-americană la nivel înalt de la Geneva a reprezentat un moment important al anului pe care îl încheiem, a deschis perspectiva continuării tratativelor în problemele armelor nucleare și militarizării Cosmosului. Dar problemele fundamentale nu au fost soluționate. De aceea, se impune să fie inten-

sificate și mai mult acțiunile politico-diplomatice, unirea tuturor popoarelor, a forțelor realiste, pentru a se ajunge, într-un timp cât mai scurt posibil, la acorduri reciproc acceptabile, și pentru a se trece de la declarații la măsuri reale de dezarmare.

Întărăm în noul an — proclamat de Organizația Națiunilor Unite ca Anul internațional al păcii — să ne unim forțele cu toate popoarele lumii și să facem totul pentru ca el să răspundă pe deplin așteptărilor și speranțelor întregii omeniri de a se ajunge la înțelegere care să deschidă calea dezarmării, a înlăturării pericolului nuclear.

Vom face totul pentru întărirea încrederii și colaborării în Balcani, pentru transformarea acestora într-o zonă a păcii, fără arme nucleare și chimice, fără baze militare străine. Vom sprijini realizarea de zone denuclearizate în nordul și centrul Europei, precum și în alte părți ale lumii.

În actualele împrejurări internaționale este necesar să se facă totul pentru eliminarea forței și a amenințării cu forța, pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase dintre state numai pe cale politică, prin tratative.

Vom depune toate eforturile pentru a contribui activ la soluționarea problemelor subdezvoltării — inclusiv a datoriei externe, extrem de mari, ale țărilor în curs de dezvoltare — pentru instaurarea noii ordini economice mondiale.

În întreaga noastră activitate internațională vom acorda — ca și până acum — o atenție deosebită dezvoltării relațiilor cu țările socialiste, întăririi unității și solidarității lor în lupta pentru socialism, pentru progres și pace în lume. Vom acționa, de asemenea, cu toată fermitatea pentru extinderea în continuare a relațiilor cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. La baza tuturor acestor relații vom situa, și în continuare, principiile deplinei egalități, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale respectării dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinele, fără nici un amestec din afară.

Întărăm în noul an cu hotărârea de a întări conlucrarea cu forțele democratice, înaintate de pretutindeni, cu toate popoarele care doresc pacea, pentru a contribui la triumful rațiunii, la înlăturarea pericolului unei catastrofe nucleare, la victoria politicii de dezarmare, securitate și destindere, la asigurarea viitorului liber și independent al poporului nostru, al tuturor națiunilor lumii.

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Socialiste România,

Fie ca 1986 — primul an al noului cincinal — să deschidă calea unor noi și tot mai mari realizări în toate domeniile de activitate, în muncă și lupta harnicului nostru popor pentru înfăptuirea hotărârilor istorice ale Congresului al XIII-lea, a Programului partidului, să asigure înaintarea neabătută a patriei pe calea fâuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, ridicarea gradului de civilizație și bunăstare a întregii națiuni, întărirea continuă a independenței și suveranității României!

Fie ca anul 1986 să ducă la realizarea unor progrese reale pe calea dezarmării, a destinderii, colaborării și păcii!

Vă urez din toată inima, dragi tovarăși și prieteni, noi și noi succese în muncă și viață, un An Nou fericit, plin de satisfacții și bucurii, împlinirea tuturor dorințelor de mai bine, multă sănătate și fericire!

La mulți ani!

Președintele Nicolae Ceaușescu a primit felicitările corpului diplomatic

În cadrul unei festivități care a avut loc luni, 30 decembrie 1985, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe șefii mi-

siunilor diplomatice și pe reprezentanții unor organizații acreditate în țara noastră, care au prezentat felicitări cu prilejul celei de-a 38-a aniversări a pro-

clamării Republicii și al Anului Nou.

Diplomații au transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, din partea șefilor de state și de guverne, a conducătorilor or-

ganizațiilor pe care le reprezintă calde felicitări, urări de sănătate și fericire, de noi succese în rodnică și bogată activitate ce o desfășoară în fruntea statului român, spre fericirea și bunăstarea poporului, pentru prietenie, înțelegere și conlucrare între toate națiunile, pentru securitate, colaborare și pace în lume. Din partea șefilor de misiuni diplomatice și a reprezentanților organizațiilor acreditate în țara noastră a vorbit decanul corpului diplomatic, ambasadorul Republicii Federative a Braziliei, Carlos dos Santos Veras.

Mulțumind pentru felicitările și urările adresate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o importantă cuvîntare în care sint sintetizate principiile politicii externe a partidului și statului nostru, precum și semnificațiile pentru țara noastră ale principalelor evenimente politice internaționale ale anului 1985. Arătînd că importanța politică a acestor evenimente se cere confirmată în noul an prin măsuri concrete și realizări practice, în spiritul angajamentelor și declarațiilor făcute privind dezarmarea nucleară, oprirea experiențelor nucleare și a acțiunilor de militarizare a Cosmosului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat totodată strînsa interdependență ce există între problemele dezarmării și cele ale economiei mondiale, a căror soluționare globală condiționează îmbunătățirea generală a relațiilor internaționale și rolul cursului destinderii în întreaga lume.

**Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu
au primit, după datina străbună, urările de An Nou ale tinerei generații**

La mulți ani cu fericire

Pentru-a țării propășire

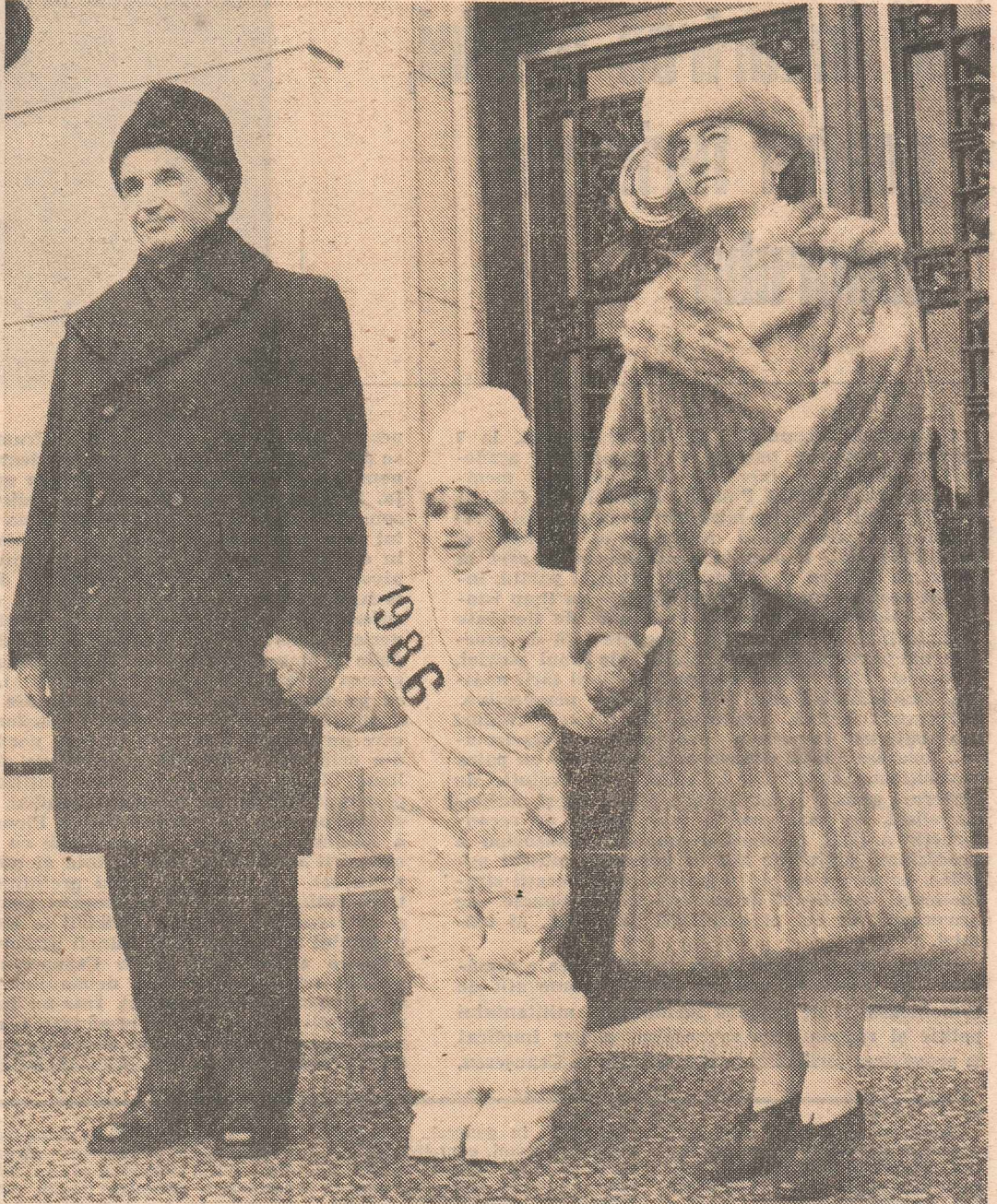
În spiritul tradiției Plugușorului, care perpetuează din timpuri străvechi obiceiuri și datini ce vorbesc despre talentul și hărnicia poporului nostru, care, în existența sa milenară, și-a dovedit statornică dragoste față de glia străbună, dorința de a o face mereu mai rodnică, mai înfloritoare, de a trăi în pace și bună înțelegere cu alte popoare, pe data de 29 decembrie 1985, în fața sediului Comitetului Central al Partidului Comunist Român, mii de copii și tineri de pe întreg cuprinsul patriei au venit să urce din toată inima, cu căldura și cu entuziasmul specifice vârstei lor, conducătorului partidului și al statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăși Elena Ceaușescu, tradiționalul „La mulți ani!”, viață lungă, multă sănătate și fericire, nesecată putere de muncă, pentru progresul necontenit al patriei noastre, pentru binele și prosperitatea întregului popor român, pentru înfăptuirea aspirațiilor sale de libertate și de pace. Împreună cu tovarășul Nicolae Ceaușescu și cu tovarășa Elena Ceaușescu au venit în fața sediului Comitetului Central membri și membrii suplentanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., secretarii ai Comitetului Central al partidului, membri ai Consiliului de Stat și ai guvernului. Erau de față membri ai Secretariatului C.C. al U.T.C., cadre de conducere ale Uniunii Asociațiilor Studenților Comunisti din România și ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor. La această sărbătoare, marcată de bucuria reînținerii cu conducătorul partidului și statului, acum, la ora bilanțului succeselor din 1985 și a proiectelor de viitor, au fost prezenți un mare număr de oameni ai muncii din Capitală. Ei au venit pentru a ura, alături de reprezentanții tinerei generații, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăși Elena Ceaușescu ani mulți, cu sănătate și fericire. Este urarea pe care, în prag de An Nou 1986, întregul nostru popor a adresat-o conducătorului stimat și iubit al partidului și al țării, de numele și activitatea căruia se leagă toate marile împliniri ale acestei perioade rodnice.

Acestor sentimente le-au dat glas și urările colindătorilor: „Aho, aho, firtați voinici! Ia pocniți cu toți din bici! Că noi am venit aici! Cu urarea strămoșească! De pe glia românească! Să-i urăm de Plugușor! Tovarășului Nicolae Ceaușescu, Marele Conducător,

Care-a cîntorit sub soare
Cea mai mindră, înfloritoare
Epocă de măreție
Pentru scumpa Românie!”

Urările de Anul Nou au fost însoțite, în secvențele următoare ale manifestării, adevărate demonstrații de virtuozitate artistică, de mobilizatoare îndemnuri de muncă susținută în noul cincinal, pentru obținerea de realizări la nivelul epocii pe care o trăim. După cum se știe, 1986, primul an al noului cincinal, are în același timp și o deosebită semnificație istorică: în cursul lui se vor împlini 65 de ani de la crearea partidului comunist al clasei muncitoare. Importanța acestei aniversări a fost sintetizată simbolic în vers și dans, alături de numeroase alte idei privind activitatea tineretului, a întregului nostru popor.

În această atmosferă de entuziasm și bucurie a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cuvîntarea conducătorului partidului și statului nostru se constituie într-un vibrant și mobilizator îndemn adresat tinerei generații de a învăța, de a se pregăti cu temeinicie pentru a deveni constructori destoinici ai comunismului în România. „Urez tineretului patriei noastre, studenților — se spune în cuvîntare — să obțină noi și noi realizări în ridicarea nivelului de cunoștințe în toate domeniile, în însușirea temeinică a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, asigurarea unei bune pregătiri profesionale și tehnice, pentru că numai așa își vor putea îndeplini misiunea istorică de a asigura ridicarea patriei noastre pe noi trepte de civilizație și progres, înfăptuirea societății comuniste! Urez elevilor, tuturor copiilor patriei noastre să facă totul pentru a învăța, a învăța și iar a învăța. Însușiți-vă, dragi prieteni, cele mai noi cunoștințe în toate domeniile! În anul 2000, cînd încheiem etapa de dezvoltare hotărîtă de Congresul al XIII-lea, voi veți lucra în diferite sectoare ale construcției socialiste și comuniste. Pregătiți-vă temeinic pentru aceasta!” În același timp, secretarul general al partidului a adresat întregului popor român urarea de a acționa în deplină unitate, sub conducerea partidului, pentru a realiza în cele mai bune condiții planul pe 1986, primul an al celui de-al optulea cincinal, care va asigura ridicarea României socialiste pe o nouă treaptă de dezvoltare. „Fie ca anul 1986, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, să aducă noi realizări în toate domeniile de

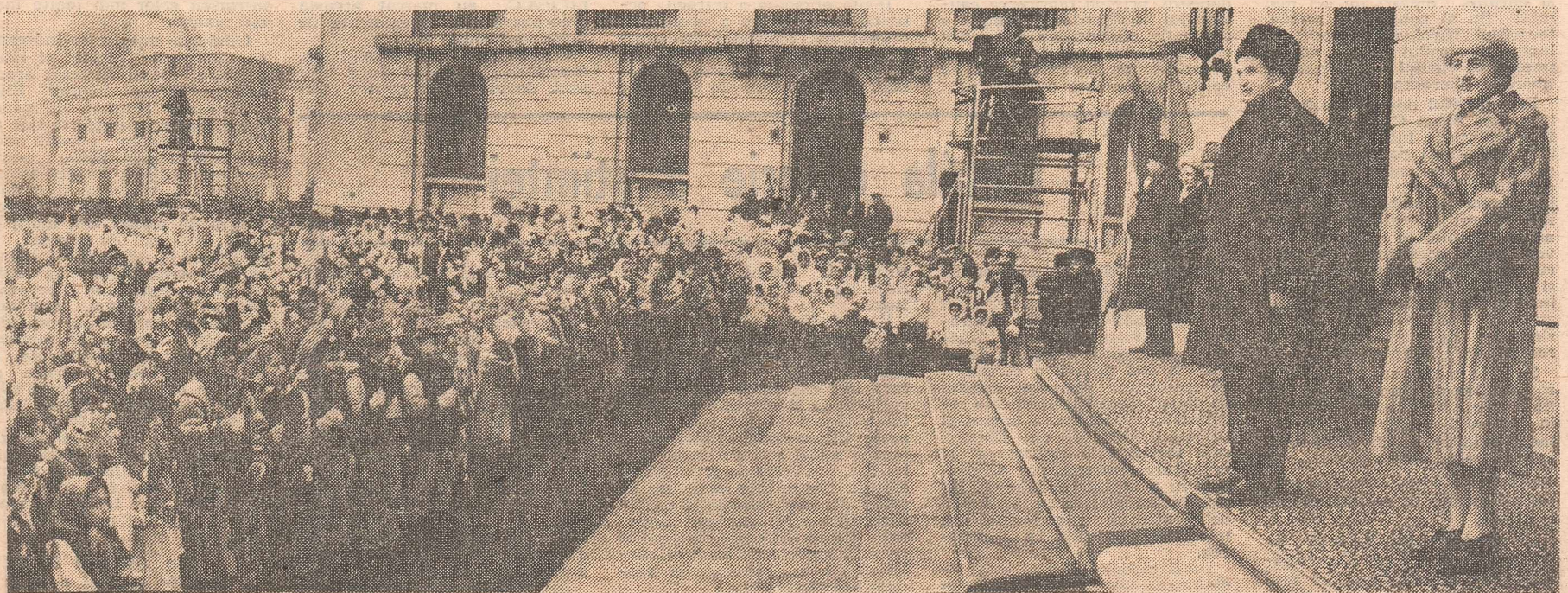
activitate, noi împliniri în muncă și în viață, în ridicarea gradului general de civilizație al poporului nostru! Fie ca anul 1986 să aducă, sau cel puțin să deschidă calea spre realizarea dezarmării, spre destindere, spre

conlucrare, spre o politică de pace!”

Participanții la emoționanta sărbătoare a Plugușorului au dat expresie hotărîrii ferme a tinerei generații a patriei, a întregului nostru popor de a-și in-

tensifica eforturile consacrate realizării exemplare a cincinalului ce va începe, înfloririi continue a României socialiste, sporirii prestigiului său în lume.

ION CODRU

O viață dăruită luptei, muncii și științei, pentru libertatea și înflorirea patriei, pentru fericirea poporului

Calendarul începutului de an marchează, la 7 ianuarie, ziua de naștere a tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim viceprim-ministru al guvernului, președinte al Consiliului Național al Științei și Învățământului. E aceasta o sărbătoare la care ia parte, cu sufletul și cu cugetul, întregul partid, întregul popor, rememorând cu mândrie un timp istoric și, totodată, exprimând sentimente de fierbinte recunoștință și nețărmurită dragoste față de proeminenta personalitate care, alături de Eroul patriei, a marcat și marchează profund destinul țării noastre, deschizându-i cele mai luminoase perspective.

Prezență activă, neobosită în primele rânduri ale bătăliei împotriva exploataării, a fascismului, tovarăsa Elena Ceaușescu a participat cu patos revoluționar, cu dăruire la înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă, iar mai apoi la vasta operă de reconstrucție a țării, condusă de partid, desfășurând o prodigioasă activitate atât în domeniul muncii politice, de partid cât și, în temelul unei vocații strălucitoare, certificată de onoruri internaționale de anvergură, în cel al cercetării științifice, al chimiei.

Fuține femei în istorie, nu numai în cea a românilor, au izbutit să unească într-o viziune atât de armonioasă și de rodnică luciditatea militantului politic și răspunderea savantului, plenar implicat în propășirea țării sale, ca tovarăsa Elena Ceaușescu,

personalitate multilaterală, sub îndrumarea căreia se află domenii hotărâtoare pentru dezvoltarea economico-socială a României socialiste precum știința, învățământul și cultura. În cadrul amplului concept-program, născut din inițiativa și cu aportul determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu, în conformitate cu care știința trebuie privită ca pivot central al dezvoltării, ca mijloc de producție, tovarăsa Elena Ceaușescu a elaborat direcții noi, cutezătoare, imprimând cercetării științifice și ingineriei tehnologice un ritm înalt, legându-le de nevoile și imperatiile producției, promovind integrarea învățământului cu cercetarea și, nemijlocit, cu producția. Dincolo de investigațiile proprii din domeniul chimiei polimerilor, a elastomerilor etc., care au permis realizarea în țara noastră a uneia din cele mai redutabile industrii de acest fel din lume, dincolo de lucrările sale științifice, multe de pionierat, prioritare pe plan mondial, dincolo de cărțile pe care le-a scris, tovarăsa Elena Ceaușescu a condus și conduce, cu neodihnă, cu clarviziune, cu spirit novator mersul înainte al științei românești, tot mai respectată azi pretutindeni. Împotriva rutinei, a gândirii încâtușate, pentru fixarea și în cercetare, a omului potrivit la locul potrivit, exemplul de fiecare zi al muncii perseverente, ambițioase a tovarăsei Elena Ceaușescu a deschis științei noastre orizonturi nebănuite, culmi atât de înalte și imposibile de escaladat. Într-un interval istoric relativ scurt, știința românească a făcut dovada clară, tulburătoare că poate nu numai să în- tre în competiție cu inventica mondială, ci și să

anunțe descoperiri și realizări prioritare în lume.

Savant de renume mondial, unanim elogiat de comunitatea științifică internațională, ales în academie, societăți științifice și universități de pe toată planeta, tradus în numeroase limbi, tovarăsa Elena Ceaușescu e, în același timp, și un militant de frunte al Partidului Comunist Român și al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, afirmându-și și pe acest tărâm, cu aceeași pregnanță, valențele uriașei sale personalități. Prezență alături de marele fiu al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în mijlocul colectivului de oameni ai muncii de pe întreaga geografie a patriei sau purtând, de-a lungul și de-a latul pământului, înalta solie de pace, prietenie și colaborare a României socialiste, tovarăsa Elena Ceaușescu și-a adus și își aduce o contribuție de seamă la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru, intruchipând în modul cel mai fericit trăsăturile tradiționale, proprii femeii române.

Acum, într-un moment ce se impune inimii și gândului nostru printr-o deosebită solemnitate, prin largă și vibranta retrospectivă a unui trecut glorios, dar și prin nestrămutata încredere într-un viitor de aur, întregul popor român urează tovarășului Nicolae Ceaușescu, cirmaciul destinului național, tovarăsei Elena Ceaușescu ani mulți și fericiți, sănătate și putere de muncă, pentru prosperitatea și înflorirea României socialiste.

Dorim și pe această cale, noi, cercetătorii, oamenii de știință din Institutul Central de Chimie, împreună cu toți lucrătorii din sectorul științei și tehnologiei să ne exprimăm sentimentele de aleasă grațitudine, stimă și prețuire față de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminentă personalitate a vieții științifice și politice de largă recunoaștere și prețuire internațională, model de implicare totală, cu întreaga sa ființă și dăruire, alături de cel mai iubit fiu al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în lupta poporului nostru pentru împlinirea visului său de aur, de libertate și progres social.

Este meritul de necontestat al tovarăsei Elena Ceaușescu de a fi mobilizat cu înaltă competență și înflăcărat patriotism detașamentul oamenilor de știință din România spre înfăptuirea obiectivelor economice prioritare. Noi ramuri ale științei și ingineriei tehnologice cunosc o dezvoltare fără precedent în consens cu cerințele economiei naționale și tendințele evoluției științifice în lume, realizările românești atinând niveluri înalte, bucurându-se de largă apreciere și recunoaștere internațională.

Sint de menționat rezultatele competitive pe plan mondial obținute de cercetarea științifică în domeniul ingineriei și tehnologiei chimice, școala românească de chimie consolidându-se și cunoscând o dezvoltare fără precedent tocmai în această ultimă perioadă.

În acest context general se reliefează cu pregnanță prodigioasă contribuția a tovarăsei academician doctor inginer Elena Ceaușescu la dezvoltarea științei

românești, în general, și a chimiei, în special, contribuție substanțială care atrage stima și admirația celor mai largi cercuri științifice și tehnice de pe toate meridianele. Conducând cu înaltă competență, timp de mai mulți ani, cel mai mare institut de cercetare de profil din țară — Institutul de cercetări chimice — ICECHIM —, cercetările întreprinse de tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu și de colectivul pe care îl coordonează, privind fabricarea cauciucului poliizoprenic, după o concepție proprie, au fost aplicate în industrie cu rezultate deosebite, iar lucrările științifice ce au stat la baza acestor pro-

muri ale activității economico-sociale, prin mijlocirea cărora s-a putut generaliza, în țara noastră, o apropiere reală, cuprinzătoare, a cercetării și proiectării de învățământul superior de specialitate și de producție. Expresia cea mai concentrată și grăitoare a acestui proces o constituie realizarea, în ultimii ani, a platformelor integrate de cercetare-învățământ-producție ale chimiei, fizicii, electronicii, aeronauticii și altelor.

Înalta eficiență a întregii activități desfășurate a situat, în ultimii ani, Institutul de cercetări chimice — ICECHIM, pe primul loc în întrecerea socialistă a unităților de cercetare

tivare și coordonare a acesteia, tovarăsa Elena Ceaușescu le-a adăugat preocuparea permanentă de înscriere a întregii activități într-un context de largă comunicare și cooperare internațională. Congresele naționale de chimie, la care au participat prestigioși oameni de știință din numeroase țări, ca și desfășurarea la București a celui de-al 29-lea simpozion de macromolecule al Uniunii Internaționale de Chimie Pură și Aplicată — I.U.P.A.C. au marcat această preocupare prin evenimente de mare rezonanță.

Cinstind munca, demnitatea, dragostea față de istorie și prezent, devotamentul pentru pa-

Comitetului Național „Oamenii de Știință și Pacea”, militează cu înalta abnegație a femeii și a mamei pentru pace, pentru viață, pentru punerea uriașelor forțe ale științei în slujba progresului, a existenței umane, unind sub înaltul său exemplu pe oamenii de știință și cultură chemați să valorifice în beneficiul omului marile cuceriri ale genului uman, pentru instaurarea unui climat de emulație creatoare, un climat al păcii, al afirmării celor mai înalte însușiri umane.

Gândurile noastre se îndreaptă cu deosebit respect și înaltă prețuire către tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, aducând un respectuos omagiu exemplarei sale activități, întreaga noastră recunoștință și grațitudine pentru sprijinul acordat științei și învățământului românesc și îi adresăm urări de deplină sănătate și putere de muncă, ani mulți fericiți, încărcăți de succese tot mai mari în strălucita și rodnică sa activitate, alături de iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, președintele țării. În aceste momente sărbătorești îi asigurăm de înțelegere și neobosită noastră dăruire în muncă pe frontul științei și tehnologiei, pentru înfăptuirea mărețului Program al partidului, a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului și ale primului Congres al Științei și Învățământului, spre binele poporului, spre înflorirea scumpei noastre patrii, România socialistă.

Ing. ȘERBAN SEVER
director general adjunct
al Institutului Central
de Chimie

Nobila ctitorie a științei

cese tehnologice au fost publicate în mai multe volume, traduse în numeroase țări.

Propunându-și în mod programatic organizarea cit mai eficientă a activității științifice, legarea tot mai strânsă a cercetării de producție, scurtarea duratei de materializare în practică a rezultatelor cercetării, a organizat Institutul Central de Chimie, care participă la elaborarea și înfăptuirea programelor de dezvoltare a industriei chimice, iar prin legăturile sale cu institutele de învățământ superior asigură integrarea acestuia cu cercetarea.

După modelul acestui institut-etalon, condus de tovarăsa Elena Ceaușescu, au fost create institute centrale în principalele ra-

științifică, acordându-i-se și titlul de Erou al Muncii Socialiste.

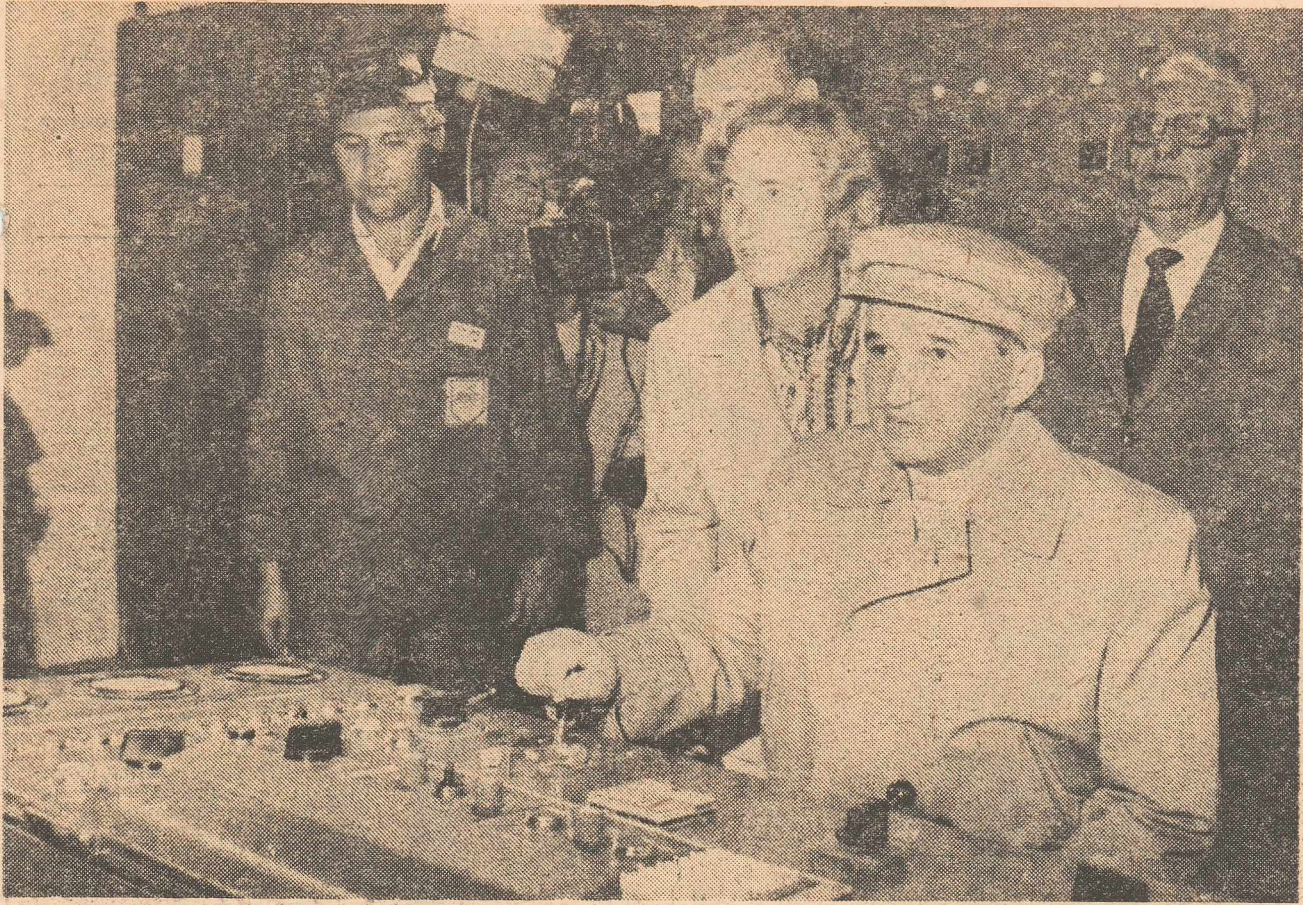
Realizările tovarăsei Elena Ceaușescu în cercetarea și ingineria chimică se reflectă într-o operă științifică impresionantă, care îmbogățește literatura de specialitate și sporește prestigiul internațional al științei românești. Bibliografia acestei opere înscrisă astăzi zeci de lucrări științifice, publicate de prestigioase edituri, comunicate în reviste de profil de largă circulație sau la simpozioane și congrese naționale și internaționale, precum și circa 20 brevete de invenții, materializate în tehnologii și produse industriale.

Angajării personale în munca de cercetare, efortului de direc-

ție, poporul nostru cinstește, totodată, pe aceia care nu precupețesc nimic pentru binele și prosperitatea patriei, pe eroii care pun mai presus de orice gloria țării, prestigiul ei în lume.

În rindul acestor eroi exemplari care concentrează în personalitatea lor cele mai alee însușiri ale neamului, poporul român o situează în semn de înaltă cinstită pe tovarăsa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, a cărei contribuție la dezvoltarea multilaterală a patriei și afirmarea ei în lume constituie un mare exemplu de devotament pentru țară, pentru progresul ei necontestat.

În problematica complexă a epocii contemporane, tovarăsa Elena Ceaușescu, președinte al

Eminent om politic, militant de frunte al partidului și statului nostru, dăruit cu întreaga inimă cauzei progresului, păcii, libertății și fericirii în lume

De sărbătoare

Mi-e dragă, totuși, iarna cu zăpadă,
Făina ei de aur alb să cadă
Pe-ogoarele ce- toate semănat
Pe-niinderile țării noastre toate.
Să crească griul spic verde-nchis
Ca trupul vrăbiel cum este zis
De harnicii țărani de mil, de mii de ani
De cînd sint ei pe-aiici daco-romani.
Să fie snopii grei pentru mașină
Cu spicele crescute în lumină
Căci țara noastră este România
Ce-și alină prin Eroul său vecea
Cînd Flica Ei în sărbătoare
Primește a poporului urare.

MIHAI BENIUC ■

Ne sînteți lumină

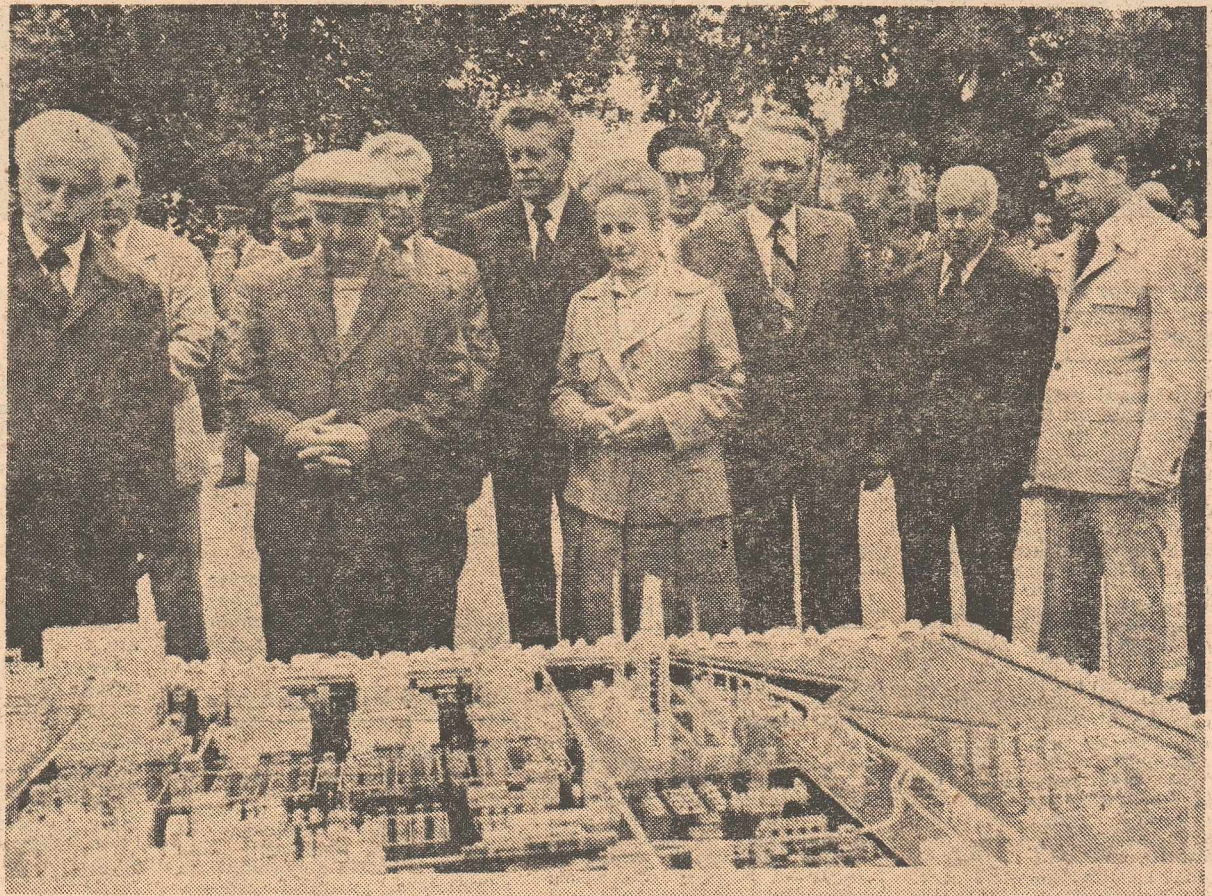
Trandafiri vă înconjoară din iulma mea
Fierbinte. Strălucitul nume pana-mi visa
Azi să vi-l cînte în tonuri de violină.
Elena Ceaușescu — ne sînteți lumină !

Căci dragostea Dumneavoastră rosturi pătrunde
Crește înalte armonii în stupine rotunde
În frumoasa noastră Românie-Grădină.
Elena Ceaușescu — ne sînteți lumină !

Cleștar viu Vi-l gîndul. Mireasmă-a iasomiei
Sufletul. Prestigiu-al Științei și al Omeniei
Sînteți. Și-a neamului Floare și Eroină.
Elena Ceaușescu — ne sînteți lumină !

Să trăiți mulți ani cu sănătate, vă dorim,
Lîngă Cîrmaciul Țării să vă sărbătorim !

ANA LUNGU ■

Ivireu alături de cîrmaciul destinului național, împreună cu poporul, prezență vie și dinamică în momentele decisive ale grandioasei opere de făurire a României moderne

Savant de renume mondială, neobosit promotor al noului în toate domeniile, al transformării științei în forță de producție, în pilon al păcii mondiale

Erou și Eroină

Cînd țara noastră-n frunte are
Un Erou bărbat, cum l-au visat
Străbunii toți, cu-nfrigurare,
Adevărată culme de Carpat,

Și cînd îi stă alături cu iubire
O Eroină și în faptă și în gînd,
Noi toți, slăvindu-i azi, întru cinstire,
Cu flori și vers unite-n cînt,

Slăvim înalta-ntruchipare
A tot ce are țara mai frumos,
Eroul Păcii Mondiale
Și Eroina țării, chip curat, duios.

MARIA ALBU ■

O viață dăruită luptei, muncii și științei,

Nume sinonim cutezanței

revoluționare

„Istoria îmi este aproape ca însăși viața, ca însuși aerul pe care îl respir, fiindu-mi profesie și vocație de peste 20 de ani. În mod firesc, văd și simt momentele de răscruce ale prezentului ca momente și evenimente de unicitate în îndelungatul proces al trăirii poporului nostru. Decantez, de altfel ca orice locuitor al acestui pământ, că, de-a lungul istoriei, marii conducători din epocile eroice ale neamului, au avut alături personalități feminine — mame, soții, surori — pe măsura lor, ajutându-i, sprijinindu-i cu devotament, uneori până la sacrificiu, susținându-le efortul întru înălțarea neamului. În pleiada unor asemenea ilustre efegii istorice, regăsim, în logica firească și dreaptă a realității, personalitatea cu înalte virtuți morale și spirituale a tovarășei Elena Ceaușescu. Un simbol al femeii române din zilele noastre. Tovarășă de viață a unui conducător care nu cunoaște odihna în lucrarea sa fără precedent pentru binele țării și al poporului, pentru demnitatea și pacea omului pe Pământ, a fost și este, în același timp, tovarășă de luptă și de idei, mamă devotată și femeie a timpului său, propriul său Pigmalyon care s-a desăvirșit perpetuu pe sine, învățând și creînd, dublînd continuu omul de știință, pe omul politic de o profundă conștiință revoluționară și patriotică. Numele său — nume sinonim cutezanței revoluționare; știm cum a intrat din tinerete în mișcarea tineretului comunist, cum s-a remarcat, încă din 1939, alături de neînfriecatul utecist Nicolae Ceaușescu, în lupta muncitorilor pentru drepturi, pentru libertate, pentru democrație, pentru pace, împotriva teroarei fasciste. Tînăra muncitoare Elena Petrescu era încă de-atunci un simbol și un exemplu pentru tinerele fete române, pentru aspirațiile lor către emancipare, către participarea și afirmarea lor în viața socială. Astăzi, cînd sintem, de netăgăduit, o forță a societății și ne manifestăm în toate sferele și domeniile de activitate, avem în față exemplul cel mai elocvent și mai total pentru activitatea sa prodigioasă și inegalabilă pe tovarășa Elena Ceaușescu.

Tubeste copiii țării cu același spirit matern și ocrotitor cu care își lubeste propriii fii, dar și cu conștiința politică a ceea ce ei reprezintă ca viitor al patriei și națiunii. Alături de conducătorul partidului și al poporului, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, îndrumă cu permanentă grijă formarea în chip nou și modern a tinerei generații, pregătirea acestora pentru a face față timpului de mîine, unei civilizații înalte pe care o va atinge societatea românească. Nu cunoaștem în istorie o mai înaltă preocupare față de copii, față de tineret ca în Epoca Ceaușescu. Nu s-au investit nicidecum mai mult, nu s-au creat nicidecum mai desăvirșite condiții pentru învățură, cultură, destindere, educație, sănătate, împlinire a personalității copiilor și tineretului ca acum.

Sînt educator, sînt cadru didactic, și trăiesc poate mai intens ca alții acest adevăr. Am fost printre participanții la recentul Congres al științei și învățămîntului și am putut să mă conving încă o dată de importanța covîrșitoare ce o acordă partidul și statul nostru condițiilor de viață și de educație a tinerei generații. Profunzimea de gînd cu care a analizat rolul și menirea școlii românești în actuala etapă de dezvoltare a țării, tovarășa Elena Ceaușescu în cuvîntarea sa, detaliînd ideile de bază, ideile-forță din Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, ne-a înflăcărat pe noi, cadrele didactice, pe toți educatorii țării în a ne aduce la îndeplinire profesia într-un chip nou. Să formăm o tînără generație completă, înarmată cu cunoștințele de bază din disciplinele fundamentale ale științelor naturii ca și ale științelor sociale, căci numai astfel „poate fi împlinită menirea profund umanistă a școlii noastre” cum sublinia tovarășa Elena Ceaușescu, acest profund și mare educator cum s-a dovedit și cum se dovedește prin întreaga sa activitate, la scară socială”.

Prof.

ALEXANDRINA GORINCIOI
directoare adjunctă a Liceului
industrial metalurgic Iași

Un exemplar potențial

creator

„De-a lungul anilor am avut de nenumărate ori satisfacția să beneficiem, cu prilejul vizitelor efectuate, împreună cu ilustrul și mult stimat secretar general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe meleagurile timișene, de prețioasele indicații și orientări, ale tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, devenite fapte și certitudini în întreaga activitate de învățămînt, cercetare și producție desfășurată de Institutul agronomic din Timișoara. Ca participantă la primul Congres al științei și învățămîntului unde au fost dezbătute și stabilite direcțiile de acțiune în viitor, sarcinile de mare răspundere care revin oamenilor de știință din patria noastră, am rămas puternic impresionată de profunzimea analizei făcute activității de cercetare științifică, contribuția hotărîtoare pe care aceasta trebuie să o aducă la realizarea amplului program de dezvoltare economică și socială a patriei, adoptat de Congresul al XIII-lea al partidului. Avînd vii în memorie îndemnul ce ne-au fost adresate, indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, am acordat și acordăm o atenție specială imbinării cercetării cu producția, atît în cadrul propriei stațiuni didactice și experimentale, cit și în cele 18 consilii agroindustriale și 44 de unități agricole socialiste. Recoltele obținute anul trecut pe terenurile unde au fost concretizate rezultatele cercetării demonstrează că dispunem de un puternic potențial creator, capabil să asigure îndeplinirea integrală a sarcinilor revenite agriculturii timișene în actualul cincinal. Astfel, în ciuda condițiilor climatice mai puțin favorabile, am obținut, în medie la hectar, peste 7 000 kg de grâu, 3 460 kg floarea-soarelui și 13 486 kg porumb boabe; producția de lapte de la fiecare vacă furajată s-a ridicat la peste 5 mii litri. Sînt realizări care se constituie în argumente pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor trasate cercetării științifice și învățămîntului din patria noastră, de conducerea superioară a partidului, pentru continua ei înflorire și proapăsire.

Incredințați că vom beneficia, ca și pînă acum, de sprijinul și de prețuita îndrumare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, remarcabilă personalitate a vieții politice și științifice naționale și internaționale,

nale, cadrele didactice și studenții Institutului agronomic Timișoara îi adresează multă sănătate, putere de muncă, fericire și bucurii, spre binele patriei și bunăstarea întregului popor!”

Prof. dr. ing.
GEORGETA NICHITA
proector al Institutului
agronomic din Timișoara

Înaltă competență și

devotament comunist

„Această dublă cucerire — afirmarea științei ca forță propulsivă a progresului și afirmarea femeii ca forță socială egală cu cea a egalilor lor, bărbații, și în știință, în învățămînt, în cercetare, cu o pregnanță fără etalon de comparație în întreaga istorie a țării — o datorăm politicii partidului nostru, viziunii profund moderne și creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu asupra dezvoltării societății socialiste românești și, în mod cu totul exemplar, tovarășei Elena Ceaușescu, femeie-remarcabil om politic, femeie-redutabil om de știință al unei epoci coplesite de efervescența descoperirilor tehnico-științifice, intruchipînd virtuțile unei personalități ilustre a contemporaneității. În calitatea sa de membru al Guvernului și de președinte al Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, ne-a vizitat, alături de secretarul general al partidului, nu o dată Institutul, oferindu-ne indicații de preț pentru orientarea activității noastre în direcțiile prioritare jalonate de Programul național al cercetării științifice și tehnologice din țara noastră, într-o schimbare de sens al drumului parcurs pînă acum. Ne-a indicat să prelungim cercetarea fundamentală, s-o dublăm în permanență, cu cea aplicativă. Azi nu ne mai sperie noțiunea de tehnologie, sintem chiar autori și detinători de tehnologii pentru importante sectoare economice și sociale. Dacă biotehnologia — direcția spre care se îndreaptă domeniul nostru azi — exprimă un nivel nou de înțelegere al științelor naturii, această realitate plasează biologia în rîndul științelor de viitor. Cum ne îndruma recent de la înalta tribună a primului Congres al științei și învățămîntului din țara noastră, tovarășa Elena Ceaușescu, sintem pregătite să ne aliniem, să răspundem sarcinii de onoare de „a dezvoltă și mai mult cercetarea funda-

mentală de perspectivă, în toate domeniile cunoașterii umane, pentru a deschide noi orizonturi cercetării aplicative și a spori aportul științei la progresul general al țării, la îmbogățirea tezaurului gîndirii științifice universale”. Privind cu mîndrie și recunoștință la activitatea tovarășei Elena Ceaușescu, îi dorim cu prilejul aniversării zilei de naștere, din tot sufletul, la mulți ani, sănătate și putere de muncă”.

Conferențiar doctor
DOINA IVAN
director general al Institutului
de științe biologice din București

Puternică îmbogățire a

tezaurului științific

„Întreaga operă de transformare și înnoire desfășurată în sfera științei românești, este nemijlocit legată de prodigioasa activitate a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, eminent om politic și savant de largă recunoaștere internațională.

Contribuind activ, cu înaltă competență și răspundere comunistă, la înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului, în cadrul multiplelor și prestigioase activități, un loc central îl ocupă îndrumarea permanentă a cercetării, învățămîntului și culturii românești. Orientînd întregul potențial științific și tehnic de care dispune țara noastră, în vederea rezolvării problemelor cardinale ale economiei naționale și a perfecționării procesului instructiv-educativ în România, tovarășa Elena Ceaușescu are un rol decisiv atît în domeniile considerate tradiționale, cit și în cele de vîrf ale progresului tehnico-științific. În paralel, militînd cu consecvență pentru organizarea și concentrarea întregului potențial științific și tehnic, tovarășa Elena Ceaușescu desfășoară și o vastă și remarcabilă activitate de creație științifică proprie, în domenii de vîrf ale științei și tehnologiei moderne. Prin valoarea lor, aceste cercetări contribuie la rezolvarea unor probleme fundamentale cu largi implicații în dezvoltarea economiei naționale, fiind deschizătoare de noi orizonturi în domeniul sintezei elastomerilor. Drept urmare, ele au pus bazele în țara noastră, uneia din cele mai puternice industrii de cauciuc poli-butadienic, polizoprenic și de cauciuc termoplastice ELTAR, din lume.

Model de imbinare organizată a unor studii de cercetare fundamentală și aplicativă, lucrările tovarășei Elena Ceaușescu, puncte de referință în ramurile de vîrf ale economiei moderne, sporesc faima școlii românești de chimie, contribuind la îmbogățirea tezaurului științific național și universal.

Personalitate de primă mărime în lumea științelor contemporane, tovarășa Elena Ceaușescu este bine cunoscută și stimată și prin vasta sa operă științifică, ce se bucură de o largă rezonanță în cercuri științifice din numeroase țări cu tradiție în domeniu.

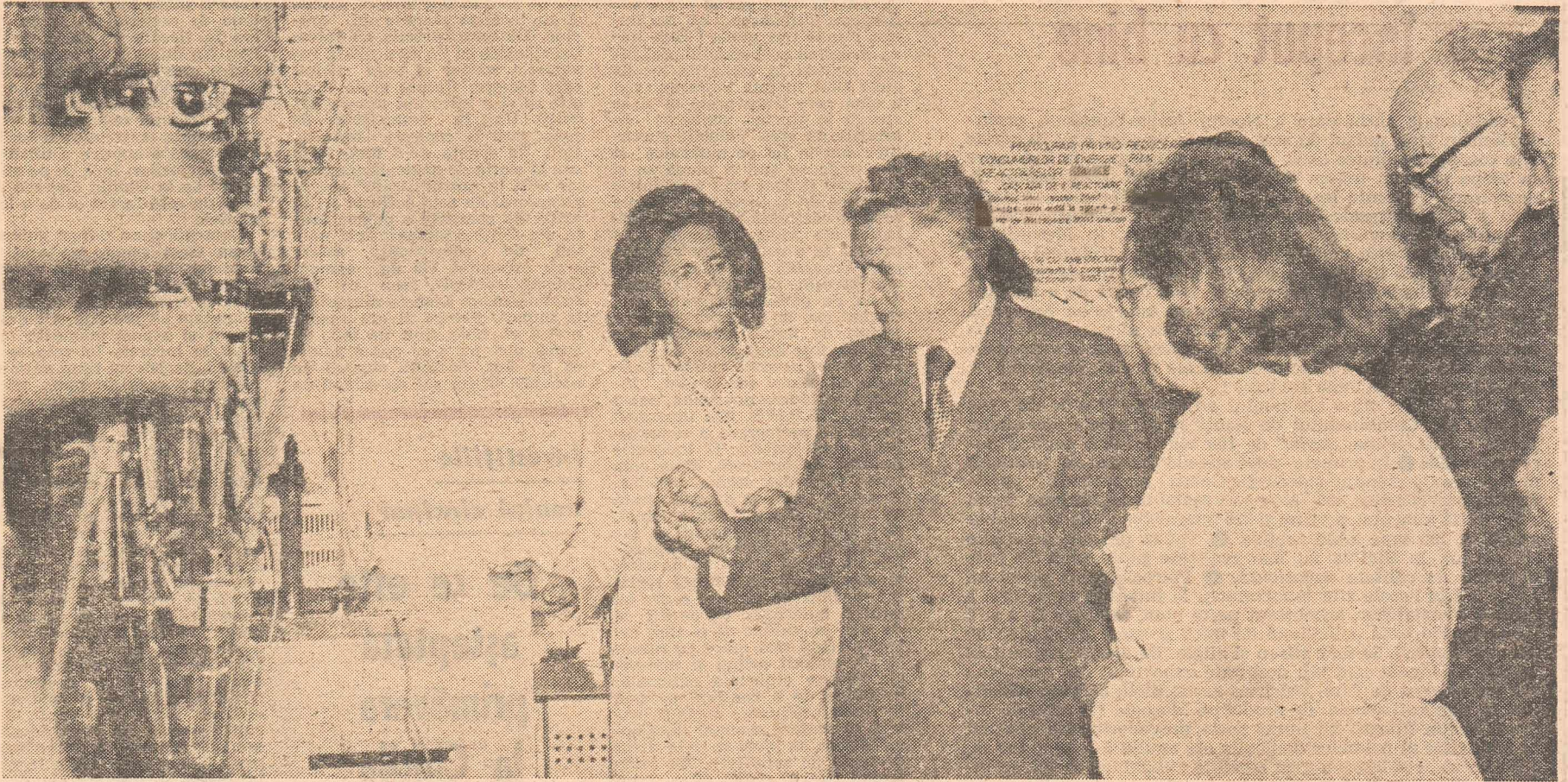
Prestigioasa recunoaștere internațională și-a găsit o elocventă ilustrare și prin acordarea a numeroase titluri de „Doctor Honoris Causa” și „Membru de onoare” al unor prestigioase foruri științifice universitare din numeroase țări ale lumii. În calitate de președinte al Comitetului Național Român „Oamenii de știință și pacea”, tovarășa Elena Ceaușescu militează neobosit pentru pace și dezarmare, pentru înlăturarea primejdiei unui război nuclear, conferind o strălucită expresie vocației de pace a oamenilor de știință, artă și cultură din țara noastră.

Recenta constituire a Consiliului Național al Științei și Învățămîntului, cu prilejul primului Congres al Științei și Învățămîntului și desemnarea tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu în înalta funcție de președinte, constituie garanția angajării depline a științei și tehnologiei românești în opera de înfăptuire cu fermitate și la cele mai înalte exigențe, a marilor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului.

Omagiînd cu prilejul fericitului eveniment aniversar și dînd expresie celor mai profunde sentimente de stimă și aleasă prețuire, exprimăm ilustrului om de știință, tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, cu profundă și firească emoție, cele mai respectuoase urări de viață îndelungată, putere de muncă și strălucite succese în prestigioasă și multilaterală activitate ce o desfășoară, alături de strategul tuturor victoriilor noastre, conducătorul partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tărîmul științific, politic și social, pentru ridicarea României pe noi trepte de progres și civilizație”.

Prof. univ. dr. doc.
GHEORGHE MARCU
directorul Institutului de chimie
din Cluj-Napoca

pentru libertatea și înflorirea patriei, pentru fericirea poporului

Ne sint permanent vii în minte cuvintele secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Construim o societate nouă în epoca celor mai noi descoperiri ale științei și tehnicii, a desfășurării furtunoase a revoluției tehnico-științifice contemporane”. Prezentul și viitorul omenirii nu pot fi concepute în afara marilor cerceri ale gândirii științifice. Sub inițierea directă a științei, omenirea progresa în stăpânirea tainelor naturii și, ca urmare, poate valorifica tot mai eficient bogățiile Terrei, modificând totodată într-un ritm rapid condițiile producției materiale prin perfecționarea forțelor de producție și implicit a gândirii și creației spirituale. Pornind de la aceste premise, conducerea partidului și statului nostru acordă o importanță de prim ordin activității științifice, punând cuceririle științei și culturii la baza construcției orânduirii socialiste și comuniste ca factor hotărâtor al progresului și civilizației, al ridicării continue a nivelului de trai și de civilizație al oamenilor muncii.

O contribuție remarcabilă la elaborarea și transpunerea în viață a acestei politici a parti-

dului de dezvoltare a științei și tehnologiei în România aparține tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial și militant de frunte al partidului. Sărbătorind-o cu ocazia aniversării zilei de naștere, precum și pentru îndelungata sa activitate revoluționară, oamenii muncii din cercetarea științifică omagiază

ganizare, coordonare și orientare a cercetării științifice și tehnologice și de pregătire a cadrelor de specialiști pentru etapele viitoare ale dezvoltării economiei naționale, tovarășa academician Elena Ceaușescu și-a adus un aport deosebit ca om de știință printr-o vastă operă incununată de o binemeritată recunoaștere și stimă pe plan

Elena Ceaușescu își rezervă, în continuare, timpul necesar activității de cercetare. Întreaga activitate a Doamnei Elena Ceaușescu este și în această privință pilduitoare. Numeroase aprecieri similare ale unor numeroase personalități ale vieții științifice și culturale de pe toate meridianele lumii, precum și multiplele titluri academice

științei românești în cadrul frontului mondial al oamenilor de știință. În acest cadru, oamenii de știință și cercetătorii români din domeniul chimiei, toți cei ce muncesc în producția materială din ramura chimiei își manifestă hotărârea fermă de a duce la îndeplinire, în mod exemplar, sarcinile din domeniul lor de activitate pe tărâm profesional și politic, în conformitate cu rolul umanist al științei în general și al chimiei în special.

Însuflețiți de respectuoasele sentimente de stimă, prețuire și admirație pe care le purtăm tovarășei Elena Ceaușescu, îl dorim, din inimă, cu prilejul aniversării zilei de naștere, multă sănătate și putere de muncă, noi și importante succese, pentru ca, alături de iubitul nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, să contribuie cu noi opere la transpunerea în viață a politicii interne și externe a partidului și statului, la făurirea civilizației socialiste și comuniste pe pământul României.

Prof. dr. doc.
CONSTANTIN LUCA
directorul Centrului
de chimie-fizică ICECHIM

Înălțător exemplu

în personalitatea tovarășei Elena Ceaușescu, modelul perfect de imbinare a atribuțiilor profesionale cu activitatea politică și ideologică, model călăuzitor în întreaga lor activitate.

Coordonarea activității Consiliului Național pentru Știință și Învățământ de către tovarășa academician Elena Ceaușescu asigură orientarea și concentrarea eforturilor oamenilor de știință pentru stabilirea celor mai adecvate soluții specifice țării noastre, pentru crearea și consolidarea economiei naționale pe baza politicii acumulărilor productive de înaltă tehnicitate, competitive în cadrul economiei mondiale.

Paralel cu activitatea de or-

mondial. Însemnatele lucrări publicate în reviste de specialitate sau comunicate la congrese naționale și internaționale, precum și numeroasele invenții, s-au bucurat de o largă rezonanță în cercurile științifice din numeroase țări ale lumii. Semnificative în acest sens sint cuvintele doctorului Dorothy Crowfoot Hodgkin, laureată a Premiului Nobel pentru chimie (Marea Britanie) și președintă a mișcării Pugwash, care, referindu-se la activitatea tovarășei academician Elena Ceaușescu, spunea: „Am fost impresionată de faptul că, îndeplinindu-și înalte misiuni de stat ce i-au fost încredințate, academicianul doctor inginer

și distincții primite sint de natură să ne aducă mulțumire și mândrie pentru poziția științei românești în lumea contemporană.

Imbinând fericit calitățile sale de eminent om politic și activ om de știință, activitatea sa își pune puternic pecetea pe amploarea și dinamismul acțiunilor slujitorilor științei și învățămîntului din țara noastră consacrate soluționării problemelor globale ale omenirii, ale păcii și dezarmării, ale salvării și conservării vieții pe planeta noastră. Activitatea tovarășei Elena Ceaușescu în fruntea Consiliului Național Român „Oamenii de Știință și Pacea” permite afirmarea puternică a

Principalele lucrări

ale tovarășei

academician

doctor inginer

Elena Ceaușescu

CERCETĂRI ÎN DOMENIUL SINTEZEI ȘI CARACTERIZĂRII COMPUȘILOR MACROMOLECULARI

A apărut în limbile:

- română, Editura Academiei Republicii Socialiste România
- engleză, Ed. Academiei R.S.România
- germană, Univ. Darmstadt, R.F. Germania
- greacă, Ed. Almos, Atena, Grecia
- italiană, Ed. Sugar, Milano, Italia

POLIMERIZAREA STEREOSPECIFICĂ A IZOPRENULUI

A apărut în limbile:

- română, Editura Academiei Republicii Socialiste România
- engleză, Ed. Pergamon Press, Londra, Anglia
- rusă, Ed. Himia, Moscova, U.R.S.S.
- greacă, Ed. Pneumatikou, Atena, Grecia
- olandeză, la Univ. Haga, Olanda
- italiană, la Ed. Edimez, Roma, Italia
- spaniolă, la Univ. Mexico-City, Mexic

— japoneză, la Univ. Tokyo, Japonia

— chineză, la Academia de Științe din Beijing, R.P. Chineză

NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL COMPUȘILOR MACROMOLECULARI

A apărut în limbile:

- română, Editura Academiei Republicii Socialiste România
- greacă, Ed. Koronakis, Atena, Grecia
- italiană, Ed. Edimez, Roma, Italia
- rusă, Ed. Himia, Moscova, U.R.S.S.
- engleză, Ed. Pergamon Press, Londra Anglia

— chineză, la Ed. Academiei din Beijing, R.P. Chineză

CERCETĂRI ÎN CHIMIA ȘI TEHNOLOGIA POLIMERILOR

A apărut în limba:

- română, Editura Academiei Republicii Socialiste România

ENCICLOPEDIA DE CHIMIE

A apărut în limba:

- română, Editura științifică și enciclopedică

Noul an de muncă a început cu bine

Tradiționala sărbătoare a Noului An a cunoscut, pretutindeni în țară, pulsul de semnificație pe care-l au în aceste zile confluența dintre două cincinale și intrarea țării noastre în etapa care va marca ridicarea ei la un nivel mediu de dezvoltare. Puternic însuflețiti de caldele aprecieri, îndemnuri și urări adresate întregii națiuni de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Mesajul de Anul Nou, oamenii muncii din întreaga țară, întregul nostru popor au pășit în 1986 cu deplină și unanimă încredere în viitorul strălucit al patriei, cu hotărârea fermă de a nu precepeți nici un efort pentru îndeplinirea istoricelor prevederi din documentele Congresului al XIII-lea al partidului. Primele vești, care ne parvin, ca de obicei în asemenea momente, din locurile cu foc continuu ale patriei, confirmă că, într-adevăr semne bune anul are :

● În primele clipe ale noului an, de pe liniile de fabricație ale Combinatului de lianți și materiale refractare. Turda a ieșit prima „șarjă” de 100 tone ciment purtând pecetea lui 1986 ● În primele două zile ale noului an, oamenii muncii din Combinatul siderurgic Galați au realizat, suplimentar prevederilor, 450 tone coals metalurgic, 300 tone fontă lichidă, 415 tone oțel, precum și 320 tone sleburi, 360 tone tablă groasă și 160 tone tablă subțire. ● Tot în primele două zile ale anului, la Slatina au fost realizate peste plan 20 tone aluminiu de calitate superioară. ● Petrochimiiști piteșteni, asigurând în aceste zile funcționarea la întreaga capacitate a tuturor instalațiilor, au obținut peste plan, în zilele de 1 și 2 ianuarie, 150 tone polietilenă de mică și mare densitate, 100 tone acrilonitril, 30 tone stiren și altele. De asemenea, au fost realizate primele cantități destinate exportului din acest an : 300 tone negru de fum, 300 tone acrilonitril, 50 tone polistiren. ● Sondorii schelei de producție Moșoaia (Trustul de foraj-extracție Pitești) au livrat peste prevederile din graficul de producție al primelor două zile ale anului 5 tone gazolină, 6 tone etan și 50 000 mc gaze asociate utilizabile. ● Intreprinderea „Electrocentrale” din Râmnicu Vilcea a menținut la dispoziția dispecerului energetic național o putere efectivă utilizabilă superioară cu 38 MW celei prevăzute inițial, la care s-a adăugat o producție suplimentară, în primele două zile ale anului, de 100 000 kWh ● La Combinatul siderurgic Reșița, au fost elaborate peste planul primelor două zile ale noului an 300 tone laminate, 200 tone semifabricate, 200 tone oțel și aproape tot atâtea de fontă, peste 50 tone coals ● Chimiiștii din cadrul Combinatului petrochimic „Solventul” din Timișoara au realizat un spor de 100 tone plastifianți, 20 tone polietilenă de joasă tensiune, precum și alte produse care valorifică mai eficient materiile prime și materialele ● Tot 100 000 kWh energie electrică a furnizat peste plan în primele două zile ale anului și Intreprinderea „Electrocentrale” din Curtea de Argeș ● În prima noapte a noului an, la Intreprinderea „Laminorul” din Brăila, s-au obținut peste 200 tone laminate, 90 tone sîrmă trefilată, 150 tone oțel calibrat, 35 tone cuie și 10 tone microlaminate ● Extras în primele două zile ale anului cu 300 tone cărbune Minerii întreprinderii de profil din Cîmpulung-Muscel au energetic mai mult decât prevedea planul de producție. ●

● Aceste prime, dar importante succese din primele ore ale noului an semnifică și de această dată puternica unitate a clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărârea unanimă a tuturor oamenilor muncii de a face totul pentru realizarea cu succes a noului cincinal, pentru transformarea lui 1986 într-un an de referință în dezvoltarea modernă a patriei noastre socialiste. (O. Știre)

Chitila e la doi pași de București dar parcă e mai frig aici și, în răstimpul de-o clipă cîț inginerul Sever Rocsin a întins mina ca să închidă aparatul de radio, fără să mai fie nevoie de cuvinte în ochii lui se poate citi limpede întrebarea : să fie numai minus trei grade ? Sus, lângă streasina acoperișului, doi sudori agățați în centurile lor de piele simt în față suflarea rece a zilei care trece peste ei și se sparge în țipete stridente în grinzile de oțel. Valorile curenților sint la fel de puternice și jos, unde se aud și parcă se și văd cum străbat prin armăturile metalice ori se lovesc de zidurile roșii de cărămidă herghelile sălbatice ale frigurilor iernii. Apropo, la o sută de metri, panglica de asfalt a soselei abia se mai zărește, albastruie, în întinderea de pămînt degerat, alb, sfărîmicios, de pe care ultimele resturi de iarbă, măcinată de ger, au fost spulberate de vînt. Din goana mașinii, călătorul zărește pe poarta șantierului, înscrise cu vopsea proaspătă, patru inițiale : S.P.M.R. Ele înseamnă Secția de prelucrare a materialelor refolosibile. O investiție deosebit de necesară, după cum poate să-și dea seama oricine. Acum, la trecerea pragului unui an nou și al unui nou cincinal, cînd domeniul recuperării și valorificării materialelor refolosibile va trebui privit cu un simț al răspunderii pe măsura realei însemnătăți pe care el o are și, potrivit hotărîrilor de partid și de stat, se cuvine să o aibă în-ț-o măsură mai mare ca resursă de materii prime și materiale pentru economia națională, inițiativa de a construi această secție de prelucrare poate fi privită ca semnul sigur al unei noi calități ce se impune și în acest domeniu de activitate. Tot cetățeanul știe că risipa nu e semn de înțelepciune și că adevărul acesta nu trăiește numai între peretii casei lui ci și în casa și în viața noastră, a tuturor, încontestabil fiind că în ultima vreme recuperarea materialelor refolosibile a făcut pași mari. Valorificarea inteligentă, superioară, și readucerea în circuitul economic a acestor materiale se produce însă prin elaborarea unor tehnologii adecvate și prin investiții de felul celui la care se lucrează acum în marginea comunei Chitila.

Azi dimineață, inginerul Sever Rocsin s-a trezit la ora 5 și jumătate. A înaintat prin întunericul dormitorului și a dat deoparte un colț de perdea. După zburciumul crengilor negre ale arborilor din fața blocului și-a dat seama că pe stradă vîntul alear-gă ca la o cursă fără obstacole și și-a zis că astăzi, chiar dacă nimeni n-o să-și mai deschie nasturele de la gulerul cămășii, va fi încă o zi bună de lucru, fără îndoială. S-a bărbierit și îndelete, s-a îmbrăcat repede și după ce a băut o cafea a ieșit din casă exact la 6 și un sfert. De cum a deschis usa blocului, vîntul s-a repezit la el ca o haită zgomotoasă. Și-a ridicat gulerul și a pornit în pas întins și spornic, de bărbat înalt, pînă la stația autobuzului. La 7, cînd a ajuns pe șantier, din întuneri-

cul dimineții au început să se arate și ceilalți. Și-au îmbrăcat pufoaicele groase sub care și-au aranjat pieptarele de lînă, și-au pus căștile, și-au luat mînușile și vreo citiva, cu toate că pămîntul pe șantier era tare ca piatra, și-au încălțat cizmele de cauciuc. Dinspre barăciile cu ferestre albastre ca de cerneală în revărsatul zorilor ei s-au risipit care încotro, fiecare acolo unde știa că și-a întrerupt munca ieri seară. Unii la gospodăria de span, alții la centrala termică. Unii la soneta de 3 tone forță sau la stația de neutralizare acizi iar alții la postul „trafo” sau la rezervorul de acid sulfuric ori la stația de pompare a arelor uzate. Pe șantier lucrează trei unități de construcții, astăzi s-au prezentat 170 de oameni „efectiv control”, ceea ce înseamnă că nu lipsește nimeni de la muncă, fiecare și are așadar prețul ei, bine știut de toți, de aceea nici nu s-ar putea spune că nu sint, cu toții, oameni de nădejde. Și un șef de echipă de

tor pentru cutiile de conserve, bineînțeles, ci și pentru producerea a tot felul de aliaje. În cadrul aceleiași secții de la Chitila tabla va fi balotată și retrimășă în circuitul industrial, ea fiind doar o parte din cele 50 000 de tone de material feros ce vor lua în fiecare an calea oțelărilor. Nu întimplător se montează aici o presă de 250 tone forță și nu întimplător se face și o instalație de brichetare a șpanului. Prin această reducere a volumului unor materiale refolosibile se asigură o sporire a eficienței transporturilor. Încă de pe acum, secția de la Chitila dispune de o linie de cale ferată și de o locomotivă.

Oamenii și-au ridicat guleretele, și-au lăsat căștile pe ochi și muncesc în tăcere. În anumite locuri, munca e grea și migăloasă dar operația trebuie să fie executată cu precizie și cu mină sigură și atunci mînușile mai mult te incurcă. Ici-colo se lucrează, pentru un timp, fără mînușile cu care nu poți prinde chiar atît de bine unelte care cu mina descoperită. Și e atît de frig încît mina pare că se lipsește de fier. Iar flacăra aparatului de sudat nu ține deloc de cald. Albătruie, tremurînd ca o vietate speriată în aerul tare și limpede, flacăra de acetilenă e rece și ea. Constructorii fac tot ce depinde de ei ca la sfîrșitul acestei ierni, odată cu primăvara, secția de la Chitila să înceapă să producă în plin. Dar pentru ei nu e un secret că s-ar putea să mai aibă de lucru și după aceea, fiindcă se vorbește încă de pe acum despre o a doua etapă a lucrărilor și despre o posibilă extindere a activității acestei secții care va fi, după cum se vede, un grup de ateliere specializate în valorificarea materialelor refolosibile la nivelul optim al unor tehnologii specifice. Etapa următoare ar presupune, aflăm, construirea unei a doua linii de cale ferată și instalarea unei macarale portal sau amenajarea unui atelier pentru prelucrarea hîrtiei recuperate. Dacă în 1986, bunăoară, consumul de hîrtie ajungea la noi, pentru fiecare locuitor, la 5 kilograme, în 1985, potrivit unor statistici, el a fost de aproximativ nouă ori mai mare și este imbucurător să afli că în Capitală, de exemplu, hîrtia nu mai ajunge în cosul risipei în aceeași proporție ca în alți ani. În urmă cu zece ani se recuperau din casele bucureștenilor aproape 2 000 de tone de hîrtie iar acum se recuperează, într-un singur an, de zece ori mai mult. Bucureștenii se dovedesc mai economi, risipesc mai puțin, nu mai fac să se piardă ceea ce poate să fie o materie primă valoroasă. Construirea unui atelier, la Chitila, pentru prelucrarea hîrtiei recuperate ca și în perspectivă, a altor materiale refolosibile aparține însă, cum spuneam, proiectului unei a doua etape a lucrărilor. Decamdată se lucrează în plin la finalizarea primei etape și e sigur că ne șantierul din marginea comunei Chitila oamenii nu lasă ziua să treacă fără a putea spune că ei și-au făcut datoria.

DUMITRU ELIADE

Investițiile

noului cincinal

De ce este așteptată primăvara la Chitila

dulgheri cum este Andrei Costache, și un subinginer ca Marin Grănuți și un șef de formație de electricieni cum este Nicolae Anghel. Prin strădania acestor oameni, secția va începe să producă peste citeva luni, în primăvara anului 1986, după cum ne încredințează inginerul Sever Rocsin. Iar ce anume se va produce aici aflăm tot de la el, pentru că el răspunde de această secție în numele beneficiarului care este întreprinderea bucureșteană de recuperare și valorificare a materialelor refolosibile. Tot ceea ce se va aduna din recuperarea de materiale plastice, punji, saci, dopuri, cutii, navete se va spăla, măcina și în cele din urmă va lua forma granulelor ce reprezintă, mai ales că e vorba de vreo 5 000 de tone pe an, o cantitate însemnată de materie primă pentru întreprinderile de mase plastice. Tot aici va funcționa și o instalație cu ajutorul căreia se va putea recupera o cantitate apreciabilă de staniu de pe cutiile de conserve și pentru a înțelege mai bine utilitatea acestei fapte s-ar cădea să adăugăm că staniul e rar și scump în lume, că noi îl importăm pe valută și că pretutindeni el este foarte căutat și este folosit nu numai ca strat protec-

TRIBUNA F.D.U.S.

În toată unei nopți din luna iunie 1980, pe neașteptate, în urma unor ploii cu rupere de nori în Munții Apuseni, riul și-a ieșit din fire și din matcă, tîrînd și rostogolind cu vînt mare bolovanii cit niste ghiulele de tun medievale, rupînd podurile ca și cum ar fi fost vroascuri, zmulgînd răchiti și înșfăcînd hălci uriașe de pămînt ca o fiară apocaliptică, virînd spaime în locuitorii satelor Pietroasa, Gurani, Buntești, Lelești, Sebiș, Belejeni, Drăgănești, Grădinari și Târcaia. Tot atunci a fost rupt și podul de cale ferată de la Beiuș și inundat Uileacul de Beiuș. Niciodată Crișul Pietros n-a fost mai înspăimîntător ca atunci.

Mai ales, între satele Lelești și Sebiș, riul avînd o cădere mai pronunțată, a rupt malurile vechii albie și s-a năpustit ca din puscă în direcția satului Sebiș, acoperindu-i izvorul din capăt, lărgind foarte mult spărtura din terasamentul fostei căi ferate forestiere Sădrișu-Budureasa și izbind în doalma satului pe lingă care a luat-o apoi, vîind și distrugînd o parte din grădinile cu zarzavaturi ale oamenilor. Țăranii au rămas o vreme fără apă din izvorul cel „bătrîn și bun”, cum îi spuneau ei ca unui adevărat domnitor peste tinutul lor, au băut, strîmbîndu-se nemulțumiți, apă sălcie din fîntini adînci, regretînd-o pe cea de la suprafață. Din inițiativa primarului comunei, Miron Horgiu, s-a săpat o arteziană care să potolească setea orfanilor de izvor. Cum riul nu

dădea semne că ar fi dorit să se reîntoarcă la vechea lui albie, același primar, după multe bătăi de cap și bătăi la uși a făcut rost de un bulldozer strașnic cu ajutorul căruia s-a ridicat un dig din pietris împotriva apei, oamenii au dat și ei o mînă de ajutor, au tinut pe cheltuiala lor pe masinist și au cumpărat motorina. Probabil că digul ar fi rezistat cu timpul, tot îndeșindu-se și acoperindu-se cu trecerea anilor cu vegetație, sălcii și răchiti, dar inamicul nu a așteptat întărirea redusă, ci și-a adunat iar în secret trupele de

riului. Primarul e un om tânăr. Pe deasupra, chiar din partea locului, din Drăgănești, și culmea e că s-a și scîldat, copil fiind, în dulbina de lingă, pod, nebulînd atunci, firește, că prietenii îi pot deveni, în anumite împrejurări, dușmani.

Îmi mărturiseste că a avut nopți nedormite din cauza riului, dar astea sint o nimica toată față de primejdia reală pe care o reprezintă, el afectînd cu ieșirile sale din albie circa 80 de hectare din avuția cooperativei. Pentru a se proteja cel mai bun pămînt s-a construit un dig

prea mici și apa se imbulzește la ieșire, dar fără prea mult folos, în drumul ei spre Criș.

Soluția pe care o preconizează primarul este ca în cooperare cu constructorul, sătenii, toți membri O.D.U.S., să ajute la montarea încă a unor tuburi de evacuare ale apei, în vederea eliminării excesului de umiditate. Sătenii din Grădinari, vestiți pentru hărmicia lor, veghează ca niște doctori sui generis pentru sănătatea pămîntului lor. Mai ales dacă avem în vedere împrejurarea că un țaran plătește cu 200 lei o remorcă de

tul satului Sebiș riul a cîrș, în timpul deselor sale năvăliri, cînd la dreapta, în apropiere de gospodăria C.A.P., cînd la stînga, măturînd pragul satului și socotește ca Aristotel în „Etica nicomahică” că virtutea, fiind calea de mijloc între o lipsă și o exagerare, atunci și riul trebuie să cîrș la mijloc, ca vitele de la C.A.P. să se poată adăpa, iar oamenii, pe partea cealaltă, să-și poată construi grădinile. În adunarea generală din zilele acestea primarul se va sfătui cu oamenii din Sebiș cum să-i vină de hac riului, chiar apelînd la străvechile „tolbișuri”, adică a unor impletituri de nuiele și salcie fixate bine în pămînt cu țărnișii de care valorile se izbesc, fără prea mult folos, pe care oamenii din sat să le facă și să le instaleze pentru a opri ofensiva de primăvară a Crișului Pietros. Atunci, copiii n-au să mai fie în primejdia de a cădea în riul. Și un pod se va ridica în momentul cînd riul îndiguit de săteni și de primar va curge, în sfîrșit, în albia hărăzită. Și, negreșit, izvorul „bătrîn și bun” al satului va începe să lăcrimeze din nou, de bucurie, și-i va cîști pe toți muritorii cu o părțică din nemurirea lui, de atîta amar de vreme exilat în fundul pămîntului. Iar în aceste prime zile ale noului an, celebrul izvor este unul din gîndurile țăranilor, cei care pentru cinci ani și-au făcut planuri care au nevoie de o lungă și sentimentală cronică a acestor ani.

PASCU BALACI

Dragul nostru, Crișul Pietros

la munte și a izbit din nou digul, s-a strecurat, picătură cu picătură, printre pietre, a spălat nisipul și a trecut dincolo ca la al doilea asalt să dărîme totul. Oamenii au văzut că au stricat motorina și au risipit munca pe degeaba, au constatat cu amărăciune că grădinile sint dispărute din viitorul izvorul acoperit iar cu mil, riul trecînd iar pe lingă doalma satului, gata oricînd să începe vreun copil ne-supravegheat îndestul de părinti și legăturile rupte atît cu gospodăria C.A.P. cît și cu pămînturile de dincolo de apă. Il întreb pe primarul comunei Drăgănești, tovarășul Horgiu Miron, ce planuri de apărare are împotriva tendinței de invazie

înalt și bine tasat pe o lungime de 2 km din zona podului, de cale ferată de la Drăgănești și pînă în satul Grădinari.

În „incinta” astfel obținută s-a realizat anul trecut o producție record, avînd în vedere condițiile modeste de sol din această zonă, de 14 000 kg de stiuțeti porumb la ha. E o victorie pe care primarul o smulge astfel, riului, cu care se află în luptă. Se pare însă că primarul a fost sortit de ursitori să aibă mereu de furcă cu apa. În timpul ploilor, valea care trece prin satul Grădinari se umflă și bălteste apoi pe o parte din teren din cauza faptului că tuburile de evacuare ale apei montate în dig de O.G.A. Bihor sint

pămînt aluvionar din lunca Crișului Negru pentru grădina sa. Jurca Gheorghe la vîrstă respectabilă de 76 de ani, unul din cei mai buni grădinari din sat ar da, poate, și mai mult, pentru că pe acest pămînt cresc de minune în solarii salata, ridichiile, spanacul, roșiile și ardeiul.

Mă aflu cu primarul chiar pe digul care protejează în același timp și una din cele mai mari ferme de iepuri din țară care se construiește aici. Peste che-soanele proaspăt instalate bate o ploaie mărunțită și rece.

Din locul unde se întîlnește Crișul Pietros cu Crișul Negru primarul privește în amonte afluentului. El știe că în drep-

„Seriozitate,
disciplină,
profesionalism”

— Convorbire cu
inginerul TIBERIU
FISCUTEAN, directorul
Intreprinderii Mecanice
Bistrița —

— De câteva zile bune, de când sint în Bistrița, vă tot caut, vă tot întinlesc, dar numai așa, în fugă, nereușind să legăm împreună mai mult de două-trei fraze. Știu, e sfârșit de an, se aprăie un an nou, mai știu și o mulțime de lucruri despre întreprindere, dar despre dumneavoastră, în afara faptului că-i sinteți director, mai nimic. Să începem cu data nașterii, nu de alta, dar imi păreți cam tânăr pentru a fi director într-o întreprindere de complexitate asemenea în care ne aflăm.

— Chestiunea cu vîrsta e o prejudecată, dar, în fine, dacă m-ați întrebat, vă răspund: 20 aprilie 1946, Sebiș.

— Sebiș de Alba?

— Sebiș de Bistrița. Un sătuc de munte, în ținutul Sיעului. Un loc în care înțelegi, prin ceea ce vezi, prin oameni, bineînțeles, în primul rînd, fondul nostru dacic. Acolo — bătrînii de peste 60 de ani poartă păr lung, clop întărit și cămeși albe. Dacă treci pe drum, ai să găsești, pe la porți, grupuri-grupuri; dar cit ar fi ei de mulți și de bătrîni, tot se ridică în picioare atunci cînd îl salută pe acela ce trece pe uliță. Lecția bunului simț se învață acolo fără cuvinte. Altceva?

— Mai spuneți-mi de Sebișul dumneavoastră.

— Tatăl meu a fost patruzeci de ani directorul școlii din sat, iar acum e director unul dintre frații mei. Mama a fost și ea învățătoare. Este o așezare din care s-au ridicat mulți intelectuali adevărați, dar încă și mai mulți oameni adevărați. Mă cutremur atunci cînd aud, pe ici — pe colo, rostită ca o invectivă, expresia „băi, țărane!”, țărăn însemnînd, în cazul ăsta, necioplit. E o greșeală cumplită, e ceva ce sufletul românesc nu merită să îndure. Țăranul își crește pruncii în spiritul respectului față de cel de-a-proape, al ajutorării celor aflați la necaz. Iar țăranul este și foarte sensibil, deși nu face caz de asta.

— Cînd ați plecat din sat?

— În clasa a V-a am mers la Bistrița, la Liceul „Liviu Re-

breanu”. Cînd am ieșit pe poartă, tata mi-a zis doar atît — să nu mînc rușine de pe urma ta. La liceu am primit o mare lecție de viață, în urma căreia m-am apucat serios de matematică. Aveam un profesor, Olteanu îl chema, de de obîrșie din Sebiș, rudă cumva cu noi și prieten cu părinții mei. Ne-a dat o lucrare de control, la care n-am reușit mare lucru. Dar imi făceam socoteala: pentru că se cunoaste cu tata, un 5 tot imi dă; pentru că am fost o dată la el la masă, imi poate pune și 6; pentru că tot am făcut ceva, pot lua chiar 7; în fine, după alte calcule, m-am stabilit la 8. S-au adus lucrările și au început să se dea. A mea — nicăieri. Zice profesorul — mae este o lucrare, dar atît de slabă, încît n-am putut-o nota. Din acel moment, n-am mai avut la matematică, pînă la terminarea liceului, decît 10.

— Cînd v-ați îndrăgostit prima dată?

— În clasa a VII-a. Pe față o chema Dana și era cu un an mai mică. În anul patru de facultate, ne-am căsătorit.

— Ce facultate ați făcut?

— Electromecanica din Cluj. Am intrat al doilea, dar în primul an am luat doar un 6, la desen, restul — numai 5! În schimb, după căsătorie, în ultimii doi ani de studiu, am avut numai zece!

— Unde ați fost repartizat?

— La București, la Ministerul Agriculturii. Dar n-am stat decît o săptămînă, după care am cerut să plec, sătul de hirtii. M-am dus în Balta Brăilei, la îndiguirii. O viață aparte, decît nouă...

— Imi vine în mine o întrebare, numai aparent naivă, pe care am întîlnit-o într-un interviu luat de un mare scriitor: vă place, cum se spune, natura?

— De cînd sint director aici, primul gînd a fost acela de a transforma, înfrumusețîndu-le, încăperile. Nu concep o cameră fără flori. Marile construcții industriale n-au ținut, din păcate, cont de natură, eliminînd-o ca pe un dușman. În loc să și-o apropie. Eu am început să forez betonul din curte

pentru a planta copaci. Sint cam sentimental, veți zice, dar am a vă răspunde că toți sintem așa, doar că unii nu vor să se arate. Atunci cînd ajung, de pildă, într-un post de răspundere, vor să fie văzuți altfel decît sint. Cred că-i prinde mai bine poza de „duri”. Eu unul, fără a face paradă de modestie, nu consider că am subordonați ci numai colaboratori.

— Ajungem și aici. Pînă una-alta, sintem încă în Balta Brăilei...

— N-am stat mult nici acolo, viața obligîndu-mă să cer un loc de muncă în Ardeal. Și am ajuns la Oradea, tot ca șantierist. Perioadă grea, inundatii... După trei ani, am venit la Bistrița și, după un timp în care am fost mecanic-șef și șef de producție, am fost cooptat în secția economică a județenei de partid, unde am lucrat șapte ani, în chiar anii de cîloc ai industrializării Bistriței. Am muncit, de fapt, direct în meserie, participînd la puneri în funcțiune, la activitatea de proiectare... O veritabilă perioadă romantică, în urma căreia s-a creat ceea ce vedeți azi: o mare platformă industrială.

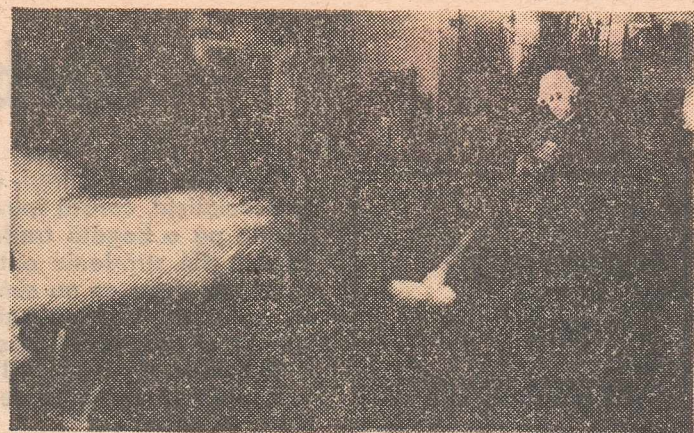
— Care sint cele mai de seamă idei pe care vreți să le transpuneți în viață în anul 1986?

— Prima, despre care începusem deja să vă vorbesc, este înlocuirea definitivă a conceptului de subaltern prin acela de colaborator. Este, desigur, o utopie să crezi că vei reuși, în condițiile ritmului impus de o mare întreprindere, să cunoști, în amănunt, toți muncitorii sau maistrii. Dar măcar pe cei mai apropiați dintre colaboratori, cei din echipa de conducere și din așa-numitul esalon doi, adică șefii punctelor de lucru, trebuie să-i cunoști bine, cu firea și problemele fiecăruia. Și sint cam o sută... Apoi, avînd în vedere că intrăm într-un nou cincinal, în care se așteaptă mult de la noi, instaurarea unui climat de seriozitate deplină, disciplină fermă și profesionalism. În fine, eliminarea unei mai vechi raclie — aceea de a nu cerceta decît efectele și de a nu-ți pune întrebări, căutînd să afli și răspunsuri, privind cauzele care au condus la cutare sau cutare efect.

— Dorințe personale?

— Să ajung să văd mari pomii pe care-i voi planta. Apoi, de a continua linia pe care am demarat, aceea a unei gospodării înțelepte, țărănești, așa putea zice, a întreprinderii. Și ar mai fi ceva. Tot conversînd noi despre atîtea lucruri, mi s-a făcut dor de satul meu. Știți ce vă propun? Să mergem la Sebiș, să-l cunoașteți pe un bătrîn care ciobănește de 46 de veri, de nu mai știe nimeni cum îl cheamă și toți îi zic doar Baciu, să vorbiți cu el și cu alți cîțiva de-ai noștri și să scrieți ceva pornind de la expresia aia imposibilă — „băi, țărane! Promiteți?”

— Promit.
DAN MUCENIC
Fotografie de
VICTOR RADULESCU

Anul Nou printre oamenii de la „23 August” înseamnă multe, dar în primul rînd muncă. Marin Șurub are 46 de ani. E maistrul principal la „fabrica de motoare”. Serbează al optulea revelion în întreprindere. Zice: „aici am crescut de copil, aici m-am format ca om, aici mi-am făcut familia cea mică, aici am familia mea mare”. Este secretar de partid. Cum va fi 1986? Noi linii tehnologice, mașin-unelte cu comandă numerică și cu program, sisteme flexibile de transport și depozitare, adică industrie modernă, competitivă.

La ora 24, sintem la secția 3 oțelărie. Aici îi întîlnim pe cei din imaginea de mai sus. Ei sint Ion Melinte, șef de secție, secretar de partid; Marin Mihalcea, șef de schimb; Stere Stăicovici, maistrul principal; Cristac Mihalcea, maistrul; Ion Nicolae, macaragiu și oțelarii: Orest Mirișteanu, Eugen Nistorescu, Maria Frățilă, Ion Gherman, Gheorghie Ciucă, Petre Buștiuc, Ion Manolache, Tudor Păunică, Dumitru Sută, Stelică Lepădatu, Victor Todirascu, Aurică Grigore, Marin Oprea, Viorel Maftel, Florea Matei și Oscar Stoica. Primul schimb al anului 1986 a dat șaptezeci de tone de oțel. Oțel țării, oțel cald, direct din inimile lor...

În zori, Petre Răducanu spune: și în 1986 întreprinderea „23 August” va fi frunțasă. Angajamentele noastre vor deveni, și în acest an, fapte.

La mulți ani și spor la muncă!
PAUL AGARICI

TRIBUNA F.D.U.S.

Sint create condiții ca fiecare să depindem de fiecare în tot ceea ce facem, dar sensurile acestei dependențe sint cele care dau conținut și viață relațiilor dintre-o întreprindere. La „Electroarges” din Curtea de Argeș aceste sensuri sint clare pentru toți cei peste 5000 de oameni ai muncii care lucrează aici, din care aproape un sfert sint membri ai O.D.U.S. Întreprinderea este ceea ce se cheamă o redută a industriei noastre electronice, statul la care a ajuns în mai puțin de un deceniu de cînd ființează. În această ramură industrială timpul se comprimă foarte mult, cercetarea științifică escalează în ritm rapid stadiul de la un moment dat al producției astfel încît innoirea este însăși rațiunea de a fi a oricărei întreprinderi ce aparține și slujește ideea tehnicii de vîrf. Ritmul domeniului, al profesiei imprimă, cum se întîmplă de obicei, și un anumit ritm vieții, o anume stare de spirit celor angajați în frumoasa aventură a industriei electronice. În electronică, rezistența se măsoară în ohmi, dar, în viață, rezistența unei fabrici se măsoară în oameni. Este unul din lucrurile care sint bine înțelese la „Electroarges”, din moment ce aici condițiile de muncă și viața ale oamenilor constituie un sector conectat în permanentă la conducerea colectivă a fabricii și, ca atare, supus unei semnalizări continue la care răspunsurile nu întîrzie să apară. La „Electroarges”, subiectele

fierbinți, primordiale, ca să zic așa, sint dintotdeauna cele ale producției — creație și inovare științifică, modernizare tehnologică, reducerea consumurilor energetice și de materii prime —, captole la care întreprinderea argeșeană înregistrează an de an succese notabile. La această oră fierbinți sint cifrele de plan ale noului cincinal. Printr-o justă ierarhizare a importanței problemelor, despre ceea ce se află în spatele frontului am avut privilegiul să discut mai întîi și mai pe larg cu președintele comitetului sin-

tivă, muncitorii, membri ai O.D.U.S. și ai organizației sindicale. Investiția, întretinerea, mobilierul au putut fi asigurate, în principiu, de fabrică, dar finalizarea întregii operațiuni a presupus o strînsă colaborare între mai multe secții, printre sufletești aflîndu-se inginerii Marin Constantinescu (de la polențiometre), Ion Boncu (de la montaj), Aurel Ilea (de la mecanic-șef). În prezent cele 6 microcantine sint un bun cîștig al muncitorilor, dar și al fabricii, în general. Una din particularitățile fa-

este locuința. La cele două cămine de nefamilisti, cu cîte aproape 290 de locuri, s-a mai adăugat un bloc de garsoniere construit în regia fabricii cu cîțiva ani în urmă. Toate aceste spații au dotările elementare necesare asigurării unor condiții civilizate de locuit. În plus, în Curtea de Argeș s-au construit în acest cincinal peste 2000 de apartamente, de multe din ele beneficiînd diferite generații de lucrători la „Electroarges”, unite care, vrînd-nevrînd, rămîne un portdrapel contemporan al acestei vechi

a O.D.U.S. (președinte, ing. Ana Manolache), această perioadă de activitate (și nu de sedere) a studenților, viitori electroniști, în fabrică este folosită la maximum astfel încît nu puțin sint cei care rămîn incintați de această întreprindere și solicite să fie repartizați aici, abia după aceea rămîind de soluționat problema mai delicată a menținerii lor.

Deloc lipsită de importanță este atenția acordată aici activității sportive. Asociația sportivă a fabricii are o echipă de fotbal în divizia C și rezultate meritorii pe plan național la judo și turism-alpinism. Se are în vedere lărgirea bazei de masă a practicării sportului, prin definitivarea unor noi terenuri de handbal, volei, tenis de cîmp, după cum într-o incintă din clădirea vechiului spital, mutat complet într-un spațiu nou, se va amenaja sediul secției de șah a asociației, sport pentru care electroniștii de aici — și nu numai ei — au o pasiune demnă de o cauză mai bună.

Eforturile tuturor organizațiilor componente ale F.D.U.S. din fabrică pentru crearea și permanenta îmbunătățire a condițiilor de viață și de muncă ale muncitorilor privesc de fiecare dată în comitetul de partid pe întreprindere (secretar Mihai Barbu) nu numai sprijinul necesar, dar și starea de spirit necesară conceperii și ducerii la bun sfîrșit a propriilor inițiative.

OCTAVIAN ȘTIREANU

Viață și muncă la „Electroarges”

dicatului din întreprindere, Tudorel Bărbulescu, om pătruns de importanța pe care organizațiile sindicale, organizațiile democrației și unitățile socialiste din fabrică o au în bunul mers al întregii activități. Iar acest bun mers include și componenta socială a muncii, eforturile făcute pentru crearea ambianței, să zic așa, din jurul a ceea ce este central și se petrece în fabrică.

Pe lîngă mai vechea cantină restaurant, necesitatea a impus crearea unor microcantine în secțiile fabricii. Aparent simplă treaba a presupus o gîndire la care s-au angajat și cei care au avut inițiativa respec-

ționale, muncitorii, membri ai O.D.U.S. și ai organizației sindicale. Investiția, întretinerea, mobilierul au putut fi asigurate, în principiu, de fabrică, dar finalizarea întregii operațiuni a presupus o strînsă colaborare între mai multe secții, printre sufletești aflîndu-se inginerii Marin Constantinescu (de la polențiometre), Ion Boncu (de la montaj), Aurel Ilea (de la mecanic-șef). În prezent cele 6 microcantine sint un bun cîștig al muncitorilor, dar și al fabricii, în general. Una din particularitățile fa-

șezări. În constelația de reperi, mai vechi sau mai noi, culturale sau industriale din Curtea de Argeș, „Electroarges” a reușit să ocupe un loc distinct și apreciat de întreaga comunitate, inclusiv de primăria orașului.

Un alt plan, mai subtil dar nu mai puțin eficient, de a atrage a specialiștilor spre acest oraș și, ca urmare, de contrabalansare a magnetismului pe care-l exercită mica metropolă a Piteștiului și cea mare a Bucureștiului este organizarea sistematică a practicii productive a studenților. Prin grija comisiilor de specialitate a C.O.M. și cu evidenta implicare

Sărbători ale culturii naționale

Vigoarea unei culturi, cum este cea a patriei noastre socialiste, constă între altele și în faptul că ea se bizuie pe o bogată tradiție, care, la rindul ei, s-a născut din strădanie entuziastă și profund patriotică a tuturor celor ce au simțit nevoia să valorifice la un mod cât mai înalt cu putință uriașul talent și geniu artistic al poporului nostru.

A sărbători virsta jubiliară a unor creații și a unor instituții cultural-artistice înseamnă a ne mindri cu

tradiția vieții noastre cultural-artistice, înseamnă a acorda respectul cuvenit tuturor celor care au înfăptuit-o și, totodată, o profundă angajare de a duce mai departe, în climatul de neegalată rodnicie al orânduirii noastre socialiste lucrarea înaintașilor noștri.

Aceste adevăruri s-au relevat încă o dată și în cele două importante evenimente culturale de la finele anului trecut, pe care le consemnăm.

Patria mea

Îți mulțumesc, patrie, pentru lumină și pentru locul unde mă îmbrac în ea; mi-e bine-aici, cu tine, sub aceeași stea și-avind în ceața humii aceeași rădăcină.

Îți mulțumesc pentru adevăr și pentru puterea de-a rămâne lingă el mereu, știind că nu-i un altul, oricât ne-ar fi de greu la amindoi prin vreme și margine și centru.

Îți mulțumesc, patrie, pentru ce mi-ai dat, ori ai spus că-mi vei da și, cine mai știe, n-a mai fost timp, ori ți-a lipsit și ție și mie, ori, poate-amindurora alții ni l-au luat.

Îți mulțumesc pentru visul pe care, de când mă știu, trec din noapte-n noapte nedestrămat și-aceiași, și-avind aceleași șapte vieți de demult drept singure izvoare.

Cum aș fi putut, spune-mi, să nu-l fi ocrotit, când simt cum cal pe pulberea atitor vise ale altora, punți de singe trimise să lege-un țărîm real de altu-nchipuit?

Numai ce-a curs cu ei pe sub aceste imposibile vaduri a fost adevărat; și tu și eu cu curgerea ne-am mingiilat, dar dacă-a curs, s-a dus și nu mai este.

Ci mă întreb, de-aceea, cum poate să-ți rămână fină pururi prea frumoasa-ți față, când unul după altul noi dispărem în ceață și pină și tristețea ți-atita de bătrînă.

Cum de nimic nu pierzi, când toate ce-ți sînt parte, pină și apa, pină și pădurea, desprinse de la țărîmuri, călătorește aiurea și nu pot să mai vină din atît departe.

Și cum de-ndestulată ți-e casa, iar pridvorul ți-e plin numai cu flori de primăvară, când ars de geruri griul nu poate să răsără și nici un gînd străin nu-ți seamănă ogorul.

De unde, patrie, atîta înzecită putere de a fi, atîta așteptare, atîta timp, și-atîta-nsingurare la marginile limbii la fel de neclintită?

Că stau cu tine, noaptea, fără de cuvinte, de vorbă și de suflet și sufletu-mi răspunde că tu nu ești doar vremea și numai locul unde un neam își crește viața și-aducerea aminte.

Nu ești doar sărbătoare și numai bucurie, ci tot ce își rostește prin glasul tău tăcerea sau cîntecul sau rodul. Ești pină și durerea de-acum, de mai înainte și care va să fie.

Ești iarba și ești ploaia care nu mai vine, și seceta fierbinte și vîntul care bate, poemele nescrise, cuvintele uitate de mult de cei ce-și uită adeseori de tine.

Nu ești numai, în piețe, atîta de frumoase statuile pe umeri cu păsări călătoare și cai de bronz și săbii lucitoare și cărți de piatră-n mină, albitele lor oase.

Ești, patrie, în toate acestea și în cele aici neamintite, dar mai ales mulțimea de suflete și trupuri care-ți dau mărimea de timp prin timp și cumpănă de stele.

Nimica niciodată nu ai fi fost în lume fără de lumea ta și fără visu-i viu, așa cum eu nimica nu aș fi fost să fiu, de nu mi-ar fi fost leagăn prea frumosu-ți nume.

Mi-e bine-aici, cu tine, sub aceeași stea și-avind în ceața humii aceeași rădăcină; îți mulțumesc, patrie, pentru lumină și pentru locul unde mă îmbrac în ea.

DARIE NOVĂCEANU

Corul „Ion Vidu” — 175 de ani de existență

Centenarul Operei române din București

După cea de a X-a ediție a Festivalului Internațional „George Enescu”, amplă și prestigioasă manifestare culturală ce-a confirmat încă o dată genul artistic al poporului român, nobila sa tradiție în arta muzicii, iată o nouă sărbătoare de anvergură a culturii române, 100 de ani de la crearea Operei Române din București și, totodată, împlinirea a 150 de ani de activitate lirică în România.

Ne întorcem în timp și, grație documentelor, presei din acea vreme, inclusiv lucrărilor semnate de Octavian Lazăr, **Hronicul Muzicii Românești** (vol. IV) și **Opera Românească** (vol. I-II), notăm că muzica de operă românească își are soriginea încă înainte de 1848, cînd lucrările dramatice ale lui Gheorghe Asachi, Timotei Cipariu, Iordache Golescu și mulți alții erau adesea însoțite de muzica de scenă care se executa de obicei în antracte. acestor prime manifestări urmîndu-le seria largă de comedii cu cîntec, mai exact spus vodevilurile compuse de Alexandru Flechtenmacher, Tudor Flondor, Iacob Mureșianu, Eduard Wachmann, Ion Wachmann, Teodor K. Wagner, Ludovic Wiest și alții pe texte semnate de Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, Costache Negruzzi, Nicolae Bălcescu, Costache Caragiale, Matei Millo, C. Aristia și M. Pascaly. De la aceste prime manifestări de activitate lirică și pînă la spectacolul din 6 mai 1885, cu opera **Linda di Chamoniș**, de Gaetano Donizetti, în limba română, considerat a fi actul de naștere al Operei Române ce se numea pe-atunci Teatrul Na-

țional din București, drumul a fost lung, presărat cu numeroase obstacole, dar și cu izbînzi ce au ilustrat fierbintele patriotism al tuturor celor ce, iubind arta, muzica și frumosul, au înțeles să le pună în slujba poporului, a limbii române, a istoriei sale, a artei sale interpretative. De menționat că, pînă la acest spectacol, numeroși artiști lirici din țara noastră cîntaseră și impresionaseră prin talentul lor pe marile scene lirice ale lumii. Ne referim la Elena Teodorini, Haricleia Darclée, Zina de Nori, Margareta Iamandi, Ion Băjenaru și alții. Acestui excepțional eveniment îi va urma, mulți ani mai tîrziu, un altul care va consacra definitiv denumirea actuală a instituției. Evorba de spectacolul din 1 aprilie 1921, cu opera **Lohengrin** de Richard Wagner, sub bagheta marelui muzician român George Enescu. Începuturile activității lirice și coregrafice din țara noastră n-au fost, desigur, decât un impuls și o încurajare pentru artiștii care au venit, hotărîți să continue creația înaintașilor și s-o ridice la nivelul celei mai înalte exigențe. Cu adevărat semnificativ este faptul că activitatea Operei Române a atins în ultimii ani, în această epocă de înfăptuiri fără precedent pe tărîm artistic, baremul unei diversificări tematice și al unei desăvîșiri profesionale care au stat în permanență sub semnul competenței. Ca o incununare firească a acestor izbînzi, artistice, ajunse la împlinire în epoca noastră, zilele trecute, mai exact sîmbătă, 28 decembrie 1985, în cadrul unei adunări festive desfășurate la sediul Operei Ro-

mâne, i s-a conferit acestei prestigioase instituții **Ordinul „Meritul Cultural” clasa I pentru contribuția deosebită adusă la dezvoltarea artei lirice și coregrafice românești cu prilejul aniversării centenarului său**, o distincție care consfințește o dată în plus interesul acordat de către partid și guvern. Emoționantele alocuțiuni susținute de cei mai de seamă artiști ai Operei Române au subliniat grațitudinea lor pentru înalta cinste ce le-a fost acordată de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu, de-a-vind în cuget și simțire îndemnul de-a ține mereu trează făclia tradiției, inspirîndu-ne din izvoarele mereu vii ale folclorului românesc și nutrirînd respect pentru creația muzicală a înaintașilor noștri — se spune în telegrama pe care colectivul Operei Române din București a adresat-o tovarășului Nicolae Ceaușescu —, ne asumăm, cu responsabilitate comunistă, datorită de a dezvolta pe mai departe creația muzicală și arta spectacolului, de a lansa la public noi și valoroase lucrări lirice și coregrafice într-o varietate de stiluri, în care să se reflecte cu pregnanță uriașul tumult al construcției socialiste, eroismul făuritorilor de bunuri materiale și spirituale de la orase și sate, aspirațiile de pace și înțelegere între toate țările lumii.

Adunarea festivă a fost urmată de un spectacol omagial susținut de colectivul Operei Române din București.

N. VICTOR

Cel mai vechi cor

— Să amintim cititorilor, Remus Tașcău, faptul că, nu demult, corul „Ion Vidu” din Lugoj, al cărui dirijor sînteu, a împlinit 175 de ani, o virstă care-i conferă titlul de cel mai vechi cor românesc. Povestiri, pe scurt, căci probabil sînt multe de spus, istoria corului acestuia

— Istoria aceasta ar umple o carte, ea se confundă în bună parte cu viața culturală a Lugojului din această perioadă. Să amintim doar cîteva date fără de care nu putem înțelege ce înseamnă o viață de un secol și trei sferturi în slujba muzicii. Data de naștere a corului a fost stabilită ca fiind anul 1810. În 1840, un grup de tineri este trimis la Timișoara să învețe cîntarea pe note. Întorcerea lor a însemnat un reviriment pentru activitatea corului, existența acestuia dobîndînd, în contextul vremii, puternice accente politice. La 1848 corul îl însoțește pe Eftimie Murgu la Marea Adunare de la Lugoj și interpretează cîntece românești. **Reuniunea română de cîntări și muzică** a însemnat un mijloc de rezistență, de conservare a ideii de unitate națională: în 1918, la 1 Decembrie, Ion Vidu, dirijorul, din 1889, al corului conduce o delegație de coriști la Alba Iulia, după ce, pînă atunci, corul stabilise nenumărate legături cu românii de dincolo de munți. Exemple care să dovedească importanța politică a activității, a chiar existenței corului aflăm la tot pasul în această istorie biseculară. Aș mai alege unul, participarea corului dirijat de maestrul Ion Vidu la Expoziția Română din 1906, de la București, alături de alte opt coruri din Banat, eveniment pe care autoritățile nu au reușit să-l împiedice, deși și-au dat toată silința.

— Pentru că ați adus vorba despre aceste coruri bănățene, de ce credeți că s-a răspîndit atît de puternic, în această parte a țării, cîntarea corală?

— Motivele sînt, evident,

multiple. Primează, cred eu, motivația politică. La cor se puteau aduna românii nestîngheriți de autorități, aici își puteau împărtăși opiniile și gîndurile, era o formă de rezistență, de înflăcărare națională. Avocatul Gh. Dobrin, președintele al corului, declara, la sosirea în București, în 1906 că „noi nu cîntăm ca să cîntăm numai, ci ca să ne asigurăm existența neamului”. Răspîndirea manifestărilor corale s-a făcut pe toate căile, prin cursuri de dirijor, prin turnee și spectacole în diverse comune, prin schimburi de experiență. Tradiția coristică s-a răspîndit de la părinți la copii, era o mîndrie să cînti în cor și, apoi, cred că natura a fost darnică prin partea locului cu dotarea pentru muzică. Amintesc, spre a-mi susține afirmația, doar cîteva dintre numele unor incontestabile personalități muzicale care sînt legate de Lugoj: Ion Vidu, Tiberiu Brediceanu, Traian Grozăvescu, Filaret Barbu, Zeno Vancea...

— Se vorbește de patru perioade distincte în acești 175 de ani de activitate a corului, cu toate că au existat, în total, nouă dirijori. Aceste perioade sînt marcate de personalitățile următorilor dirijori: Ion Vidu, Filaret Barbu, Dimitrie Stan și... Remus Tașcău. Ce ați făcut în această ultimă perioadă? Cum ați ajuns dirijor al corului Ion Vidu?

— Am să răspund mai întîi la ultima întrebare. Eram student la Conservatorul din Cluj, terminasem anul trei și, în vacanța de vară, tatăl meu, director la căminul cultural din comuna Sinteuști, rămînd fără dirijor al corului tocmai cînd urma să se prezinte la un concurs la Lugoj, m-a rugat să dirijez eu. M-am codit foarte tare pentru că în Conservator ni s-a atras atenția să nu ne stricăm urechea cu coruri de amatori, făcăm dirijat cu Dorin Pop, unul dintre cei mai buni profesori de la noi, aveam orgoliul meu. Am cedat totuși

în fața tatălui meu și am acceptat să repet cu ei, era un cor în stil țărănesc, mai lăliau ei, dar aveau voci bune. Am muncit foarte mult și la Lugoj am luat locul întîi; președintele juriului era Dimitrie Stan care m-a și contactat după aceea și mi-a spus că voi fi urmașul lui. Mi-a sugerat să iau un post cit mai aproape de Lugoj. Așa am făcut, și astfel am ajuns din 1968, dirijorul corului lugojan.

— Repet o întrebare anterioară. Ce-ați făcut de cînd ați ajuns la pupitrul dirijoral?

— Două sînt direcțiile în care am acționat. Am trecut prin „sită” tot corul, am renunțat la vocile care nu corespondeau, n-a fost ușor, am făcut selecții, am înscris oamenii la Școala populară de artă la Canto, am cooptat profesorii de muzică și pot să spun că nu mai există azi, nici un corist care să cînte după ureche. Apoi am „umbat” la repertoriu, am introdus piese din muzica universală pe care le cîntăm în limba originală, am rupt-o cu concepția repertoriului sută la sută bănățean, care a dus la o anumită stagnare. Concertele noastre a capella aveau, de acum, două părți, una cu muzică românească, una cu muzică universală. Ca urmare, s-a mai șlefuit cîte ceva în stilul interpretativ, s-a mai ridicat nivelul artistic.

— La ce nivel valoric ați ajuns acum?

— Cred că nivelul actual este unul foarte bun, dovadă sînt și colaborările noastre cu Filarmonica „George Enescu” din Capitală, cu ocazia interpretării, în comun a operei **Orfeu** de Gluck, variantă de concert, la Ateneu, colaborarea cu Filarmonica timișoreană pentru interpretarea **Fanteziei pentru pian**, cor și orchestră de Beethoven sau colaborarea cu nume de prestigiu cum ar fi Adina Iurașcu, Corina Circa, Gerda Radler, Nicolae Boboc, Mihai Brediceanu, Remus Georgescu, Dragos Mihăilescu.

RADU G. ŢEPOSU

Festivalul național „Cîntarea României”

Osul de cerb

La Broșteni — Broștenii lui Creangă și ai mătușii Irinuca — se ajunge, dinspre Suceava, trecînd Puzdra, un munte mare și cuminte. Păduri scunde și viguroase, de brad femeinic, string umbra și o aruncă peste apa sclipitoare a Bistriței. Păduri de munte, în care primăvara boncăluie cerbii, iar, peste an, tot ei își uită, cu dărnicia celui avut, podoaba rămuroasă a coarnelor. De drept, „prada” e a ocolului silvic, a statului adică. Dar se mai bucură uneori de ea și cite un copil, ori sătean, mai ales că din cornul lucios, cald încă, nea Miron, bărbat din vatra Broștenilor, scoate cu dăltițe de oțel lumi nebănuite.

Mi-l închipuam ca pe un „rapsoad”, în straie bucovinene, cu plete alb-gălbui și vorba asezată. Da, vorba-i este asezată, ca a oricărui moldovean cuminte. Incolo însă, Constantin Miron este, la cei 51 de ani ai săi, un bărbat slăbuz și iute, cu toate aparențele unui muncitor al zilelor noastre.

„Din tată-n fiu, ai mei au lucrat la drumuri și poduri. Am învățat și eu meseria asta de la tata. Ultimul pod l-am făcut peste Ozana, cînd era tata de 70 de ani. Pe urmă, m-am lăsat, dintr-o boală grea la stomac, și m-am făcut electrician”.

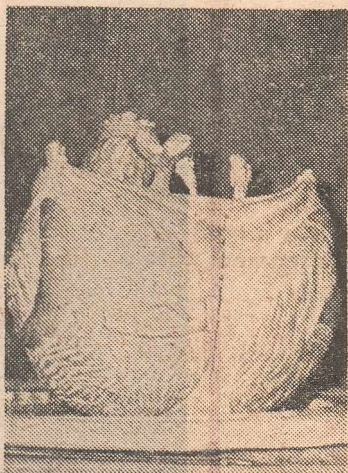
Zice că avea prea mult timp liber în munca ușoară ce-o primește după boală. Și, ca să nu bată circumiile ca alții, a căutat să-si facă „un univers”, „să-mbogătesc patrimoniul statului” (1). Și s-a apucat, acum aproape 20 de ani, să coplească un „os de cerb” (corn). „Cu desenul m-am împăcat eu tare bine încă de mic, nu ca și cu matematica...” La 8 ani îi făcea învățătorului „un desen”, o caricatură, răzbinindu-se pentru cele patru „la palmă” primite pentru vreo soție. Învățătorul s-a încrunțat, dar a luat desenul și l-a arătat și altora...

De urit, de necaz că boala îl silea să stea parcă prea ca boierii, nea Miron a învățat cloplitul. Și-a făcut singur, pe-n cercate, dăltițe călite de mina

lui, ca să reziste la duritatea materialului. Iar de idei n-a dus lipsă niciodată. Uneori, îi veneau ideile în vis și n-avea liniște pînă nu le vedea înfăptuite. Lucrările meșterului Miron sînt nu numai comori de migală — miniatura fiind domeniul său predilect — ci și surprinzătoare sinteze de gândire și imaginație. Marea liniște este titlul lucrării cu care a obținut în 1975 premiul II la faza pe țară a Festivalului național „Cîntarea României”: o sferă din lemn palid de păr sălbatic, închipuind o fată a Lunii, dincolo de care se dezvoltă o alegorie a izbînzii omului-cosmonaut: primul pas pe Lună. Complexitate a ideii, simbolistică a detaliilor, împletire a intuiției profunde cu sugestia naivă.

„Lucrez în corn de cerb și în lemn. În piatră nu. Îmi place lucrul mic, să-l țin aproape, să-l migălesc. Cornul și lemnul sînt vii, au căldură. Piatra mi se pare străină, dură, mană”. Am văzut o splendidă poveste a omului, cuprinsă în scheletul unui corn de cerb de trei ani. Scenele alegorice se alătură ca în miniaturile lui Pîru Pătruț. Detaliul merge pînă la lacrima de pe obraz ori fructul din pom, cînd obrazul și pomul măsoară doar cîțiva milimetri. În casa lui (două odăi împodobite tare, odăi de bloc, comune) am mai văzut o masă joasă, rotundă, sculțată în esențe lemnoase diferite, cu scene vinătoarești și patru alegorii ale anotimpurilor. De la o vreme, îl cântă sătenii. Vor și ei candelabre sculptate. Cîteva sînt primoreiur se mîndresc cu munca lui Constantin Miron. Nu seamănă între ele candelabrele? „Ba mai seamănă, dar la fiecare mă silesc să pun cîte ceva deosebiri, desi oamenii vor să fie ca al meu, ori ca al vecinului cutare, altfel li se pare că i-am înșelat”.

Da, lucrul în serie e o primejdie. Nea Miron nu prea pare să-si dea seama de ea. E drept, migala în os e tot mai dificilă. Pe meșter îl-cam iasă vederile.

Dar am văzut în odăita care-i servește drept atelier extraordinare decorații de mozaic în lemn, intarsii cu lemn de esențe (decii și de culori) diferite, în combinații de mare rafinament și în cea mai autentică tradiție a cromaticii bucovinene.

Constantin Miron e un artist naiv, descoperitor pe cont propriu al unei arte în care n-are alți maestri decît bunul său simț, bunul-gust țărănesc, mintea trează, puterea imaginației și tenacitatea. Cu asemenea calitate a obținut și în 1983 premiul I la faza județeană a „Cîntării României”.

Se bucură că am venit „de la ziar” să-l vedem. E convins că ceea ce face merită toată atenția, pentru că se simte un creator... colectiv! Așa se explică de ce vrea să apară în articol și ceva despre buna lui mamă, despre soția sa Lucretia, dacă se poate, și despre cei patru copii — Cristian, Lenuța, Ioan și Florin, despre prietenii apropiați, prof. Traicu Mihai și electricianul Cioată Gheorghe, ba chiar și despre medicii care i-au îngrijit de-a lungul anilor numeroasa familie (Negreanu Laurențiu, Patiu Zoă, Grigorescu Paula, Vuță Eugen), despre primarul comunei, Neculai Chirițăc, ș.a.m.d. E drept? Pentru un om modest și generos, e drept.

TANIA RADU

Permanențe ale ființei noastre naționale

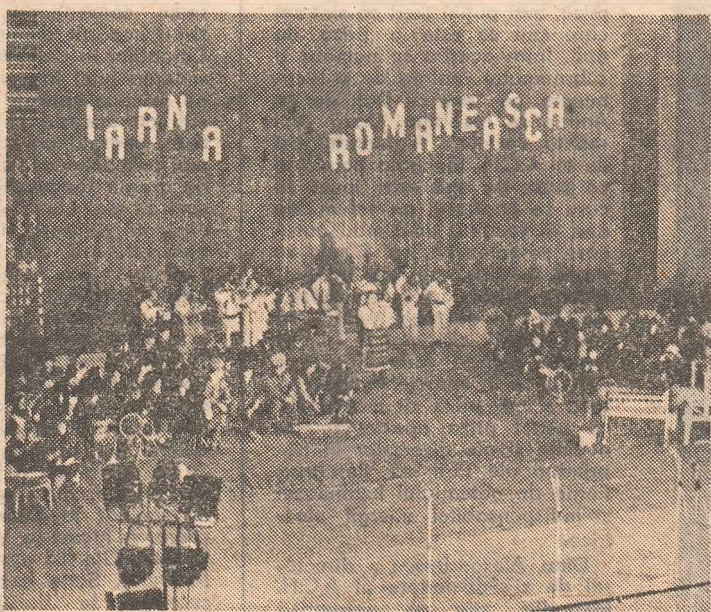
Sînt multe sărbătorile străvechii noastre pe aceste pămînturi de dincoace și dincolo de Carpați, iar dintre ele poate că niciunele nu sînt atît de bogat grăitoare ca obiceiurile de iarnă în care se succed straturile ale limbii, în fapt straturile ale existenței și gândirii românești, care te impresionează prin dimensiunile și durabilitatea lor de piatră. Clujenii, respectiv Comitetul județean de cultură și educație socialistă, împreună cu activul său Centru de îndrumare a creației populare și mișcării artistice de masă își fac o datorie științifică din a aduce în scenă la sfîrșit de an aceste obiceiuri. Gazda e aproape întotdeauna Casa de cultură a studenților, care prin așezarea sa și prin activitatea îndelungată consacrată stringerii și promovării creației populare și-a cîștigat un loc de frunte în inimile și în topografia spirituală a municipiului clujean. Spun și prin așezare deoarece din imensa sa piață pornesc în paradă cetele de colindători în costume care amintesc sintetic de întreaga policromie românească, păstrîndu-și alesurile lor specifice și atît de originale.

După parada care a înconjurat întregul centru al municipiului de pe Someș, răscolind atîtea simțiri și aduceri aminte ale copilăriei alergătoare în aceste zile din casă în casă spre a aduce lumina vechii colinde, iată-i pe scenă pe braviul mesageri ai veacurilor românești. E de ajuns ca micii colindători din satul Stoiana (absoluți coincidență cu numele semnatarului acestui articol) să proclame „Să deschidă porțile, să intre colindele” și canaturile se dau în lături pentru a da spațiu de desfășurare unui spectacol în fața căruia, cuprins de un tumult de sentimente, orice român va rămîne cu ochii în lacrimi la atîtea revelații de frumusețe dăruitoare. Datîndu-le, considera vizionar Alecu Russo, sînt arhivele popoarelor alături de alte creații populare. Și obiceiurile prezentate

de clujeni au dovedit-o cu prisosință, și cu toate că jugul turcesc, de pilda, n-a bînuat prin aceste locuri, colindul popular n-a pricidit să-i consume barbaria. Dar fiind înainte de toate o sublimare a întâmplărilor mari și mici ale existenței românilor pe aceste mîcșaguri, colindele sînt mai ales dovezi ale caracterelor poporului nostru, solidaritatea lor, încrederea în viață și în viitor fiind o prioritate absolută. Spre deosebire de cîntecele de stea care sînt oțova, indiferent din ce parte a țării ar proveni — și e bine că organizatorii au ocolit asemenea producții intruse — colindele păstrează întotdeauna mai ca un răsăd bun pe rădăcini pămîntului din care s-au izvodit. Am admirat astfel vigoarea ritmurilor sincopate, sacadate ale cetele de copile de la Bobilna, care dădeau impresia unei urcări în marș pe dealurile lor, invocarea primăverii ceremonioasă și plină de suflet a celor de la Panticu sau Dezmir, costumele distinse ale cetei de colindătoare din Băișoara, fetele și femeile care o formau fiind fiice sau neveste de mineri și ciobani.

Dar ne-a făcut în egală măsură o mare bucurie să constatăm că orășenii n-au fost mai puțin inspirați colindători. Și n-am cita, tot cu titlu de exemplu, decît Sindicatul învățămînt și elevii Liceului de muzică, și unii și alții întrecîndu-se a ne reda în toată splendoarea lor virtuțile artistice ale acestor inestimabile colinde. Putem astfel conchide că spectacolul obiceiurilor de iarnă de la Cluj-Napoca de la sfîrșitul de an 1985 s-a transformat într-o adevărată sărbătoare națională, într-o revelație cu talent și simțire patriotică a acestor permanențe care ne-au ținut ca români și stăpîni ai acestor pămînturi întotdeauna, viguroși și mindri. Organizatorii se pot felicita pentru acest act în egală măsură de patriotism și cultură.

NICULAE STOIAN

Iarnă românească

...Grișor de primăvară
Și în pod
Și în cămară...

TURA-LUI

...Citi cărbuni în vatră
Ațița pețitori la poartă
Cite pene pe cucoș
Ațița coconi frumoși
Cite pene de găină
Ațița mișe la slănină...

TURA-LUI!

...Așa a început, cu urarea sprintară și sinceră a copiilor din Vadul Izei (Maramureș) sezațoarea cooperativilor din Bordel Verde, transpusă pe scena Sălii Polivalente din Brăila. Interpreti de seamă ai muzicii populare — Angela Buciu, Vlădica Flintașu, Nicolae Sabău, colindători din Rădăuți — Oglinzi (Neamț) din Victoria, Tufești și Gropeni (Brăila) din județele Bacău, Galați, Vilcea și

Mehedinați și-au unit glasurile și voința într-un emoționant și veridic spectacol de datini și obiceiuri laice, intitulat sugestiv „Iarnă românească”.

La reușita spectacolului au contribuit cu eleganță și înalt profesionalism, actrița Silvia Popovici și soprana Elvira Cirje.

Asigurînd unitatea în diversitate a celor mai autentice datini, manifestarea, aflată la prima editie, a constituit o reușită. Creînd starea de emulație pentru redimensionarea la scară valorică a prezentului socialist, a unor străvechi și atît de pline de semnificații datini și obiceiuri, — în organizarea Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Brăila, cu sprijinul Consiliului Culturii și Educației Socialiste.

LAURENȚIU NICOLAU

Document

Pisicile lui Malraux

Nu doar rațiuni publicistice îl vor fi făcut pe Cristian Popișteanu să adune în cartea sa, *Istoria clipei* (Albatros, 1984), cele cîteva evocări ale unor mari personalități culturale române și străine, ci și necesitatea autorului de a se confesa într-un stil patetic însă credibil, provocat nu atît de vanități profesionale, cit de impulsuri lăuntrice, mărturisite discret, cu o pudoare ce ține de bunul simț artistic. Cristian Popișteanu declară a-și fi conceput cartea într-un sanatoriu sau spital, dacă am înțeles bine, unde, ca un alt Hans Castorp, găsește prilejul să întoarcă pe toate fețele adevărurile vieții și să tragă de aici învățăminte pentru minte, inimă și istorie, căci autorul este și un reputat cercetător al istoriei relațiilor internaționale, în care s-a inițiat de timpuriu. Confesiunea lui are, prin urmare, o notă de maturitate duioasă, tradusă cel mai adesea în reflecții ce angajează experiența, viața trăită: „Nicăieri nu își cunoaște omul mai precis, mai profund și mai acut forțele și slăbiciunile, nicăieri nu-și descoperă rădăcinile și nu-și străbate abisurile, nicăieri nu se confruntă cu el însuși și nu-și dă mai bine seama să fie el măsura tuturor lucrurilor, ca pe front sau într-o temniță. Există însă un loc în libertate care te pune în stare de front și de temniță laolaltă. Este spitalul (*Profesiunea secolului*).

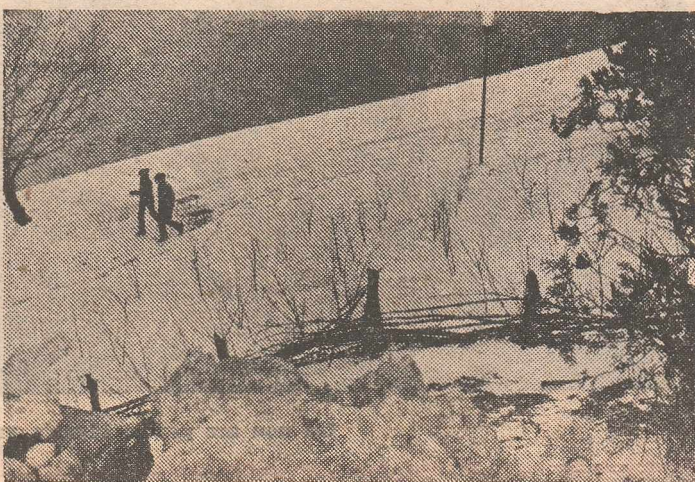
Obiectul propriu-zis al cărții îl constituie contactul cu cîțiva oameni de știință și cultură de prestigiu, pe care ziaristul i-a cunoscut la început din motive profesionale, dar în care a descoperit, apoi, niște modele umane impecabile care au prelungit comunicarea dincolo de granița convențională, împingînd-o

pînă la prietenia afectuoasă. Abordată inițial cu oarecare evlavie și comentați în ton hagiografic, conlocutorii lui Cristian Popișteanu s-au dovedit, cu prilejul unor noi întîlniri, niște ființe cordiale, animate de aceleași idealuri umanitare și, dacă autorul e un foarte priceput cunoscător de oameni, aceasta se vede în răbdarea de a le desprinde de pe față masca sobrietății și a misterului impenetrabil. Cele mai frumoase și mai consistente evocări sînt cele ale istoricului Arnold Toynbee și ale lui André Malraux, încheiate, amîndouă, cu descrierea promonitoare a sfîrșitului celor doi. Momentul retragerii lui Toynbee din Londra, cînd își împachetează bagajele cu un soi de oboseală melancolică, ori patriarhalitatea resemnată a lui Malraux, la Verrières-le-Buisson, sînt două momente excepționale în care Cristian Popișteanu pune mult talent și o tensiune a relațiilor incontestabile. Iată-l pe Malraux, portretizat din unghiul unei embleme afective, pe care o afișa tot mai limpede în ultimii ani ai vieții: „Îmi amintesc de fotografiile celebre, cum e cea care-l înfățișează în uniforma de coman-

dant al brigăzii Alsacia-Lorena, cu o pisicuță agățată ca o broșă de curea de pe pieptul lui (...). Ciudat, pisicii nu-i era frică să rămînă agățată de Malraux, deși se știe ce teamă le e micilor feline să stea cîțarate pe un trup viu. Una e în copac, alta e pe un om; în brațe le place, agățate nu (...) Și atunci cum stau lucrurile cu pisicuța colonelului Malraux? E cazul — nu-i așa? — să lăsăm această întrebare amuzantă fără răspuns... Prea multe răspunsuri decise strică, Zgirie”.

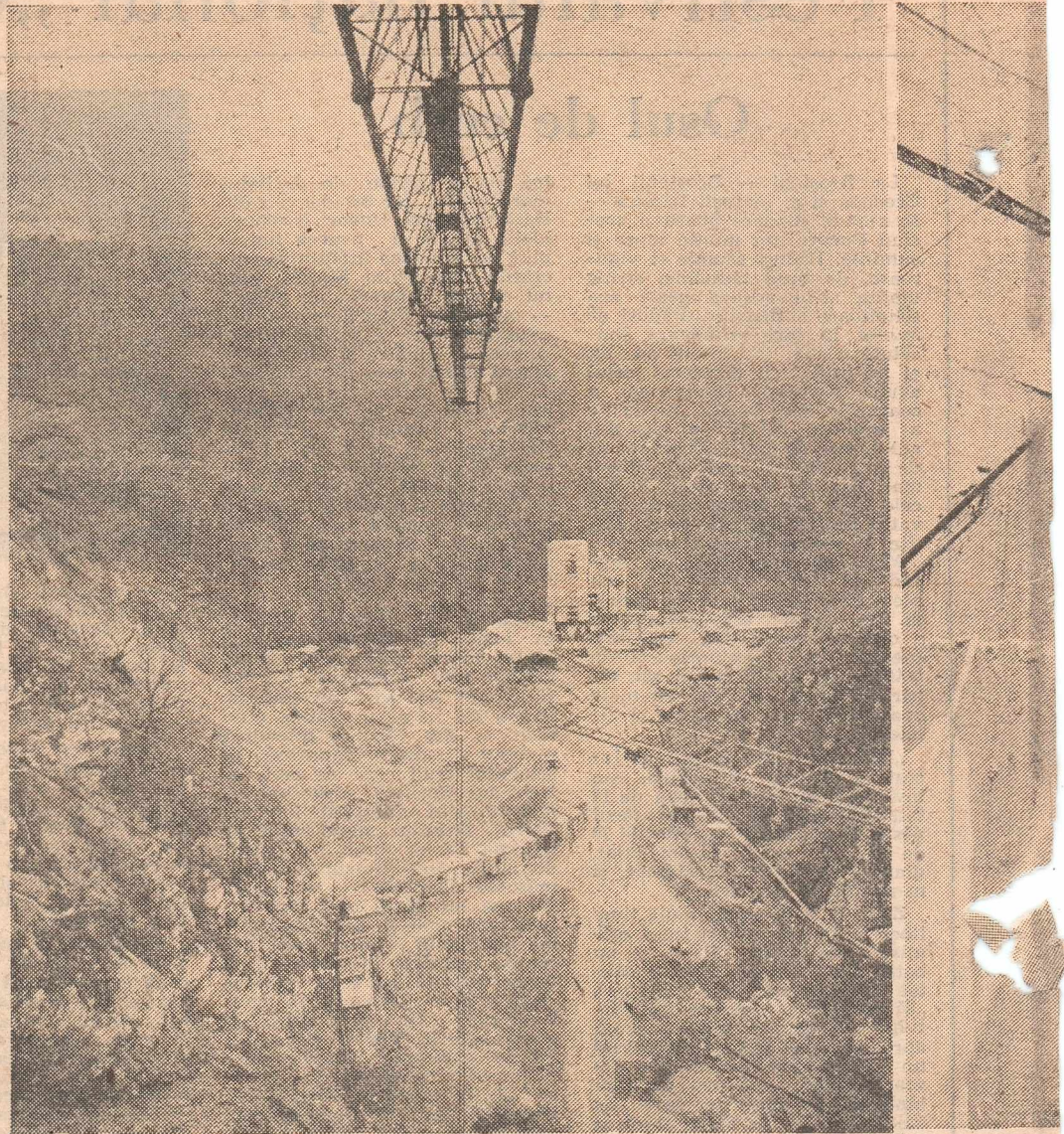
Celelalte întîlniri (cu Constantin C. Giurescu, Mircea Grigorescu, V.V. Tilea, Toma Caragiu și aceea, neimplinită, cu Martha Bibescu) îi prilejuiesc autorului și ocazia de a reproduce în extenso pagini de jurnal ori memorii, de a apela la documente, din care ne putem face o idee despre viața politică internațională premergătoare celui de-al doilea război. În amestecul acesta de document afectiv și document politic stă întregul interes al *Istoriei clipei*, carte admirabilă în care se răsfrîng talentul evocării și intuiția psihologică.

RADU G. ȚEPOSU

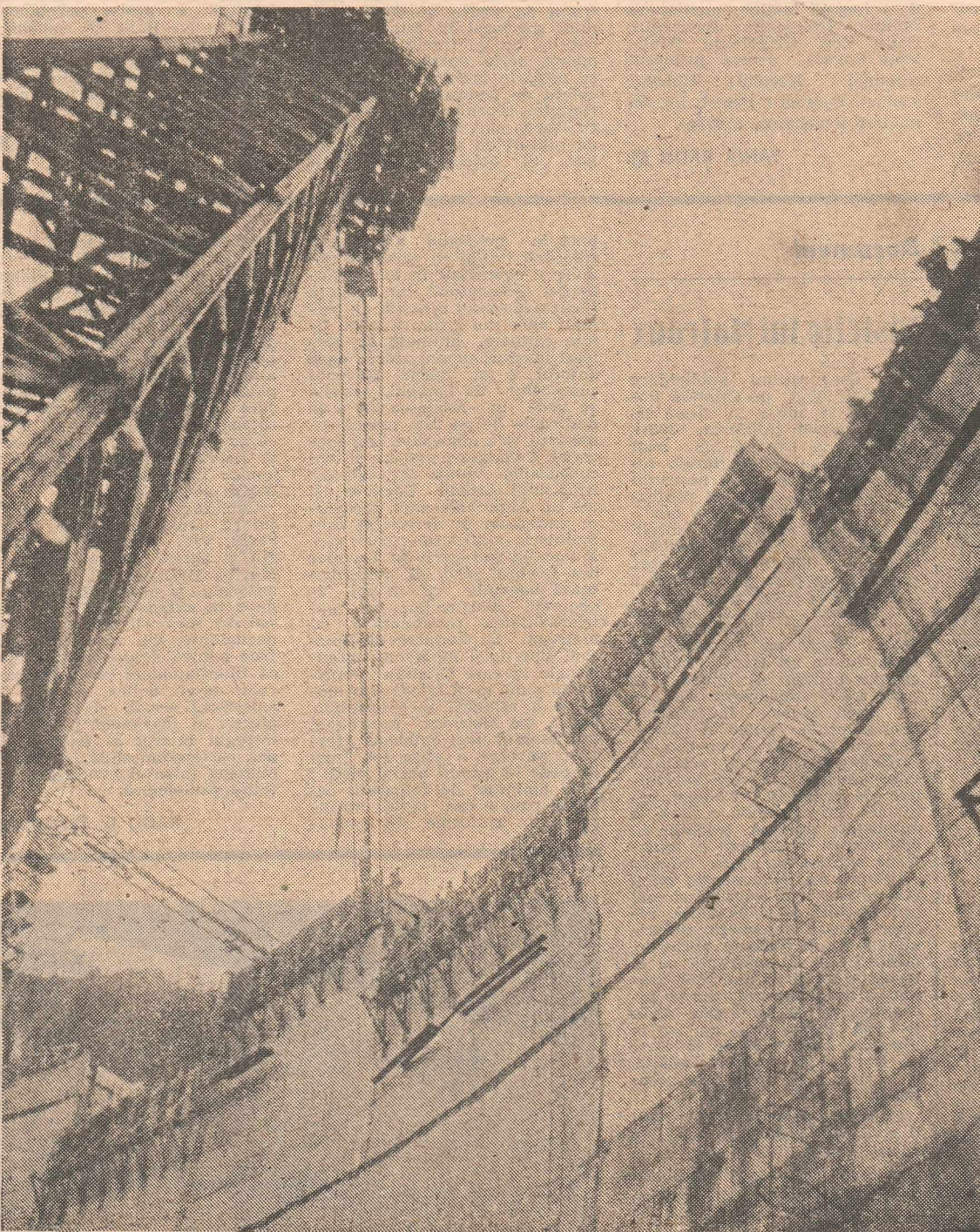
Cele patru prize ale unei antreprize

Reportaj : ION ZUBAȘCU. Fotografii : PAUL AGARICI

Priviți, așa se schimbă geografia

Pe ascizănea

Un nou arc pentru săgeata progresului

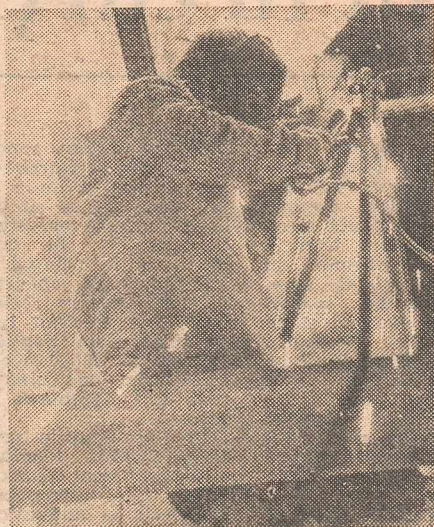
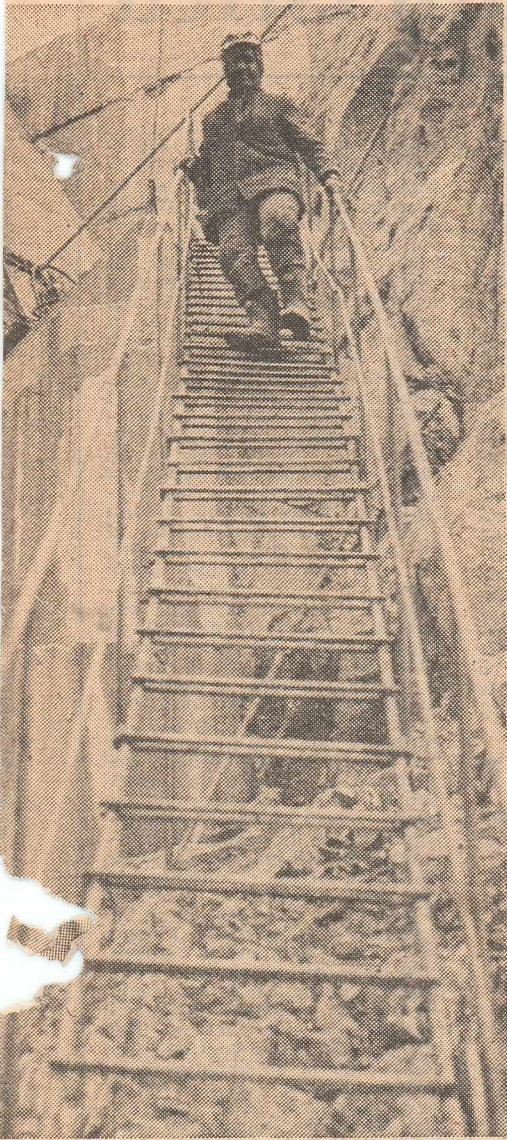
Nu fac absolut deloc un joc gratuit de cuvinte spunind că priza este preocuparea principală a oricărei Antreprize de construcții hidroenergetice. Dacă toată lumea, știe ce este o priză de curent, dacă știu până și școlarii că cimentul face priză, mai puțini cred că sînt cei care știu ce este o priză de apă. Între aceștia se număra și subsemnatul înainte de a-l cunoaște pe Ionescu Dan de la Antrepriza Mehadia. Dacă voi repeta cuvintele inginerului șef de la A.C.H. Mehadia precizînd că **priza de apă** este locul în care se captează un volum de apă în vederea unui mod oarecare de folosință, va fi cit se poate de clar, sper, ce legătură e între prizele unei Antreprize : mai înainte de toate trebuie să **facă priză** cimentul în lamele marilor baraje hidroenergetice pentru ca în spatele lor apa să facă și ea **priză** cit mai înaltă ca astfel **priza** apartamentelor noastre și ale diverselor întreprinderi ale țării să fie insuflite de potențialul luminoasei și indispensabilei energii electrice.

Dinu Alexandrescu, directorul de zi și de noapte al A.C.H. Mehadia, știe că antrepriza sa nu e decît instituția responsabilă a acestor prize, un fel de ingenios mecanism uman care ia un munte, sau un lanț de munți în primire, și ani în șir îl meșterește și-l drege pînă cînd îl stoarce de tot potențialul său energetic cum ai stoarce bunăoară o lămilă. Antrepriza : un păianjen tehnologic care ține sub cîntina sa supraveghere uriașă pînă de riuri, afluenți, piraie, torrenti, a unui masiv muntos pe o rază de peste o sută de kilometri, transformînd sălbăticia energiilor naturale în geometria controlată de galerii subterane de aducție, baraje, canale, ameliorări de înaltă tehnicitate. Antrepriza : un năvod uriaș de amenajări hidroenergetice aruncat asupra munților noștri pentru a pescui din străfundurile pămîntului, din întunecoasele văi ale codrilor, păstrăvul de aur al celei mai indispensabile

dintre energiile actuale : curentul electric.

Există în țară 13 Antreprize de construcții hidroenergetice, 13 centre de supraveghere în munților - capitale ale unor județe netrecute pe nici o hartă administrativă cu nici un semn convențional, dar care și-au împărțit demult teritoriul Carpaților în delimitări stricte în vederea unei ingenioase chirurgii estetice aplicate naturii. Numai că această chirurgie estetică operată pe stîncile celor mai prăpăstioase văi nu se face de dragul frumuseții turistice în sine cit mai ales de dragul unei eficiențe de care viitorul nostru energetic are absolut nevoie. Antrepriza din Mehadia are 8 brigăzi de construcții-montaj, 2 secții de producție industrială și o secție de transporturi. Numai la Turceni lucrează 3 brigăzi avînd fiecare aproximativ 500 de oameni. Ingerul Szekely Levente, coordonatorul colectivului de tehnologii noi, se consideră la cei 30 de ani ai săi deja un bătrîn șantierist. E din Tîrgu Mureș și a terminat facultatea la Timișoara. A lucrat la Vija 2 și la Pocrui. Din '83 a venit aici, la Mehadia. Soția e tot ingineră, cetecistă la barajul de pe Cerna. L-am găsit pregătînd Consfătuirea anuală de protecție a muncii pe teme de construcții hidroenergetice la care participă reprezentanți ai tuturor antreprizelor din țară.

M-a dus în fața unei hărți. O hartă cu totul diferită decît cea turistică pe care o are fiecare dintre noi în imagine. Pentru un inginer de la Antrepriza Mehadia, această zonă a Carpaților este un fel de bucătărie uriașă în care se pun la foc cratițele imense ale lacurilor de acumulare. Aici e Poneasca, la 78 de kilometri de noi, către Oravița, la altitudinea 500. Priza de apă asigură apă de răcire pentru termocentrala pe sisturi bituminoase de la Anina. Pentru realizarea barajului de la Poneasca s-a calculat un volum de aproximativ un milion mc de anrocamente. E încă în fază de lucru. S-a realizat batardoul amonte

Focul de legătură dintre oameni.

Dumitru Raica, dulgher

Constantin Avram, mastru

Seleverdeanu Alexandru, macaragiu

Ștefan Ristea, șef echipă montaj

RĂMUREA DE CETIOARĂ

Cununiță griu de aur, Mulți ani !
O urare peste plaiuri, Mulți ani !
O urare de ani buni
Cum e dat de la străbuni
Cununiță griu de aur, Mulți ani !

Rămurea de măr în floare, Mulți ani !
Luminată de urare, Mulți ani !
Cu-nnoirea anului
La casa românului
Rămurea de măr în floare, Mulți ani !

Rămurea de cetioară, Mulți ani !
O urare pentru țară, Mulți ani !
De pe munți din Caraiman
Zicem fărăi La mulți ani !
Rămurea de cetioară, Mulți ani !

DUMITRU VASILESCU LIMAN

ntiere, și cind coboară, oamenii parcă urcă...

barajul care deviază cursul apei pentru a pune la uscat lucrările la barajul mare. În alt punct geografic aflat la zeci de kilometri de Poneasca, e marcat lacul barajului de la Cornereva de unde se are în vedere construirea unei aducțiuni principale de 12 km pentru realizarea căreia e necesară introducerea unor mașini noi, antigrizuții. La punctul Cerna se creează deja la casa barajistului : sediul personalului de supraveghere. Barajul Cerna e un lac de acumulare care aduce apa pe uzina hidroelectrică de la Valea Mare și are alte captări secundare care completează volumul de apă din lac : Craiova pe Craiovița, Olanu și Balmezu. Sint baraje de înălțimi mici, pină la 10 m, a căror apă e adusă prin aducțiuni secundare în lac. Principala aducțiune e de la lacul Cerna la Centrala Motru. După ce apa e uzată aici, se varsă în lacul Motru. Altă aducțiune principală e de la lacul Motru la Centrala Tismana. Amenajarea Cerna-Motru-Tismana va avea în final o putere instalată de circa 150 MgW.

La bazinul Bistriței se lucrează în prima fază la un baraj de beton de greutate care va fi înălțat prin anrocamente la cota finală. În această primă fază înălțimea barajului e de 35 m iar în a II-a fază va fi de 94. Barajul are legătură printr-o aducțiune de 1 km cu Cer. La hidroenergetică de la Clociș de 10,5 MgW. După uzinare apa trece în lacul Clociș unde e un baraj în arc cu înălțimea de vreo 54 m. De pe lacul Clociș vine cealaltă aducțiune principală pe Centrala Tismana ; lungimea aducțiunii e de 11 km. După uzinare, apa trece în lacul Tismana aval unde se mai produc 2,3 MgW.

Pe Valea Jiului se lucrează la Turceni care va asigura apă pentru răcirea termocentralei de aici avind însă ca scop secundar și producerea de energie într-o centrală de 19 MgW. În amonte s-au atacat deja lucră-

rile la hidroameliorările de la Tirgu Jiu avindu-se în perspectivă imediată lucrările la Văderi, Turcinești și Bumbesti.

Menționez încă o dată că toate aceste nume de locuri nu coincid cu cele de pe hărțile turistice și administrative. Ele au în limbajul specialiștilor de la Antrepriza Mehadia o semnificație de lucru aparte. Dacă de exemplu rezonanța numelui Tismana ne-a rămas în memorie din lecturile literare făcute în liceu, acestor nume cit și altora încep să li se creeze o nouă rezonanță energetică ce va surclasa prin ponderea ei prioritară romanticele rezonanțe estetice rămase din anii liceului. Dar pentru a avea, totuși, o viziune mai apropiată de cea de pe hărțile turistice, vom preciza că această dantelărie de baraje, de lacuri în cascade, de canale de aducție, de galerii subterane se țese la mari depărțări de așezări locuite. Vija-Clociș, de exemplu, e la 20 km de orice cătun locuit, în Munții Vilcanului, și se lucrează acolo în condiții extrem de grele. Aproape de lacul Cerna se înalță virful Godeanu, de aproape 2000 m (localnicii îi spun Iovan de la legendarul Iorgovan). Turcenii sint la 140 de km de Antrepriza Mehadia, Tg.-Jiu la 120 km, iar Vija, la 160 km. Am dat aceste detalii pentru a întregi o imagine mai exactă asupra condițiilor în care se lucrează într-o antrepriză și asupra spațiului muntos extrem de întins și de dificil pe care îl controlează. Antrepriza e deci și un fel de dispeperat general al tuturor curgerilor de ape, văilor și piraielor, dintr-un lanț muntos astfel încit nici un fir să nu treacă la vale, spre mare, fără să-și aducă, din înălțimea izvoarelor sale, prinsoel de energie electrică actualelor necesități umane.

Toate dificultățile inerente unei atit de ample viziuni constructive pot fi învinse și sint într-un singur mod : prin exploatarea propriei inteligențe și potențial creator al constructorilor. Alături de marile investiții pentru obți-

nerea energiei electrice, în paralel cu rețeaua de canale care împinzește adincurile munților unindu-i într-o geometrie subterană nebanuită de ochiul turistului, se desfășoară un front la fel de larg al unei alte energii : inteligența omului față în față cu dificultățile muntelui, atit de fragila materie cenușie în lupta ei cu stinca amorfă și cu torentul dezlănțuit. Fără această priză de inteligență creatoare și ingeniozitate constructivă nici cimentul n-ar face priză între prăpăstiile văilor, nu s-ar realiza nici priza de apă din spatele barajelor, nici curentul electric n-ar ajunge în banala priză a interiorului casnic.

Această investiție de inteligență se face din mers, problemele se rezolvă pe măsură ce apar în practica de construcție pentru că nu întotdeauna realitățile de la fața locului coincid cu modul ideal în care sint văzute lucrurile pe planșeta de proiecție. Mai întotdeauna intervine un coeficient, mai mare sau mai mic, de imprevizibilitate, un „coeficient de hazard” — ca să împrumutăm o expresie din fizica particulelor elementare. Acest coeficient care diferă de la caz la caz poate fi eliminat prin două moduri : fie mizindu-se pe forța unor mașini mai puternice proiectate și construite special în vederea dificultății apărute, fie mizindu-se pe creativitatea spontană, pe inteligența și potențialul de inovație al constructorilor care nu mai așteaptă să vină soluții și ajutoare „din afară”, ci rezolvă ei înșiși, în superbul lor anonim, situații grele gășind soluții atit de ingenioase încit ar merita de multe ori titlul de brevet de invenție.

Vom primi o mașină de forat la secțiune plină I.F.G.O. — 3,6, îmi spune inginerul Dan Ionescu. E a treia mașină românească de forat galerii orizontale și prima pe secțiunea 3,6 — cap de serie. Urmează să mai primim de asemenea (poate că între timp le-au și primit), încă trei mașini de forat, una de construcție normală și două de

construcție antigrizutuoasă pentru Cerna-Belareca, iar în perspectivă, sperăm să fim dotați pentru lucrările din defileul Jiului, cu încă două de 5,5, de construcție normală. La lucrările de excavație se lucrează cu mașini de perforat cu două brațe. De curind, s-a omologat prima macara-turn de 500 tm, la barajul de la Herculane.

Pentru creșterea productivității muncii în celălalt sens în care am vorbit, s-a înființat la A.C.H. Mehadia un colectiv de elaborare de noi tehnologii despre ale cărui realizări spectaculoase am aflat de la inginerul șef. Dar pentru unele precizări și detalii am fost „dat în primire” tinarului inginer Szekey Levente, coordonatorul acestui colectiv. Prin tehnologii noi încercăm, în general, să eliminăm lipsa forței de muncă specializată în ideea industrializării construcțiilor. Astfel, încit am constatat că lemnul cofrajelor se degradează după prima folosire, am conceput niște cofraje metalice cu un număr de refolosire de peste 50. Pe ansamblu ieșim mai ieftin la factorul timp pentru că nu e totuna să execuți o lucrare în două săptămâni sau în două zile. La planșeu am încercat, de asemenea, industrializarea betonării cu ajutorul portacadrului-cofraj, acesta fiind montat pe un cărucior care culisează pe șine și se mută de la o deschidere la alta, după configurația grinzilor și a nervurilor din planșeu. Un cofraj de lemn, la o suprafață de 100 de deschideri, ar fi cerut foarte multă manoperă : dă-l jos, construiește-l din nou, și așa mai departe din 5 în 5 metri. Prin noua tehnologie se așază cutiile după configurația planșeului, se betonează, se decofrează și se mută tot ansamblul mai departe. Toate acestea s-au conceput aici fiind necesități născute din practica și experiența noastră imediată. Șeful acestui proiect e inginerul Bandrabur Liviu. Vișian Aurel lucrează la ceva asemănător, la suprastructura casei vanelor de la barajul

Herculane; tot aici s-a conceput o nouă tehnologie de betonare a suprastructurii centrale. O altă realizare importantă a acestui colectiv de creație este cofrajul aparent folosit în galeriile de injecție, acesta fiind un prefabricat, o coajă de 12 cm grosime de beton sub formă de inele montate în șir indian în spatele cărora se toarnă beton masiv. Procedul s-a folosit la Poneasca și se va introduce la Vija. Cofrajul aparent a făcut mare succes încit nu mai presupune nici o decofrare, cofrajele fiind astfel înlocuite cu prefabricate care rămân înglobate în construcție. Impresionant este că inginerii, tehnicienii și constructorii de la Antrepriza Mehadia au realizat pe lângă noile tehnologii menționate multe altele care aduc beneficii importante de bani și de timp și mai ales că acești oameni nu au nici măcar orgoliul de inovatori, ei sint doar o parte activă din ceea ce se numește cu un termen absolut anonim : colectivul de elaborare a unor noi tehnologii. Întră deci în sarcina lor de serviciu să creeze, să supraliciteze noul, să fie cu inteligența în fiecare clipă pe fază în fața necesităților imediate, a dificultăților care trebuie învinse pentru a face din 1986 un an al realizărilor record, în spiritul mobilizator al Mesajului de Anul Nou adresat întregului popor de cirmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceausescu.

Antrepriza este, așadar, și un laborator uriaș de creație în care retortele și eprubetele sint chiar marile lacuri de acumulare, riurile vijelioase ale munților noștri domolite în spatele marilor baraje. Să facem deci o scurtă recapitulare : priza de ciment, priza de apă, priza de curent și priza de inteligență. Neapărat inteligența creatoare care transformă vâgăunile munților și văile cele mai prăpăstioase în laboratoare din care se naște continuu o luminoasă și neîntreruptă creație : energia electrică !

**PENTRU
MINTE,
INIMA
ȘI
LITERATURA**

Partea nevăzută a reportajelor

Ioan Simion Pop, autorul recentului volum de reportaje intitulat **Vedere din turnul de control** și apărut la Editura Sport-Turism, este una și aceeași persoană cu cîștigătorul, de-acum cîțiva ani buni, al unui concurs ce-a ținut treaz interesul unui foarte mare număr de telespectatori care, săptămîna de săptămîna, erau alături de el și-l voiau să fie ceea ce, pînă la urmă, a și devenit, cîștigătorul celui mai lung și mai dificil concurs ce se numea, dacă bine ne-aducem aminte, „Cîștigătorul merge mai departe”. Dar Ioan Simion Pop este, în același timp, sau mai corect spus, de-atunci încolo, un frenetic reporter TV. Trenurile, avioanele, vapoarele, sau orice alt mijloc de transport, prin care înțelegem mașini, căruțe, cai etc. i-au devenit, ca oricărui alt reporter înscăpat sau făcut, tot atât de familiare precum tramvarele sau autobuzele transportului în comun. Volumul său, un debut editorial ce se putea materializa mult mai demult, este o culegere aparte de reportaje, în sensul că Ioan Simion Pop refacă sau detaliază partea nevăzută a reportajelor sale de televiziune, a emisiunilor sale pe care, atît cit le-am urmărit, ni l-a arătat ca scenarist și reporter totodată. Același dublu statut, de scriitor și reporter totodată, îl au și povestirile-reportaje din volumul **Vedere din turnul de control**. Cu un plus de efort, dacă autorul ar fi vrut să fie numai scriitor, **Vedere din turnul de control** ar fi fost o excelentă carte de schite ale căror personaje, creionate succint și cu o mină sigură, sînt încarcate de viață și adevărurile timpului nostru precum strugurii de soare. Cu același efort, dacă Ioan Simion Pop ar fi vrut să fie numai reporter, respectivul volum, eliminînd din piesele sale însăși implicarea autorului, devenit el însuși personaj al povestirii, se putea transforma într-o sugestivă carte de reportaje privind viața la zi a cîtorva zeci de orașe, șantiere, oameni... Volumul este, însă, ceea ce este, adică și una și alta, iar ceea ce ni se relevă din paginile sale este dragostea curată și caldă pe care Ioan Simion Pop o nutrește față de toți oamenii pe care i-a întâlnit în peregrinările sale. Este un punct de vedere, exprimat limpede și clar, față de întâmplările de tot felul ce alcătuiesc viața prietenilor săi. Este, dacă vreți, tristețea ce-l cuprinde în fața unor eșecuri ce nu-l privesc personal, dar pe care le trăiește cu maximă tandrețe și bărbăție, dar și bucuria nestăpînită, de autentică prietenie, în fața reușitelor personajelor sale, în fața vieții lor împlinite. Dacă, prin absurd, am putea urmări din nou emisiunile sale și, simultan, am citi povestirile-reportaje cuprinse în **Vedere din turnul de control**, sau invers, am avea imaginea exactă a acestei cărți care deconspiră amănunte nu numai

tehnice ale unei meserii mai puțin cunoscute de marele public, aceea de reporter TV, dar și frumusețea acestei meserii care, atunci cînd e făcută și cu inima, se acoperă de bucuria însăși a vieții. Profesiune de credință și mărturie de sine, **Vedere din turnul de control** este un debut de excepție și ne promite o altă (sau alte) carte (cărți) despre oameni pe lingă care, mai mult sau mai puțin din întâmplare, am trecut și pe care, iată, îi putem înțelege mai de-adevăratele prin ochii unui observator și comentator de marcă.

VICTOR NIJA

Un eșantion de umanitate românească

Scrișul lui **Ovidiu Ioanițoia** are o mare calitate: nu este niciodată plictisitor. O dovadă o constituie și volumul **Nimeni nu are nimic de ascuns**, publicat de curînd la Editura Eminescu. Cele douăzeci și unu de portrete-interviu care figurează în sumar se citesc cu interes deși se înscriu într-un gen pe care cititorii au ajuns să-l evite, din cauza cultivării lui de către tot felul de reporteri improvizați și lipsiți de entuziasm. Este vorba de elogierea omului de azi, care participă la construirea unei civilizații moderne în România. **Ovidiu Ioanițoia** aduce un suflu nou în compunerea acestor articole „pozitive” și reușește să le facă pasionante.

O regulă pe care o încălcă — în stilul său decis, bărbătesc — este aceea de a alege interlocutori exclusiv dintre oamenii obișnuiți. Așa cum înainte de război, din goana după senzațional, se ajunsese la frivola vinare a „celebrităților”, în ultimii ani se preferă la noi, cu ostentație, personajele șterse. **Ovidiu Ioanițoia** refuză instinctiv mediocritatea și îi caută printre contemporanii săi pe autorii unor realizări deosebite, dar fără să se întoarcă la stilul preser de senzație. Elastic în gândire și democratic, el descoperă „realizările deosebite” și în acupunctură, dar și în șoferie, în artizanat, dar și în munca de conducere a unui C.A.P. Această lipsă de prejudecăți în selectarea interlocutorilor asigură profilurilor realizate de el o vie diversitate și le transformă — la nivelul ansamblului — într-un eșantion de umanitate românească contemporană.

Toate personajele portretizate de **Ovidiu Ioanițoia** în această a treia carte a sa sînt surprinse în mișcare, ca oameni care au muncit, muncesc și vor munci o viață întreagă, dar fără să se ajungă la stereotipia caricaturală a unor declarații de genul „îmi aduc aportul” sau „în vederea sporirii eficienței”. Perspectiva asupra existenței este mult mai cuprinzătoare, dîndu-ne posibilitatea să vedem și cum se îmbracă un om, cum iubește, cum plînge sau ride, cum își educă copiii. Surpriza constă în faptul că tocmai prin această completare a tabloului cu elemente din afara actului muncii se realizează o imagine mai dramatică și mai convingătoare a ceea ce înseamnă munca în viața unui om. Sînd de vorbă, de exemplu, cu o mare cercetătoare din domeniul medicinei, cunoscută pe toate meridianele glo-

bului pămîntesc, reporterul nu se sfiește s-o întrebe de ce nu s-a măritat și nu a făcut copii, dacă nu se simte singură, dacă nu este excesiv de ambițioasă etc. În felul acesta, dincolo de chipul zîmbitor imortalizat de aparatele fotografice pentru reclama celebrului medicament inventat de ea întrevădem implicațiile su-fletești și biografice ale devotamentului dus pînă la fanatism față de munca de cercetare.

În investigațiile pe care le face, **Ovidiu Ioanițoia** are atitudinea unui Kojak al gazetăriei, fiind deopotrivă comprehensiv și antipatic. Știe tot despre orice, se grăbește și îi adresează interlocutorului exact întrebările la care acesta nu se așteaptă. De multe ori își lasă personajul să se caracterizeze singur, prin modul de a vorbi, dar nu trebuie să fim naivi și să ne închipuim că în cazurile acestea atribuția reporterului se reduce la o simplă stenografare. De fapt, este vorba de o re-creare, cu intenție artistică, a limbajului celui-lalt. Într-o prefață scrisă de criticul literar **Radu G. Teșosu** se evidențiază faptul că stilul operativ al lui **Ovidiu Ioanițoia** se apropie mai mult de literatură decît literaturizările la care recur în mod curent numeroși reporteri. Este adevărat. Într-o istorie a literaturii române contemporane, în capitolul rezervat reportajului, ar trebui să figureze în mod sigur și **Ovidiu Ioanițoia**, care se numără printre elevii, dar și printre profesorii excelenței școli de gazetărie de la Flacăra.

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Interviul — arta de a crea ocazia

Istoria realizării unui interviu poate fi tot atît de semnificativă ca interviul propriu zis, iar gazetarul care știe să afle și, adesea, să creeze ocazia de a lua interviuri acolo unde, din pricina ce nu se dezvăluie întotdeauna, ocazia e rară și dificultuoasă, e gazetar născut. Chestiunea ar fi că la marile personalități accesul îți e îngăduit numai cu personalitate, că nu pui întrebări, ci susții, cu o motivație incitantă, dialogul. Nu poți să te documentezi, în cîteva zile și nici măcar într-un timp mai îndelungat, asupra problemelor existente creatora a unui **Giorgio de Chirico**, bunăoară: o întîlnire cu **Giorgio de Chirico** are fruct bun dacă arta acestuia îți este și familiară, și dragă. Nu poți pricepe, oricît de minuțios ai concepe documentarea, care sînt viziunile pictorului — cu lumea picturii, dacă nu ești „în temă”. E adevărat, un gazetar abil reușește să interpreteze convingător și rolul celui care e întotdeauna în temă, numai că una este să interpretezi rolul cuiva și alta e să-ți joci propriul rol. Meritul cărții lui **Radu Bogdan**: „Cînd muzele se destăinuie” (Editura Eminescu) e unul pasionant și complex. De multe ori recunoști meritul unei scrieri, chiar dacă ea nu e tocmai pasionantă. Volumul lui **Radu Bogdan** este. Aș spune în ciuda chiar a fantului că personalitățile intervievate se cheamă: Montale, de Filippo, Moravia, Pasolini, de Chirico, Manzu, Guttuso, de Sica, Sordi, Fel-

lini, Mastroiani. În ciuda listei de nume, intrucit doar numele să fie și cartea merge cu credit la cititor. Din cauza numelui celui intervievat, ești tentat să nu observi că, de foarte multe ori, textul n-are conținut. Numele e o instituție care blochează indeobște simțul critic. **Radu Bogdan** propune marilor personalități abordate cea mai proprie temă: cum își gîndesc arta, cum muncesc. O carte de interviuri despre munca intelectuală, prin urmare, despre cursul ideii de sine. Tomul conține un număr edificator — sub raportul construcției unei conștiințe de artist — de „portrete în mișcare”. Cheia meșteșugului lui **Radu Bogdan** e adevărate. El pune exact întrebarea ce merită a fi pusă, astfel că discuțiile nu conțin amabilități și nici lauda convențională ce însoțește de regulă vedeta. Datorită acestui efort continuu de adevărate, cartea e mereu altceva, deși metoda fiecărui capitol este, în esență, aceeași.

TUDOR OCTAVIAN

Profesionalismul bine marcat

După cum în pofida metalelor nobile, materialelor plastice, plăcilor aglomerate și tușurilor altor substituiți, oțelul a rămas și va rămîne piinea albă a economiei moderne, — la rîndul său reportajul este și va fi piinea albă a prozei moderne. Mai mult chiar, — reportajul a ajuns să influențeze romanul și poezia, uneori și eseu prin limbajul său lapidar și prin curea sa de legătură directă cu viața. Căci reportajul (bun, adevărat, inspirat) se citește cu sufletul la gură, în rîndurile lui aflînd multe și de toate, — lucruri pe care, un alt gen literar și publicistic nu îți le poate oferi în sensul frumos al cuvîntului.

Așa și cartea lui **Răzvan Bărbulescu**, tînr talent din echipa de reporteri de la „Flacăra”. Citite aparte în revistă, reportajele și cuvînteje din cartea sa de debut **Cu stîmă, frumoșii mei contemporani** prefigurează ceea ce cartea, în rîndu-jime ea, confirmă: talentul ferm, profesionalismul deja bine marcat, spiritul de observație și pătrundere a fenomenelor vieții, capacitatea de sinteză, nervul și originalitatea stilului, — adică tocmai virtuțile structural necesare reporterului din secolul XX.

Pe un spațiu parcimonios, de abia vreo 150 de pagini, cartea aceasta panoramează o seamă dintre cele mai reprezentative realizări ale socialismului românesc din recentele două decenii, — dar nu ca fotografiiile la minut ci, nu rareori, ca radiografii alcătuite cu pasiune. Poposim pe șantierul Canalului Dunăre-Marea Neagră, lingă Ștefan Neiner, constructor la 26 de poduri românești și lingă o macara „mare cit podul lui Saligny”. Aflăm noutatea că la proiectul podului de acum peste 100 de ani, participaseră, cu proiecte, somități mondiale de talia lui G. Eiffel dar că cel prezentat de Anghel Saligny al nostru era superior și a cîștigat cîinstul concursul. Treceam apoi pe șantierul de construcții industriale unde aflăm, din gura inginerului veteran **Adrian Dumitrescu** (octogenar, la vîrstă, dar încă pre-

zent la datorie, că cheia succesului, a durabilității și a frumuseții operei de construcție stă în a vedea în ea nu doar o simplă performanță tehnică ci un act politic, patriotic. Și tocmai aici vîd eu meritul primordial al cărții: în urmărirea atentă a formării conștiinței profesionale, conștiinței civice, — punerea în lumină a marilor sensuri care animă munca, creația din toate domeniile. Căci poposind apoi printre minerii de pe Jii, aceste adevăruri sînt desfășurate în latura lor morală, cu insistență pe generațiile tinere. Spiritul de răspundere planează tutelar și asupra mecanicilor de pe locomotivele Diesel (o altă victorie a epocii de după Congresul al IX-lea) care duc, în vagoane, un oraș adormit, spune plastic reporterul despre călătorii adormiți în liniște și siguranță sufletească. Aflăm, ca noutate, că Predealul este cea mai tehnică gară din România. De la mineri și ceferiști ajungem la petroliști, cu preferința pentru portretul literar, gazetăresc, în speță al lui Hubscher tatăl (de 50 de ani) și fiul (de 25 de ani) amîndoi inventatori în materie de forare. Tabloul este completat apoi cu lumea construcțiilor din industria chimică, în miezul Combinatului petrochimic de la Midia Năvodari. Aflăm, ca noutate, că, de fapt, combinatul cuprinde 27 de fabrici felurite, deci cit un însemnat oraș industrial. Firește că din palmaresul Epocii Ceaușescu nu putea lipsi construcția metroului bucureștean, — una din capodoperele epocii și unul din examenele ei cele mai dificile, ținînd cont de lipsa de tradiție și de experiență în construcțiile de acest gen. Aflăm ca noutate că la Arad, (unde au fost fabricate vagoanele) s-a construit o linie de probă unde constructorii de vagoare își perfecționau opera, vîzînd, experimentînd. Și mai aflăm că metroul nostru nu este cu nimic inferior metrourilor cu staif din Paris, Berlin, Moscova etc.

Mai apoi tabloul este îmbogățit cu panoramări agricole, — dar esențial aiese: o fermă zootehnică model, un I.A.S. din Delta unde se face agricultură încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și încă mai de dinainte etc. Ca ecou ultramodern, în reportaje scrise cu suspansuri de le citești pe nerăsuflăte, — mutarea, pe roate, a unui bloc la o distanță respectabilă de vechia-i fundație și, — mai ultramodern, în realizările din geodezie și fotogrametrie, cu imagini ale pămîntului luate din avion și sateliți, — cartea prinde culori și nuanțe suplimentare. Cu irizări lirice în lumea unei grădinițe de copii, romantice, în cea a unei pictorițe mîhnită că și-a întreprins, involuntar, studiile de arte plastice sau a unei tinere care nu a reușit examenul de admitere la facultate. Se evită astfel monotonia tematică, — se creează posibilități de schimbare a timbrului stilistic.

Constructorii socialismului din cartea lui **Răzvan Bărbulescu** sînt oameni debitori de cultură și artă, oameni de carte. Inginerul veteran **Adrian Dumitrescu**, îl citează pe Rilke, — tehnicianul petrolist **Silvestru Hubscher** compară mirajul lumii subpămîntene cu viziunile lui Jules Verne, inginerul **Radu Suman** a scris versuri de genul lui Topirceanu, **Claudia Enea** din Trustul de construcții este poetă, membră a Cenaclului Vasile Cîrlova, generalul **Petre Constantinescu**, director general al Întreprinderii Metrou București, nădăjduiește că despre muncitorii de la Metrou, de pe Canal, din mari șantiere de construcții, se vor scrie cărți. (Și eu aș vrea. Mi-e și dor să le citesc. Dar nu le prea vîd nici barem în planul editorial...). Bărgănul este privit, de un alt erou ca în paginile din **Pseudokinetikos** ca în fine, adolescentii participanți la olimpiadele internaționale de matematică să ne mărturisescă gustul pentru picturile moderne ale unor Picasso, Braque, Paul Klee, Miro, Kandinsky etc., — la care eu aș fi adăugat totuși și pe Palady, Brâncuși, Tăculescu, că-s mai dinspre noi...

Răzvan Bărbulescu debutează cu o carte sub bunii auguri, dovedind că bunul reportaj, adevăratul reportaj nu mai pune probleme afilierii la literatură sau gazetărie, — fiind prin virtuțile sale reale, puntea de lumină care le leagă în dublă și frumos transfigurată paternitate.

ALEXANDRU ANDRIȚOIU

atelier literar

de G. Dumitrescu

A. Filip: Am primit voluminosul transport (pe viitor, e de dorit să faciți dv. înșivă necesara selecție și să reduceți numărul paginilor la 10-12). Cele mai multe sint lucruri cunoscute, citeva noi, un ansamblu mai de grabă pozitiv (nu le putem cita fiind prea numeroase).

Al. Palaghia: Spre regretul nostru, nu ne-au convins pe deplin, nici de data asta, „vedeniile” dv., cu aer ritual, fantastice, inaccesibile, afectate, citeodată vacuematice. Poate ar merita să încercați și alte modalități și formule de creație.

Rupal: Aveți talent, fără îndoială, dar nu stăpiniți încă destul de bine mijloacele „tehnice” ale creației, mestesugul. De aici, o serie de pagini (interesante, altminteri) care nu ajung la o finisare adecvată, de-aici acel balast, pe care degeaba vă căzniți să-l persiflați prin exagerare caricaturală (el este atita cit este, suficient ca să împiedice reușita unui poem, afirmarea unui talent...). Lucruri bune, asadar: „Ingerul meu blond” (titlu cam răsuflat, fie vorba-ntr-un noi...), „Ultima țigară”, „Grațiera”. De asemeni (dar cu unele rezerve): „Grand Hotel”, „Cai verzi” (insuficient finisate), „A plus H”, „Jurnal”, „Sedinta”, „Cu scaun” (confuze, supraaglomerate, „balast”). Să vedem, în continuare.

Optimus: Multe pagini de „făcături”, lucruri făcute cu efort dar fără inspirație. Doar citeva su-

gerează oarecum starea de grație („Spaima de toamnă”, „Inerții”, „Frig la inimă”).

D. Negru: Nu sint pagini demne de condeiul dv. (lucru căznit, neinspirat cu iz de vechitură...)

Dorel S.: Pagini de consistență redusă, în pierdere de suflu și de vibrație. Ceva, în „Anotimp cu țărani”, „Autobiografie”. Ce se întimplă?...

D. E. R.: „Floare a transei mele”, „Oniroemă”, „Pălăria neagră”, „Acces”.

M. Giurgiu: „Noapte de iarnă” e lucrul cel mai bun. Nu se poate să nu rămânem convinși că vor urma și altele, cel puțin la fel de bune.

G. Serghe: Sint, desigur, semne de sensibilitate și gingășie, poate chiar de lirism, dar expresia acestor stări și însușiri e atât de nefiresc sucită și complicată, ori abreviată și eliptică, încât sensul, filul, sugestia, mesajul, toate se pierd iremediabil printre vorbe, spre regretul cititorului. Poate veți încerca și o formulă mai directă, mai deschisă. Mulțumim pentru vorbele bune, și reciproc!

Dan Crișan: S-ar putea să fie și niste semne de poezie, deocamdată vagi, incerte, înecate într-o masă amorfă de vorbe, din care nu lipsesc banalitățile și convenționalismele, etc. Spiritul dv. critic e într-un net deficit! Ceva, totuși, mai mult sau mai puțin semnificativ, mai mult sau

mai puțin promițător, există în „E important”, „Spovedanie optimistă”, „Identitate”, „Vis”. Să vedem ce mai urmează.

Sorin Alexandru, F. Tiriș, Țăranu, Marilena Sicoe, R.-V. Bordanu, Marius Novăcescu, Vasile Mihaleca, Mălina Scinteioară, Gabriela G., Daniela Andrei (ceva, în „Martie”, „Simplă”), Vlodor Agurel, V. V. Iocan, Cătălin-Floare, Emil Persa, Iosif Brad, Viorel Anghel, G. Militaru: Nimic nou! Marcel Ștefănescu, Maricel Jalbă, Mirela Mateescu, Octavian Mladin, Suzana Mitrea, Emil Gheorghe, Adonis G. D., V. R. Haicu, Marian Preda, Daniela Pasip, Z. Sigmiran, Cezar Serbu, Ov. Limbășanu, M. D. Micu, Preda Virfureanu, S.G.D., Anton Ivașcu, Cyrus George, Simona Neacșu, Less Marusa, Dolores Laurențiu, M. Dumitrescu Bostină, Cristina Diaconescu, Const. Tremuriei, G. Zorilescu, Aura Burlac, Roman Vlad, Nicoleta Stan, I. Popescu, Dorin Podoleni, Eugen L. Țăranu, I. Burs Gabriel; încercări de nivel modest.

Erata. Dintr-o greșeală de paginatie și din neapărat la finele „atelierei” din nr. 50 (13 decembrie crt.) a fost lipsit tocmai de calificativul necesar: „încercări de nivel modest”.

GEO DUMITRESCU

N. R. Manuscrisele nu se înapoiază.

CAVALUL

De liniște mă tingui și tăcere,
De nepăsarea rece care vine;
Ca salcia cu crengile-n cădere
Se despletesc tristețile în mine.
Departe, știu, că-s florile în care
A ris o vară-ntreagă ceru-albastru;
Sint lunca fără soare, fără zare,
Sint cuibul părăsit dintr-un jugastru.
Încerc să mă adun din umbre-aiurea
Să fiu ce-am fost, să-mi bată-n suflet
dorul,

Dar inima mi-e goală ca pădurea
Din care roibii au păcut mohorul.
Prin mine o potecă nu mai trece,
Mă ocolesc și ultimele drumuri;
Secat în palme mi-e piriul rece,
Fintină părăsită sint sub fumuri
De păsări care vin și care pleacă;
Doar citeodată fag mă simt în visul
În care noaptea fluier vrea să-si facă
Și-si pleacă brisca lunii pe surisul
De gresie al zării și-al durerii,
Plimbînd-o s-o ascuțit cât mai iute
Pînă nu-i mor mai toți cărbunii vrierii
Și stelele mai sar pe întrecute.
Atunci buimac, cu răsufierea beată
De vinul deznădejdi ca-ntr-o ceață
Învăluit, să nu mă pierd odată
Ca simplu colb în trecere prin viață,
Îndoi pios, furat de-o sete mare,
Genunchiul frunții către idealul
De-a fi eu carnea crengii verzi prin care
Iși subțiază cîntece cavatul!...

ION CRAIOVA

SATUL MEU

Satul meu e o corabie de diamant
ce despica larg valuri de humă
galbenă spumă de griu în urmă lăsînd

satul meu e o boabă de rouă
cu care am lovit orizontul sticlos
lacrimă de copil norocos

călîrînd curecbee prin lume
crezînd intruna că plouă peste
satul meu cit o boabă de rouă.

MARIN IFRIM

AUTOBIOGRAFIE

M-am născut într-o toamnă
sub streșini de cocori tîrzii

mama mi-a strigat : Tudore
se face frig în lume
să-mbraci cuvîntu-n cinci cojoace
să-și țină cald în poezii!

DOREL SAUCIUC

APROAPE DE LEGENDĂ

Fruntea poetului strălucește
ca un cer albastru, românesc.
Carpații, hașurați de eronicele mărețe,
coboară în adîncul istoriei,
în țara cu soare, cu griu, cu livezi.

Ecoul se aude
peste timpul reinnoit
în ecoul apelor, în fiorul pietrei,
în tainicul strigăt al vislașului
cu barca pe fluviul gigantic.

Piinea dospește, ceasornicul bate,
mugurii înfloresc și dragostea
joacă pe Cer în jurul Lunii.
Carul Mare răsfăț pe cîmpie
snopii argintii ai pămîntului!

AURICA PELEA

CTITORI

Ctitorii au gesturi hieratice,
ctitorițele au blestem de zîină;
cum ar putea altfel să țină
lăcașe, fintini și alte ctitorii într-o mină?
Cum ar putea să rămîină
toate ctitorițele jertfite, încă de la daci,
și de la romani, și moldovenii și valahii,
pe umerii lor de oameni săraci,
înmuițați în fir care nu era al lor,
bătută de cerecii uriași dăruții lui Manole
pentru zidit mănăstiri?
Pe miinile lor deprinse cu plugul,
cu suveica și acul, cu buzduganul,
în care destinele țării au stat
în clătinațoarele veacuri, și-n anul
mereu, mereu reluat,
curg recolte de grîne și sînge,
de sudoare și dor, de cîicoare și cer,
în care abia de pot stringe
atîta durere a unor oameni ce nu pier.
Ctitorii sint eroi fermecați.
De s-ar destrăma vraja de neam,
n-am mai putea ține os de os
și destrămindu-ne, am
fi pulbere care alți ctitori ar ține,
cu aceeași vlagă de vrajă în sînge,
cu aceeași uitare de sine.

MIHAELA COSMETTO

FLORI PENTRU LUPĂTORI

Deschideți larg porțile
luptătorii se-nțorc în cetate
liberă fie calea lor!

Ei vor primi din miinile voastre
flori cu care-și vor bandaja
zimbetul rînit pe
cîmpul de luptă...

GAVRIL BĂLEA

Aplauze la scenă deschisă

S-a întors din Irlanda, în ultimele zile ale anului trecut, un grup de interpreti de mare prestigiu, care a susținut o serie prelungită de spectacole la Grand Opera Society din Dublin. Reprezentanții noștri, mezosoprana Rodica Mitrică-Bădîrcea, soprana Monica Teodorescu, basii Pompei Hărășteanu și Dan Zancu, tenorii Constantin Ene și Ionel Voineag, ca și baritonul Emil Iurașcu — toți, solisti ai Operei Române din București — precum și dirijorul Erwin Aczel și regizorul Anghel Ionescu Arbore de la aceeași centenară instituție au oferit publicului irlandez o minunată mostră a nivelului calitatii și măiestriei artistice interpretative a scenei lirice românești, ce se bucură, pretutindeni, de un binemeritat prestigiu internațional. Prețuirea artiștilor bucureșteni s-a vădit — în primul rînd — chiar în elegantul caiet-program al stagiunii, unde fotografiile lor, însoțite de largi prezentări, s-au situat la un loc de cînte, fără a se face deosebiri de partenerii lor englezi, scoțieni sau irlandezi. Cele 11 manifestări care au cuprins operele Carmen, de Georges Bizet, Evgheni Oneghin, de Piotr Ilici Ceaiikovski și Bărbierul din Sevilla, de Gioacchino Rossini și care s-au întins pe parcursul a 15 zile ale lunii decembrie, s-au soldat cu mari succese ale cîntăreților noștri, ale căror prestații au fost elogiate, de altfel, în numeroase cronici din care, succint, detașăm: „Opera — Romanian Style”, rînduri emoționante despre arta interpretativă a lui Ionel Voineag (Lenski), Monica Teodorescu (Tatiana), Emil Iurașcu (Oneghin) și Pompei Hărășteanu (Gremîn), în regia lui Anghel Ionescu Arbore, publicate în „The Irish Times” din 9 decembrie; „Gala Night”, spectacolul de gală cu opera Evgheni Oneghin, la care au asistat personalități de seamă ale vieții politice și culturale irlandeze, în frunte cu președintele Hillery, inserate în „The Irish Press” din 11 decembrie; „Oneghin a triumph”, iată un titlu care exprimă, singur, ovațiile publicului care a răsplătit arta românească, citit de noi în

ziarul „Sunday Independent” din 15 decembrie; ca și „Oneghin fails to excite”, cronică semnată de Fanny Feehan, în „The Sunday Press”, din 15 decembrie, concisă, dar concludivă asupra potențelor interpretative ce au evoluat pe scena operei din Dublin. Cit despre opera Carmen, ajuns doar trei referiri, cu titlurile „A fiery, passionate Carmen” (The Sunday Post, 8 decembrie) „A Carmen lacking in instant passion” (Irish Independent, 5 decembrie) și „An odd setting for Carmen” (Evening Herald, 5 decembrie) însoțite de fotografia în prim plan a Rodicăi Mitrică-Bădîrcea, interpreta rolului titular, precum și cu laude prețioase adresate celorlalți compatrioți ai noștri aflați în spectacol: Constantin Ene (Don Jose), Dan Zancu (Escamillo) și Pompei Hărășteanu (Zuniga).

CLAUDIU NEGULESCU

Desene pe asfalt

Inscripție pe un clopot

În vara ce ar fi fost să fie a cincizecea în viața poetului Labiș am refăcut cu pasul, citeva din drumurile lui.
Am început, firesc, prin a căuta casa în care s-a născut, la Văleni-Poiana. Mărutul și am aflat-o, așa cum ne-a descris-o chiar poetul ei, cu geamuri dînd într-o livadă de poveste. Casă simplă, abandonată acum (să ne așteptăm la prefacerea ei în muzeu?). Casă de munte, cu cerdacuț de lemn și cu treptele roase de pași ce au uitat-o.
La școala din Văleni unde părinții lui Labiș au dăscălit cîțiva ani buni și unde poetul a învățat semnele abecedarului ne-am uimit de imaginea „clopotului”... Școlita e prevăzută cu un adevărat clopot de schit și, nedumerit, m-am întrebant care va fi fost rostul acestei nepotriviri. L-am aflat de la sora marelui poet, Margareta: satul, avînd casele respice, Eugen Labiș nu se putea stui de un clopotel clasic spre a vesti începutul ori sfîrșitul orelor de clasă. Nu mai vorbim ce și ceasornicele lipseau din Văleni... A instalat atunci, gospodărește, clopotul ce mai bate și azi.
Clopot fără turlă.
Clopot fără schit.
El bate din amintire și pe toată albia Suhăi vibrează stranii euritmii; clopotul e auzit de bătrîni ce l-au văzut pe „copchilut” lui Domn’ Eujen”, pentru aproape bătrîni ce i-au fost acestuia colegi de școală și de zburdălnicii, bate pentru oierii din stîine și pentru pădurari.
Drumul ce absoarbe aceste sunete nu e altul decît cel pe care, neîmpăcată, îl va fi străbătut Vitoria Lipan.
Drumul ce duce spre Crucea Talianului știută de noi din Sadoveanu.
Și duce spre Sadoveanu și spre toate minunile silvestre ale Moldovei nemuritoare...

GHEORGHE TOMOZEI

P.S. Referindu-ne la articolul nostru apărut în numărul trecut al revistei se cuvine a fi făcute următoarele precizări. Lucrarea maestrului Sigismund Toduță, care a deschis în octombrie 1985 Festivalul Toamna Clujeană, a fost, desigur, opera-oratoriu „Mășterul Mănale”, care urmează drumul oratorului „Miorița” și nu invers, cum au apărut cele două titluri; iar textul, în întregul său, subliniază tocmai înaltele calități ale acestei opere, care, la început, a folosit versiunea lui Lucian Blaga și, mai tîrziu, a ajuns la ultima sa versiune ce aparține chiar compozitorului. De asemeni, simbolurile B.A.C.H., folosite în Simfonia a XIV-a au înțelesul latin al sunetelor Si bemol, La, Do și Si, Wilhelm Georg Berger apelînd la terminologia germană (unanim acceptată după secolul XVII) și nu la aceea engleză, în care litera B se traduce, într-adevăr prin nota Si. Pentru confuziile eventuale, rezultate din exprimarea inserată în articolul cu pricina, autorul își cere scuzele de rigoare.

Vorbii și scrieți

românește

Trei probleme

Treceam zilele trecute pe Calea Moșilor și-i admiram noul aspect, cînd, deodată, ochii mi-au căzut pe un afiș dintr-o vitrină, prin care eram invitați să apreciem calitățile preparatului casei, un „mixex grilles” socotit delicios de către cei ce-l ofereau. „Ce-ar putea fi acest misterios preparat?” m-am întrebant. „Grilles” sună franțuzește, dar „mixex” nu spune nimic! Și prea erau scrise frumos și apăsat toate literele ca să cred că era o greșeală și că, de fapt, ar fi vorba de un „mixed-grill”, cuvînt englezesc menit să denumească într-adevăr delicioasa noastră... frigăruie!

Multe cofetării ne oferă prăjituri cu „șocoladă”, „șocolată”, „chocoladă”, „chocolată” și chiar „chocolată”, cînd limba română a ales de mult varianta „ciocolată”, consemnată de dicționare și confirmată corectă ca atare de lucrările normative.

Tot în cofetării putem găsi „kek”, „chek”, „keck”, „cacke”, „check” (adăugați dumneavoastră și alte variante), ceea ce ar vrea să reproducă cuvîntul englezesc „cake” a cărui adaptare românească, „chec” pur și simplu, a fost admisă de lucrările normative — nici nu se putea altfel, cuvîntul ajungînd să desemneze un tip specific de prăjitură — încît nu mai e nevoie de alte grafii, unele din ele dovedind nu numai fantezie, ci și snobism, pentru că cel mai frecvent apare grafia cu ck, inexistentă în original.

În schimb, același grup de litere dispore acolo unde ar trebui să fie: într-un mare și elegant hotel bucureștean frecventat de mii de oaspeți de peste hotare, sintem invitați la „snak” (corect, trebuia scris „snack”), iar în altă parte a țării ni se recomandă cu căldură un „snake bar”, adică un bar unde probabil vom minca... șarpe! („Snake” = șarpe, în limba engleză).

În toată această... babilonie se amestecă (era să spun „se mixează”) trei probleme. Prima este aceea a traduce-

rii forțate a unui termen românesc, desemnînd adesea ceva foarte precis și chiar specific, cum ar fi frigăruia cu pricina, care putea fi păstrată ca atare. Dacă în italiană „spaghetto” înseamnă „sforicică”, nici francezii nu s-au gândit să inventeze un termen „ficelles”, nici englezii — „little strings” pentru „spaghetti”. Să zicem că frigăruia ar fi un „grătar amestecat”, dar termenul autohton ar putea fi foarte bine impus turștilor străini care ne vizitează țara.

A doua este aceea a termenilor preluați din diferite limbi străine care implinind, ca să zicem așa, o anumită vîrstă, s-au adaptat în limba română, au fost consemnați de dicționare, încît orice fantezie grafică nu are rost. Este cazul deja discutatului „chec”, la care se pot adăuga multe altele dintre care ținem să mă oprec la de acum bătrînul „abajur” ce continuă să apară prin vitrine ca „abajoar”, „abajour” sau „abajor”.

A treia este problema inexistenței în română a unui termen care ar putea fi echivalent celui original care, în felul acesta, trebuie preluat ca atare. Este cazul lui „snack-bar”. Dacă îl preluăm, cel puțin să-l scriem corect! Dacă ținem cu tot dinadinsul să traducem frigăruia, să folosim măcar ortografia originală, nu ceva care îi și încurcă limba („mixex”) și te și face de ris în fața unui cunoscător.

Revenind însă la titlul rubricii: fac parte dintre aceia care în nici un caz nu pot fi suspecțati de neaoșism. Și totuși, de multe ori nu mă pot opri să cred că, chiar atunci cînd ne adresăm oaspeților și turștilor străini veniți la noi (câci trebuie să recunoaștem că, pătrunzînd în circuitul turistic internațional, o cultură și o limbă națională trebuie să se adapteze unor condiții specifice) putem păstra și, cum spunea, putem chiar impune termeni care sint specifici și oferă o anumită „savoare” vizitatorului totdeauna dispus de altfel să învețe două, trei vorbe în limba țării pe care o descoperă. Altfel o să ne trezim într-o bună zi că sintem invitați să mincăm într-un restaurant delicios... „petits” sau „littles” care, se știe, merg foarte bine cu „biere” sau „beer”!

CEZAR TABARCEA

Trăiesc un sentiment ciudat alcătuit din contrarii. Întîlnesc, în ultima vreme, fără să-i caut anume, tot mai des oameni despre care am mai scris. Mă bucur pentru ei, regret, pe o anumită undă, pentru mine. Sint oameni care nu-și dezminț valoarea, mergînd spre cote ascendente, iar reporterii, nu-i așa, nu pot face mereu descoperiri. Între cele 3 invenții tinere, mediate cu Aur în orașul bulgar, două aparțin Institutului de cercetări și proiectări pentru industria electroturistică, ICPE-ului, cum ne-am obișnuit să-i spunem, ca într-o adevărată emblema sau marcă de prestigiu. Ambele i se potrivesc, acest pilon din cercetarea tehnică națională afirmă aproape anual invenții de prestigiu, este distinct cu numeroase ordine și medalii ale țării pentru rezultatele lui deosebite în promovarea progresului tehnic. Numele lui Victor Nițiguș nu mi-a spus nimic la început, cînd am citit lista premiilor la Plovdiv, surpriza am trăit-o în biroul unde mă aștepta, însoțit de colegul său, Laurențiu Vătafu, celălalt premiat, de secretarul U.T.C. — ing. Octavian Nicolau, directorul științific — ing. Valeriu Ciofu și coordonatorul activității de brevetare și valorificare a invențiilor — ing. Lucian Marinete. (Insoțindu-i pe inventatori sfera discuției noastre asupra modalităților în care se cultivă și se stimulează acțiunea pentru invenția brevetabilă în acest institut pe care un director de fabrică îl definește, pe drept cuvînt, „un virtuos realizator al noului, o garanție a calității tehnologiei și a nivelului ridicat al performanțelor”). Cel ce mă recunoaște primul este Nițiguș, cu o bucurie proaspătă, de copil. Așa îl și regăsesc, deși au trecut cîțiva ani buni de cînd mi-a fost erou de reportaj, al unui reportaj despre speranțele tinere ale cercetării în ICPE. Aceeași figură de băietan debordînd de temperament, vorbind puțin repzit, rostogolind vorbele prin buzele goase de meridional, făcînd să-i scîlbească niște ochi mici, dar expresivi și inteligenți. Iată-l, așadar, inventator. Cu brevete afirmate internațional. Dacă este adevărat, cum spunea un mare savant, că o viață ilustră este un vis de tinerețe împlinit la vîrsta maturității, putem să aducem un amendament celebrei butade. În vremea de azi, cînd sîntem obligați să trăim și să gîndim mai rapid, altfel rămînem în urmă, un vis de tinerețe se poate împlini în chiar marginile vîrstei de aur. Cu o condiție, precum avea să avanseze Nițiguș în discuția noastră: „cu condiția să lucrăm, să lucrăm cu seriozitate și să ne cunoaștem bine domeniul. Nu poți să ajungi în vîrf, fără să stăpînești baza, fără să-i cunoști toate colțurile și capcanele, într-un cuvînt, fără să știi bine bazele electrotehnicii”. Cu alte cuvînt, am

zice noi, mult citatul dicton al lui Pasteur, „întîmplarea nu ajută decît o minte pregătită” se confirmă și se reconfirmă mereu, pentru fiecare generație. Dar, invenția inginerului Victor Nițiguș nu este nici pe departe penicilina lui Fleming, nu s-a ivit din întîmplare, ci din deliberare. S-a pornit de la nivelul atins în lume în domeniu și s-a căutat îmbunătățirea performanțelor a ceea ce exista. (Cam astfel stau lucrurile, în general, în tehnica secolului nostru.) Tema sa de cercetare era foarte strîns legată de nevoile economiei naționale. De decenii întregi, România este un vast șantier. Viața unui șantier este întim determinată de existența acelor mașini grele de ridicat, numite simplu, macarale. Nu poți să construiești nici blocuri de locuințe, nici platforme de foraj marin, nici coșuri de fabrici, nici turnuri de răcire, nici coloane chimice spîrgînd vîzduhul, nimic nu mai poți să înalți fără macarale mari, de putere. Ca și fără poduri rulante, fără de care nu poți să faci nici siderurgie, nici metalurgie, practic, nici o altă industrie. Performanțele acestor uzine pe șenile sînt strict de

ICPE, în laboratorul menit să rezolve. Frînele clasice, hidraulice, nu mai corespundeau, greoaie, presupuneau instalații gigant, mari consumatoare de metal și de energie. Își făcuseră apariția frînele cu curenți turbionari. Teoretic, problema era cunoscută (Nițiguș o studiasse și el, la facultate), dar realizarea practică — un secret deplin: cele cîteva firme care dețineau anumite soluții le apărau, fîrtește cu strășnicie. În cîțiva ani, ICPE-ul oferă o soluție proprie, de „Frînă dinamo-electrică cu curenți turbionari” — Brevet R.S.R. nr. 77851. Cu unele performanțe chiar peste stacheta mondială. Autori: ing. Victor Nițiguș, Marian Rădulescu, Aurel Anuți. Cercetător cu un înalt simț moral — în fond, viața unui laborator este viața unui grup —, n-a uitat și n-a omis să-i înscrie pe documentația invenției pe colaboratorii fără de care gîndirea sa ar fi rămas doar o posibilitate, o idee teoretică. Pe colegul care a proiectat o astfel de frînă, Marian Rădulescu, pe confratele din producție, de la „Electromotor” Timișoara, care a surmontat toate dificultățile transpunerii industriale, de la prototip la

nele cu curenți turbionari concepute în ICPE dau posibilitatea construirii unor macarale puternice dar cu gabarite mai reduse, deci economii considerabile de metal (și pe cine din lume nu interesează azi acest fapt ?!) și cu un consum energetic de la sursă, din sistemul național, incomparabil mai mic. Două cîștiguri ale timpului, două enorme cîștiguri în parametrii contemporani ai dezvoltării. De la această primă soluție s-a ajuns la 8 tipodimensiuni de instalații de frînare cu curenți turbionari pentru mașini mari de ridicat care sînt în fabricație și care sînt solicitate la export trecînd demult granițele țării. De altfel, această gîndire a și fost îmbunătățită, trecîndu-se de la sistemul de acționare cu frînă la cuplaje cu curenți turbionari, determinînd un consum și mai redus de energie. Și care permite extinderea gamei de aplicații a invenției și spre alte instalații pentru alte industrii mari consumatoare de energie, cum ar fi, de pildă, pentru benzile transportoare din mine, industria cimentului, termocentrale, activități portuare etc. Temperamental, la antipodul lui Nițiguș, Laurențiu Vătafu

tic de sută la sută. În același timp, o lucrătoare poate realiza o producție dublă. De fapt, acest brevet incumbă și un alt motor („Sistem de acționare electromecanic cu turație variabilă”) care să fie capabil să se cupleze cu dispozitivul electronic menit să lucreze singur, muncitoarea doar urmîrînd și supraveghînd operațiile programate dinainte pe memoria mașinii. Și aici, gîndirea a fost împinsă de cerința socială, ca totul în tehnica lumii de azi. Modernizarea utilajelor din industria textilă, mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, reducerea importurilor sînt comandamente majore ale politicii economice a partidului nostru în strategia dezvoltării țării. România deține, se știe, tradiție și un potențial ridicat în industria confecțiilor (exportul ei mondial e binecunoscut), precum deține și în domeniul construcțiilor de mașini textile. Conform invenției ICPE, viteza de coasere a utilajelor pe care le producem acum la Tg. Mureș a ajuns la 6000 împunsături pe minut, fiind continuu reglabilă, ceea ce înseamnă în domeniu o performanță importantă, ca și poziționarea automată a acului. Cînd spunem că poate să execute singură, automat, conform unui program dinainte stabilit, nu mai este credem, nevoie de amănunte. Precizăm doar că este o treabă încă de pionierat în lume pentru industria confecțiilor, „un pionierat care, evident, continuă și la noi” cum ne asigură cercetătorul științific Laurențiu Vătafu. De profesie este automatist, a absolvit Facultatea de automatizată din București, în 1969. A lucrat o vreme la Brașov, în universul industriei de tractoare. Ideea de a se reprofila pe automatizarea mașinilor textile i-a dat-o un profesor de la Politehnică, căruia i s-a adresat pentru o teză de doctorat. Ii fusese elev, îi cunoștea potențialul. Astfel, din 1973 lucrează la ICPE, pătrunzînd într-un micronivers al tehnicii, nu ușor de stăpînit — al servo și micromășinilor electrice. Originalitatea lucrării premiate la Expoziția mondială din Bulgaria este fără de tăgădă, se înțelege, altfel n-ar fi fost premiată. Ea ține de schema electronică „dintr-un optim de componente discrete imbinat cu cele integrate, realizînd performanțe dinamice superioare”, ca și de comanda de turație „care este continuu variabilă”, ceea ce-i conferă mașinii românești superioritate față de realizările altor firme și care a atras atenția și interesul constructorilor de mașini textile din diverse țări. Ne roagă să nu uităm că toată această parte de automatizare „este concepută numai și numai cu componente românești”.

CICI IORDACHE-ADAM

La expoziția mondială a tinerilor inventatori: România — 8 medalii de aur

3.

Frînele care accelerează progresul

Fotografie de ELENA GHERA

domeniul electrotehnicii, în domeniul electrotehnicii, în domeniul motoarelor ce le pun în mișcare, iar performanțele acestora de sistemul lor de frînare, care, de fapt, este mecanismul intim al nivelului ei de tehnicitate. Deci, țara avea, are nevoie de tot mai multe macarale și poduri rulante. Le importam de la firme de prestigiu ca PATAY și AEG — Telefunken din Germania federală. Dar aveam nevoie de foarte multe și într-un tempo extrem de rapid. S-a întocmit un program pentru a ni le construi singuri. Era firesc ca să se pună în fața inginerilor români problema soluțiilor tehnice și tehnologice de ultimă oră. Victor Nițiguș, la 23 de ani, cînd a absolvit facultatea, în 1969 a pătruns în această „problemă la zi” a economiei naționale, repartizat fiind la

producția de serie. („Electromotor” Timișoara — o uzină care își asumă întotdeauna șansele și riscurile noului, cîștigînd, în fapt, întotdeauna.) Față de alte firme cu renume, de instalațiile echivalente, instalațiile „tip Nițiguș” au parametrii de frînare mai ridicați. Cum spune directorul științific, ing. Valerian Ciofu, „nu este puțin lucru să fii la nivelul lui AEG, cea mai importantă firmă, cel puțin din Europa, producătoare de astfel de produse, și să ai totodată o putere dispată mai mare pe unitatea de greutate a frinei, ceea ce permite creșterea substanțială a randamentului energetic al instalației de ridicat și compactizarea ei, adică reducerea gabariturii acesteia”. Pe scurt și pe înțelesul nostru, al profanilor în electrotehnică, fri-

vorbeste rar, încet și oarecum didactic, mereu cu analogii la imaginile noastre concrete și clasice din domeniul la care se referă invenția sa. Și se referă la un sector despre care știm cîte ceva cu toții. La industria confecțiilor. Practic, revoluționară mașina clasică de cusut pentru industrie. Invenția al cărei autor principal este — Brevet R.S.R. nr. 82939 — nominalizează o „Instalație electronică de comandă a sistemelor de acționare a cuplajelor electromagnetice pentru mașina de cusut și (sau) surfilat industriale”. Se cheamă complicat, cum și este de fapt micul mecanism electronic cu care s-a echipat capul clasic al mașinii de cusut pentru a simplifica munca lucrătoarei și pentru a-i asigura o productivitate fantastică, prac-

tatea lucrării premiate la Expoziția mondială din Bulgaria este fără de tăgădă, se înțelege, altfel n-ar fi fost premiată. Ea ține de schema electronică „dintr-un optim de componente discrete imbinat cu cele integrate, realizînd performanțe dinamice superioare”, ca și de comanda de turație „care este continuu variabilă”, ceea ce-i conferă mașinii românești superioritate față de realizările altor firme și care a atras atenția și interesul constructorilor de mașini textile din diverse țări. Ne roagă să nu uităm că toată această parte de automatizare „este concepută numai și numai cu componente românești”.

CICI IORDACHE-ADAM

Homeopatia este, împreună cu acupunctura, fitoterapia și apiterapia, una din importante redescoperiri ale medicinei contemporane. Această disciplină medicală se alătură de altfel unei tendințe dominante în terapia modernă — susținută în mod special prin cercetări de imunologie — și care vizează stimularea mijloacelor proprii de apărare ale organismului, aut prin descifrarea sistemului imunitar, cit și prin administrarea de medicamente sau produse biologice naturale, capabile de a potența dispozitivul defensiv al omului.

Homeopatia, reamintim, reprezintă creația medicului german Samuel Hahnemann (1755—1843) și se bazează pe reactivitatea și vitalitatea dinamică a organismelor vii cu sine cald. Ea are ca principiu de lucru legea similitudinii (similia similibus curantur) și devine practică medicală prin administrarea unor medicamente homeopatice. Acestea au rolul de a provoca simptome patologice (boli artificiale), ducînd la vindecarea sau ameliorarea maladiilor reale care au forme de manifestare asemănătoare cu cele provocate de către medicamentele în

cauză. Sau cum o spunea chiar Hahnemann în al său „Organon”: „In organism viu dacă există o maladie dinamică, ea este anihilată într-un mod durabil de către o forță mai dinamică, care este diferită ca specificitate, și dacă i se aseamănă concomitent prin manifestările

secundare și extrem de ieftine, deci la îndemina oricui. Ele au fost aprobate în mod oficial de către Ministerul Sănătății, ceea ce a dus la înființarea unor numeroase cabinete homeopatice.

Evident, cum era de așteptat, metodologia a fost încercată și în terapia bolii neoplazice. S-au

tul hahnemannian și-a dovedit eficacitatea, bolnavul ducînd o viață normală. M. I. În 1975, la vîrsta de 37 ani, a fost tratat homeopatic pentru o tumoră malignă a pancreasului, asociată cu un diabet. Pacientul deține o funcție de răspundere într-un minister, unde își desfășoară în

titivitatea după tratamentul homeopatic.

Din păcate — așa cum o dovedesc fișele medicale aflate în arhiva cabinetului amintit — tratamentele nu și-au demonstrat întotdeauna eficiența așteptată, organismul rămînd pasiv în urma medicației administrate. Sint enigme în fața cărora știința actuală nu poate veni decît cu supoziții și speculații teoretice, aparatul „imunoprotector” constituînd poate cel mai paradoxal și alambicat patent al naturii.

O mai largă și activă colaborare cu medicina alopată — a fost de părere titularul cabinetului din Dispensarul „Diham”, — ar putea favoriza în mai mare măsură extinderea acestor tratamente și o mai corectă verificare a rezultatelor obținute pe această cale. În ceea ce ne privește, speranța că — de la caz la caz — tratamentul homeopatic va putea duce și în continuare la ameliorarea sau încetinirea evoluției unor forme de cancer — ne-a îndemnat să încredințăm tiparului scurtă noastră relatare.

LIVIU TÎMBUS

Tratamentul homeopatic în boala neoplazică

sale dinamice, această forță dinamică poate să vindece pe bolnavi rapid, profund și durabil”. Aceasta fiind situația, homeopatia poate fi utilizată în toate bolile existente. Dar începutul trebuie să-l facă medicul alopați (medicina clasică), deoarece aceștia pot preciza mai exact diagnosticul pe baza examenelor de laborator și a altor investigații. Rezultatele pot fi uneori spectaculoase, alteleori modeste, organismul reacționînd, de la caz la caz, extrem de diferit. Tratamentele sînt însă lipsite de nocivitate sau reacții

obținut unele rezultate încurajatoare în ameliorarea sau stoparea afecțiunii. Reținem pentru informarea cititorilor noștri cîteva exemple oferite de cabinetul de homeopatie al Dispensarului „Diham” din Capitală:

I. E. La vîrsta de 75 de ani a fost operată, cu patru ani în urmă, de o tumoră malignă a ureterului drept. Ca urmare a tratamentului homeopatic, boala nu a recidivat pînă în prezent. C. I. La vîrsta de 70 ani, are un proces proliferativ malign la colonul sigmoidal stîng. Tratamen-

mod normal activitatea. R. M. Pacientă afectată la 75 de ani de un neoplasm tiroidian. Tratamentul a dus la ameliorarea maladiei. Se poate constata o vindecare progresivă. M. T. Diagnostic: tumoră malignă la mamele stîngă. După tratament, și-a reluat activitatea profesională. P. E. Bolnav cu neoplasm rectosigmoidian. A fost iradiat cu raze X și apoi operat. Ca urmare a tratamentului homeopatic și-a reluat parțial munca profesională. B. C. La 54 de ani are o îndurație a corpilor cavernoși cancerigeni. Și-a reluat ac-

Apariția primului „Atlas de Anatomie” românesc, acum în librării cu volumul 3, reprezintă o treaptă superioară în evoluția gândirii anatomice, fiind în același timp un eveniment editorial de primă însemnătate.

Concepția sa are la bază gândirea marelui savant Francisc I. Rainer care, punând bazele anatomiei românești, a fost în același timp o personalitate științifică de nivel mondial, aducând contribuții esențiale în dezvoltarea acestei științe pe linia legării sale de viață și de practica medicală.

Autorii atlasului dezvoltă această valoroasă tradiție, reușind să redea cu mare rigurozitate științifică noțiunile anatomice esențiale, legate de clinică și eliminând în mod voit balastul descriptiv, fără semnificație practică, de natură doar să încerce memoria și să scadă interesul pentru această disciplină fundamentală. Altfel Atlasul este un instrument de lucru pentru medic și student, nu un document de relevanță a unei multitudini de date anatomice fără finalitate practică. Este meritul acestei lucrări de a fi depășit stadiul descriptiv-clasist care încă mai persistă și a trecut cu curaj la desconggestionarea anatomiei de ceea ce nu este folositor medicului, deosebind principalul de secundar. Acest fapt se impunea deoarece dacă studentului i se încarcă memoria cu elemente neesențiale ajunge în situația ca

Deschidere de drum

în anii superiori clinici și în practică să nu cunoască aspecte anatomice de bază și în consecință să comită greșeli grave în exercitarea profesiei.

Ceea ce constituie de asemenea meritul deosebit al acestui Atlas și-i conferă un caracter de originalitate și competitivitate pe plan mondial este prezența formațiilor anatomice vizualizate prin cele mai noi metode de investigație clinică, precum radiografia computerizată, scintigrafia, ecografia, re-

zonanță magnetică nucleară etc., la care se adaugă capitolele de anatomie pe viu și aplicațiile medico-chirurgicale.

O mențiune aparte fac pentru aparatul renal care constituie obiectul specialității mele, considerând că este foarte bine prezentat și ilustrat, existând concordanță între text și iconografie, conținând exact ceea ce este util clinicianului.

Imaginile realizate de Emil Pătrășcută sînt de un înalt nivel artistic și științific, fiind competitive cu ale oricărui atlas de prestigiu existent în prezent în lume. Desigur pentru viitor ar fi de un real folos existența unor fotografii intraoperatorii pe organismul uman; este însă greu de realizat și în nici un caz nu ar putea fi înlocuite prin fotografii pe cadavru, deoarece ne interesează în principal „anatomia ca știință a formei vii” și nu anatomia cadavrului ca scop în sine.

Consider în concluzie că, prin apariția primului „Atlas de Anatomie” românesc, colectivul de autori coordonat de conf. dr. Mircea Ifrim aduce o contribuție de seamă la dezvoltarea științei anatomice românești, iar această lucrare, prin marea ei utilitate practică, își găsește un loc de frunte în biblioteca fiecărui medic sau specialist care se ocupă cu studiul organismului uman.

Prof. dr. doc.
VALENTIN NEAGU ■

Există, astăzi, o preocupare aproape generalizată pentru descifrarea mecanismelor învățării. De la planul individual pînă la cel societal se construiesc teorii, modele, strategii. Se elaborează noi paradigme, noi consensuri ale comunității științifice, unele dintre ele foarte îndrăznețe și tulburătoare. Interesul crescînd pentru problematica omului, cizelat tot mai mult sub impulsul ieșirii din speculativ și intrării în experimental, este probatoriu pentru realele cistiguri de statut înregistrate de științele socio-umane. Iată cadrul generic în care aparitia unei noi lucrări originale, ce pune în relație directă învățarea cu dezvoltarea omului*) stîrmește din capul locului legitime reacții de așteptare și curiozitate științifică.

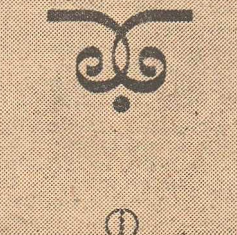
Cadrul analitic, sugerat chiar din titlu, nu este desigur nou. Literatura de la noi, ca și din alte țări, tinde evident spre descifrarea mecanismelor și fazelor dezvoltării în raport de dependență prioritară cu procesul de învățare. Nouă este însă perspectiva dialectică propusă de autor, detașarea evidentă de „tabu”-urile clasice ale abordărilor de acest fel, modul curajos în care explorează — avansînd noi ipoteze — un cîmp relațional de o mare complexitate. Așa cum ni se spune, de altfel, un obiectiv fundamental al lucrării este acela „de a investiga evenimentele de învățare, care debutează ca fapte externe, pînă la transpunerea lor în configurații endogene, în calități și caracteristici mentale care să-i permită copilului să treacă el însuși la structurarea realului (a sarcinilor cu care interacționează) potrivit schemelor sale interne” (pag. 11). Se cuprînde, aici, o profundă osmoză dialectică a cuoului „mental-real”, un canal al promovării ideii de învățare activă nu ca deziderat abstract, ci ca strategie a lucrului bine făcut, dominat de virtuți praxiologice directe.

Rezervat, contîminat de o anumită lăudabilitate îndolată carteziană, autorul declară preferin-

Construcția omului

Pantelimon Golu

INVĂȚARE
ȘI DEZVOLTARE

țele sale pentru învățarea și dezvoltarea „cognitivă” la vîrstă școlară, dar extensia analizei este mult mai mare, cuprînzînd și variabile ale învățării biologice, sociale, antescolare, necognitive, normale etc. Dacă predomină prezentarea unor experimente și modele de învățare cognitivă, prin prisma măsurii în care ele condiționează dezvoltarea, acestea reprezintă doar un „decupaj metodologic”, căruia i se atașează conexiuni dintre cele mai variate.

După cum, oferind necesare delimitări conceptuale (cu precădere în spațiile de atribute ale conceptelor din titlu), lucrarea o face cu intenția operaționalizării, a validării lor prin indicatori variabile, mărimi diverse, în planul experimentului metodic urmărit și pe larg prezentat în ultima parte a demersului. Dincolo de o modernă prelucrare a informației de referință, cu o „rată de actualitate” evidentă, lucrarea incită resorturi noi ale creativității pedagogice, propune educatorului profesionist piste de renovare a acțiunii sale, în

concordanță cu datele științelor. Mai cu seamă în concordanță cu ceea ce autorul numește „optică tridimensională”, în fapt perspectivă sistemică asupra acțiunii de modelare a personalității: „intrările” variabile, fazele „intermediare” și „ieșirile” (faptele comportamentale efective). Modelul sistemic adoptat, deși induce o anumită centrare pe structuralitate, se dovedește a fi multiplu „exploatat” prin recursul la abordări genetice, dinamice, traducibile în „scenarii alternative” ale optimizării învățării, cu folos real pentru întreaga personalitate umană.

De aceea, lucrarea face un real serviciu practicii instructiv-informative, oferă căi și soluții ameliorative, aplicabile în circumstanțe ce pot fi riguros definite de către fiecare educator.

Cum ne spune autorul însuși, „defrișările” pe pista dezvoltării prin învățare sînt mascate adevărate de numeroși factori. Dar în efortul comunitar, specific societății noastre socialiste, de a cunoaște și controla cât mai bine acești factori, lucrarea profesorului Pantelimon Golu se inseriează ca o contribuție valoroasă, ca o competentă invitație la acțiune și dezbateri. S-ar putea discuta mult și în detaliu despre relevanța montajului unor experimente, despre locul atribuit motivației ca forță motrice a personalității (idee ce putea fi valorificată mai mult, mai ales în planul componentelor și dependențelor sale sociale), despre gradul de testare a unor dintre ipotezele avansate. Dar, dincolo de privirea iscoditoare și autentic divergentă a specialistului, este cert că lucrarea aduce spre public larg o vibrație teoretică și practică nouă, ce merită atenția educatorilor, a tuturor celor interesați într-o calitate superioară a acțiunii de modelare a omului nou, a tipului uman specific societății noastre.

ACULIN CAZACU ■

*) Pantelimon Golu, *Învățămînt și dezvoltare*. Editura științifică și enciclopedică, 1985

Ultrasonarea

țiilor de vîrf, nu o dată prioritare, ale unor fizicieni ca St. Procopiu, Th. V. Ionescu sau N. Vasilescu-Karpen rezervîndu-li-se locul și respectul meritat. Capitolul 5 reprezintă, ca să zicem așa, „cheia” cărții. El cu-

Înainte de a face cîteva referiri la recenta carte a conferențiarului doctor Ilie Gavrilă din Brașov, carte tipărită de Editura Științifică și Enciclopedică cu titlul „Ultrasonarea acumulatoarelor electrice”, e util de știut că ideile fizicianului amintit s-au și văzut materializate. La I.T.A. Pitești și la I.U.G.C. Galați, funcționează în prezent, fructificînd experiența conferențiarului Gavrilă privind stimularea, prin ultrasonare, a energiei de activare a generatoarelor chimice de curent electric, moderne instalații de ultrasonare în care viața acumulatoarelor de tracțiune sau de pornire se prelungește cu 70 pînă la 90 la sută. Aproape că nu mai e nevoie să precizăm ce înseamnă asta: o importantă economie de energie, cu atît mai prețioasă azi cînd, se știe, se depun eforturi considerabile (și costisitoare) pentru depășirea dificultăților implicate de criza energetică mondială.

Bogată în informații, scrisă într-un limbaj accesibil (totuși) și nespecialiștilor, lucrarea se deschide printr-un scurt istoric al cercetării românești în domeniul pilelor electrice, contribu-

prinde rezultatele îndelungatelor și valoroaselor cercetări efectuate de autor în cazul folosirii de electrolit ultrasonat pentru formarea diverselor acumulatoare, intensificarea proceselor de difuzie și a reacțiilor chimice de la electrozi explicînd creșterea capacității și a energiei specifice a acumulatoarelor astfel formate.

Conducîndu-și cu rigoare și limpezime argumentația, Ilie Gavrilă ajunge să-l convingă pînă și pe un profan de avantajele metodei sale (brevetată în 1975), calculele prezentate la sfîrșitul lucrării fiind, în acest sens, lămuritoare. În concluzie, notează profesorul doctor docent V.P. Mihu în Prefața „Ultrasonării”, lucrarea conferențiarului Gavrilă „îmbogățește literatura de specialitate cu noi metode de cercetare”, punînd la îndemîna celor interesați, fizicieni și nu numai, o sumedenie de idei originale, ușor aplicabile și cu beneficiu imediat.

ANDREI GEORGESCU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Din cele mai vechi timpuri

De șase milenii privește spre noi enigmatic statueta neolitică a „Gînditorului” descoperit la Cernavodă (cultura Hamangia), mărturie nepieritoare a unei spiritualități creatoare excepționale; de cinci milenii datează plăcuțele de lut ars dezgropate în comuna Tărtăria (Jud. Alba), acoperite cu semne pictografice constituind texte străvechi, de la izvoarele scrisului omensc. Nu știm nimic despre cel care a modelat statueta, nici despre făptura umană care și-a încrustat mesașul în lut asemenea altor oameni (care-și aveau sălașul între Tigru și Eufrat). Dar urma pe care ei au lăsat-o este inconfundabilă, chiar dacă ne e greu să înțelegem contextul.

Știu prea bine că istoricul științei, tehnicii, culturii trebuie să se ferească de exagerări, după cum trebuie să infrunte și să combată și minimalizările, deopotrivă dăunătoare, relevînd numai **caralele vîrului autentice, verificate**. Dar navigînd cu prudență între aceste Scylla și Caribda, el nu poate să scape din vedere faptele, să ignore realitățile, oricît de surprinzătoare.

Gînditorul de la Cernavodă veghează și parcă întreabă mereu: știți voi ce s-a făptuit aici și ce se poate făptui sub imperiul necesității și la îndemnul cugetului omensc?

Intr-adevăr, aci, în spațiul aflat de o parte și alta a Carpaților, lingă Dunăre și Mare, ceramica neolitică de Cucuteni a reprezentat nu numai o realizare artistică deosebită, dar și o performanță de chimie empirică în prepararea, culorilor, care le-a dat acestora o strălucire și durabilitate excepționale; ea a fost totodată posibilă datorită utilizării unui nou tip de cuptor, închis, cu reverberație, la care cele două camere suprapuse asigurau o ardere reglabilă. În epoca metalelor, teritoriul Transilvaniei de astăzi a fost una dintre puținele regiuni ale lumii în care cuprul a devenit la un moment dat principalul material de producție pentru construirea de unelte și arme, iar ulterior metalurgia bronzului a cunoscut o strălucire neasemuită.

Și a venit vremea geto-dacilor, cu o civilizație încă nu îndeajuns descifrată, dar ale cărei urme materiale, scoase treptat la lumină, vorbesc atît de grăitor — despre o metalurgie originală, un minierit intensiv, construcții impunătoare de cetăți (care utilizau și ceea ce romanii numeau „murus dacicus”), meșteșuguri diversificate, bazate pe unelte și mecanisme ingenioase, roți hidraulice și joagăre tîind în două sensuri, un sanctuar-calendrar construit după calcule astronomice precise, în legătură cu care s-au elaborat mai multe ipoteze. Totodată s-a dezvoltat o medicină pe care izvoarele grecești, chiar și Platon, o elogiază pentru concepția ei întemeiată pe ideea unității organismului. Iată-l în sfîrșit și pe primul erudit cunoscut, Dececu, mare preot și apoi urmaș la tron al lui Burebista, cu întinse cunoștințe în domeniul științelor naturii.

Cucerirea romană a însemnat și debutul fuziunii daco-romane: a început plămîdirea poporului român, care după retragerea armatei romane a intrat într-o fază nouă. Și dacă străromânii, apoi românii și-au continuat existența, supraviețuind chiar și năvălirilor migratoare, aceasta s-a datorat și permanenței activității tehnice, faptul că, în ciuda distrugerii orașelor, producția de unelte, de ceramică, minerit, meșteșugurile casnice, prelucrarea lemnului, practicile agricole au continuat să existe, iar după potolirea urgiilor chiar să se dezvolte. Aproape izolați cu totul de luminile Apusului, localnicii au creat treptat un tezaur tehnico-științific indispen-

sabil viețuirii materiale și spirituale. O extraordinară astronomie populară a proiectat pe cer tot universul satului, de la rariță la cioban cu oile lui, pînă la legendele luptelor daco-romane și la datini asemenea hoarei. Țăranii și păstorii au fost nevoiți să inventeze nenumărate procedee de aprindere a focului, legate și de tradiții interesante, au creat noi meșteșuguri, printre ele „bozîria”, apoi o mare varietate de mijloace și sisteme de industrie sătească, puse în mișcare atît manual, cît și prin originale instalații hidrotehnice; în lipsă de metal suficient, au fîrîrit din lemn adevărate minuni, de la lacăte („Încuetoare cu căței”) și pînă la clădiri înalte, ca bisericile semețe din Maramureș și Bihor, uluitoare înfăptuiri constructive.

Și printre aceste realizări s-au aflat unele de cel mai înalt nivel, care au atras atenția străinătății. Căci printre nenumăratele tipuri de mori cu apă românești, s-a aflat și eficienta moară cu roată cu fațete, expusă nu numai la Muzeul Tehnic din București sau la Muzeul Tehnicii Populare din Dumbrava Sibului, ci și la Muzeul Capodoperelor Științifice și Tehnice din München (cel mai mare din lume) sau la Muzeul Tehnic din Viena; această „Rumänische Mühle” este pe drept cuvînt apreciată drept străbuna modernă turbină Pelton. Iar la Muzeul Tehnicii Transporturilor din Berlin Occidental — iată expus un modest vehicul de lemn, pe șine de lemn: este vagonetul de la Brad, cel dintîi vehicul pe șine din istoria tehnicii, nelipsit nici de macaz. Cît despre interesantul cuptor de topit minereu de la Ghelari, săpat în stîncă, iată-l expus la muzeul din Londra și Budapeșta. Și cîtă inventivitate la femeile care preparau coloranți cu sute de nuanțe pentru textile, la meșterii-zugrăvi țărani care au creat „vopsele” unice cu care au creat picturile — tot unice — de la Voroneț sau Sucevița (printre care celebrul „albastru de Voroneț”).

Și cum să uităm primele nume care apar în aceste veacuri zise „întunecate”. Un Dionisie cel Mic (Dionysius Exiguus), sec. V—VI, este matematicianul doborogean care face calculele complexe pentru trecerea de la socotirea anilor „ab urbe condita” („de la fondarea Romei”, cum se obișnuia), la ceea ce numim azi era noastră. Alții se întitulează cu mîndrie „din Dacia” sau „de Dacia”, ca acel Petru de Dacia, care prin 1290 întocmește tabele de calcul sexagesimal pentru înmulțirea numerelor cu două cifre și expune un procedeu propriu de extragere a rădăcinii cubice a unui număr cu mai multe cifre. Să-i menționăm, printre acești înaintași ai științei noastre, pe Ioan Romănuș din Alba Iulia, care în „moara valahică” din acest oraș a creat, în veacul XV, originale rețete pentru fabricat explozivi, pe sibianul Conrad Haas, inventatorul celor dintîi rachete multiple (cu trei trepte) din istoria tehnicii. Iar din secolele imediat următoare, trebuie să amintim mari erudiți, cum au fost spătarul Nicolae Milescu, Johannes Honterus, Paulus Kyr (autorul primei opere medicale scrise în Românie), pe egumenul-astronom Siluan de la Putna, pe naturalistul Ioan Căianu, pe medicul și mineralogul Samoil Koleseri, pe cărturarul enciclopedist Gavril Ivul, de obîrșie din Banat, pe un cîtor al terminologiei noastre științifice, umanistul M. Halici, — ca și pe mulți alți oameni ai începuturilor, despre care, credem, încă prea rar se vorbește.

I. M. ȘTEFAN ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ **Eveniment.** La Voinești, județul Dimbovița, în cadrul Stațiunii de cercetare și producție pomicolă din localitate, unitate distinsă cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste, s-a desfășurat la sfârșitul anului trecut, mai precis în zilele de 26—27 decembrie, ediția a VI-a a Concursului național de fructe. Organizat de Direcția generală economică a horticulturii și Institutul de cercetări pentru pomicultură Pitești-Mărăcineni, cu sprijinul Trustului horticola al județului Dimbovița, concursul s-a dovedit un remarcabil prilej de prezentare a celor mai valoroase soiuri și exemplare de mere, pere, gutui și nucii. Juriul, alcătuit din personalități de prestigiu ale horticulturii românești, a răsplătit eforturile cercetătorilor și pomicultorilor atribuind celor mai valoroase fructe numeroase medallii. (Ing. Gheorghe Stăncuțel, București, Calea Moșilor nr. 221).

■ **UJECOOP Satu Mare** răspunde scrisorii cetățeanului Rus Chirilă din comuna Drăgășeni: petentul a predat la fondul de stat cantitatea de 210 kg floarea soarelui. Aplicând corect procentajul de reducere a impurităților (26,6 la sută), baza de recepție a primit efectiv cantitatea de 154,35 kg pentru care producătorul are dreptul să primească 59,6 kg ulei și 46 kg șrot. Or, dintr-o greșeală de calcul, omul a primit 64,2 kg ulei, deci un plus de 4,6 kg, punându-i-se în vedere restituirea cantității primite în plus pe nedrept, după care va primi și cantitatea de șroturi. În ce privește rabatul comercial, într-adevăr el se acordă de către fabrica de ulei conform prevederilor Decretului 391/1980, însă acesta se cuvine cooperativei care suportă cheltuielile de manipulare.

■ **Ana Nichița** din Mediaș, str. Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 40, ne scrie despre efectul benefic al tratamentului cu noul medicament românesc numit **pagosten**. „Cu toate că n-am împlinit nici 45 de ani — ne spune femeia, printre altele — fiind suferindă cu glanda, până nu demult aveam 116 kg! Sufeream cumplit, sentimentul de jenă mă copleșea. Spre marea mea satisfacție însă, citind în revista dv. articolul colonelului dr. Oită Nicolae despre medicamentul Pagosten, mi-am pus toată speranța în el. Cu destulă greutate am reușit să procur acest medicament și să urmez un riguros tratament. Urmarea a fost de-a dreptul miraculoasă: numai în trei luni am slăbit cu 26 kg! Dar, în fond, nu chiar despre asta voiam eu să vă scriu. Mă întreb și fie-mi îngădui să vă întreb și pe dumneavoastră: dacă acest medicament a fost descoperit și se fabrică în țara noastră, iar rezultatele lui s-au dovedit spectaculoase, de ce atâtă dificultate în procurarea lui? De ce nu-i posibilă fabricarea pagostenului în cantități suficiente, astfel încât cei interesați să-l poată găsi la orice farmacie din țară, fără a mai fi nevoiți să bată drumul până la Iași?”

■ Ca răspuns la sesizarea cetățeanului Iovian Decean din Jimbolia, județul Timiș, **Consiliul popular al orașului Jimbolia** ne informează că, drept urmare a unor controale inopinate efectuate la Depozitul de combustibili 192 Jimbolia, s-au depistat diferențe între cantitatea de combustibili ce trebuia să fie transportată în căruțe și cea reală, în sensul că oamenii primeau mai puțin decât plăteau. Diferența de cantitate era dusă acasă de căruțași. Cei trei căruțași găsiți în delict de către organul de miliție au fost amendați și avertizați că, în cazul când vor mai fi găsiți în această situație, li se vor ridica autorizațiile și vor fi deferiți justiției. Cu toate că sustragerile respective de combustibili erau mici, s-au luat și alte măsuri pentru ca asemenea fapte să nu se mai repete. Șeful de depozit i s-a atras atenția asupra corectitudinii întregului personal, și sporiții preocupării pentru a asigura aprovizionarea ritmică

■ **Primum de la Ion Bordei** din București, bd. București: Noi nr. 60, o epistolă de 4 pagini din care spicuiem: În ziua de 10.X.1985, în jurul orelor 16,30, m-am prezentat, împreună cu soția și copilul, cu bilete plătite în regulă, la hotelul Minerva din Herculane, pentru a fi

cazați. Am fost primiți cu o răceală și indiferență greu de închipuit. Mai întâi, ni s-a refuzat cazarea în hotelul pentru care aveam biletele, spunându-ni-se că pentru noi nu mai sînt camere, ceea ce nu era adevărat. Am fost trimiși la hotelul Afrodită și de acolo înapoi. Timp de aproape 5 ore, de la 16,30 pînă la 21,40, am fost trambalați cu bagaje cu tot de la un hotel la altul, însă fără succes. Abia la orele 22 am fost, în sfârșit, cazați la Minerva, în camera 1212, la etajul 12. Dar după cită teavură și consum de tensiune nervoasă! Imi venise să-mi iau familia și să plec, să renunț la odihna și tratament, la totul. Pentru că noi nu venisem să cerșim bunăvoința recepționarilor și nici să ne măcinăm nervii și sănătatea copilului nostru.

■ **Ridicarea** continuă a nivelului pregătirii profesionale, îndeosebi prin sistemul reciclării periodice a cadrelor medico-sanitare, preocupă îndeaproape și Direcția sanitară a județului Prahova — ne informează colaboratorul nostru, dr. Ioana Neagu din Ploiești, str. Teiuș nr.3A. Astfel, pe o perioadă de 7 luni, începînd din aprilie 1985, s-au organizat și desfășurat cursurile de Metodologia educației sanitare la dispensarele medicale rurale care au cuprins toate cadrele medii sanitare de la nivelul circumscripțiilor medicale rurale din județ și care, în noiembrie trecut, s-au încheiat într-o primă etapă prin susținerea unor lucrări de testare. De curînd a început și reciclarea medicilor de medicină generală din orașele și comunele prahovene. Eșalonată săptămînal pe perioadă anilor 1985—1986, acțiunea cuprinde 35 teme de specialitate care vor fi susținute de medicii șefi de secții ai spitalelor din municipiul Ploiești, precum și de către prestigioși doctori specialiști din București.

■ **Cu privire la** scrisoarea tovarășului Nevelici Luca din Cluj-Napoca, str. Dobrogeanu Gherea nr. 21, vizînd strecurarea unor erori în calcularea și încasarea sumelor pentru consumul de gaze naturale la imobilul în care locuiește, **Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Cluj** ne răspunde că, într-adevăr, datorită defectării calculatorului, la un număr de abonați, printre care și sus-numitul, facturile de plată au apărut cu erori pentru remedierea cărora s-a luat măsura întocmirii de facturi manuale. Începînd cu luna septembrie 1985, toate defecțiunile au fost înlăturate. În scopul prevenirii pe viitor a oricăror modificări nepermise și evitării încasării de sume în plus de către casierii de teren, conducerea Regională de gaze Cluj a fost obligată să ia măsura ca abonații să achite facturile manuale numai la casierie.

■ **Subsemnatul E. Ciubotaru**, fost impiegat de mișcare, actualmente pensionar C.F.R., cu domiciliul în Piatra Neamț, aleea Iasomiei, bl. 11, sc. A, ap. 9, telefon 26677, va rog să interveniți dvs. la forurile în drept, recte Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, spre a mi se elibera și mie permise pentru călătorie gratuită pe calea ferată, deoarece, în pofida numărărilor mele solicitări, Direcția regională C.F.R. Iași refuză sistematic și fără motiv să-mi le elibereze, spunîndu-mi invariabil că n-am dreptul. Menționez că am 17 ani muncii numai ca impiegat de mișcare și în toată cariera mea am avut doar o singură absență, și asta motivată, așa că nu pot înțelege nici în ruptul capului de ce eu sint privat de acest drept de a beneficia de permise de călătorie, în timp ce alții, cu mult mai puțini ani lucați la C.F.R., au acest drept. Am făcut oare cuiva vreun rău?

■ **Referitor la** reclamația tovarășului Ioan Teselman din București, str. Telița nr. 14, **Inspectoratul General al Miliției** ne comunică următoarele: În luna iulie 1984, Miliția municipiului București l-a depistat pe reclamant în timp ce oferea spre vânzare, pe Calea Victoriei, un radiocasetofon marca SHARF G. F. 565. Apreciîndu-se că a comis o contravenție, în baza art. 71, litera L din Legea nr. 3/1972, cu procesul verbal seria K, nr. 0895149, i s-a aplicat o amendă de 250 lei, iar în temeiul art. 80, din același act

normativ, s-a dispus confiscarea radiocasetofonului. Intrucît Teselman Ioan a semnat procesul verbal de contravenție și nu a anunțat organul constator că a făcut întîmpinare la judecătoria impotriva procesului verbal de contravenție, solicitînd restituirea radiocasetofonului, aparatul a fost valorificat între timp, în conformitate cu prevederile Decretului nr. 111/1951. Cu adresa noastră nr. 118147, din 2 august 1985, petentul a fost anunțat să se prezinte la circumscripția financiară a sectorului 2 București pentru a-și încasa contravaloarea aparatului valorificat.

■ **O veste plăcută** aflăm de la arheologul dr. Mișu Davidescu, directorul Muzeului Porțile de Fier din Drobeta-Tr. Severin: Capul Podului lui Traian de pe malul românesc al Dunării va fi reconstituit aidoma celui înălțat, între anii 103—105, de vestitul arhitect Apolodor din Damasc. Deosebirea constă doar în principiile moderne de construcție, precum și în faptul, esențial, că actualele ruine ale podului vor fi conservate cu grijă prin înglobarea lor într-un fel de manșoane sau cămăși în chiar noile picioare turnate din beton și dotate cu scări interioare și cu tot ce trebuie pentru accesul optim al vizitatorilor. Totul se face pe baza unui ingenios proiect de execuție, în cadrul programului de amenajare complexă a întregii zone aflate în perimetrul noului lac de acumulare al Hidrocentralei Porțile de Fier II. Lucrările se află în plină desfășurare și vor fi gata cel mai tirziu pînă la sfîrșitul anului viitor.

...**Din nou, pecetea Romei** antice în picioare... cum metaforic se exprima cîndva Nicolae Iorga, referîndu-se la ruinele Podului lui Traian. (Vom reveni, într-unul din numerele viitoare ale revistei, cu un reportaj pe această temă.)

■ **D.P.M.O.S. Satu Mare** ne trimite un răspuns pentru Florica Mureșan din municipiul Satu Mare, aleea Oituz nr. 9, bl. 23, ap. 70: Oficiul forței de muncă are posibilitatea de a vă repartiza în muncă fie la Cooperativa textile-tricotaje (ca lucrătoare cu munca la domiciliu, pe bază de contract, retribuția fiind în raport cu realizările efective obținute), la Sucursala județeană Loto-Pronosport Satu Mare (ca vânzătoare-remizieră permanentă, retribuția în raport de vânzările efectuate la loz în plic), fie la Cooperativa textile-tricotaje — vânzătoare la tonetă (garanție de 5000 lei). În cazul cînd acceptați unul din locurile de muncă menționate, sinteți invitată să vă prezentați la oficiul forței de muncă, pentru a vi se înmîna repartitia.

■ **Locuind în** blocurile din imediata apropiere a secției de pannație a Fabricii „Steagul Roșu” din București, șos. Sălaj nr. 171—173, ne confruntăm cu un mare necaz pricinuit de zgomotele și fumul insuportabil emanate de această unitate. Zgomotul cel mai puternic, asemănător cu cel al unui motor de avion turboreactor, provine de la instalația-compresor de descărcat făina din autocisterne peste care se suprapun, la intervale neregulate de timp, niște bubuituri de baros aplicat pe tubulatura de tablă prin care circulă făina, asurzînd totul înaprejur. Iar asta și zi și noapte, de nu ne putem deloc odihni. Ajuțați-ne să ne redobîndim liniștea după care tinjîm de atîta vreme. Semnează, președinții și administratorii asociațiilor de locatari ale unui număr de 8 blocuri din zonă (55, 55A, 53A, 68, 69, 69A, 69B, 690).

■ **Anica și Valentin Moceanu** din Turda, str. Rapsodie nr. 2 A, bl. F1, sc. A, ap. 2, ne solicită sprijinul în obținerea mai vechiului apartament deținut cu chirie în str. Aviatorilor nr. 3 A. Cu adresa de răspuns nr. 9156, aflăm însă cu stupoare de la **Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului Turda** că, încă de la data mutării lor în blocul din str. Avia-

torilor, soții Moceanu au dovedit o comportare cu totul necorespunzătoare — tulburînd grav liniștea și odihna locatarilor care, nemaiputînd îndura, au cerut în mai multe rînduri intervenția miliției. Au fost amendați și atenționați să se corecteze. Intrucît au continuat cu același mod de comportare necivilizată, în plus învîndînd din neglijență de mai multe ori apartamentele de la nivelurile inferioare, amenințînd pe cei ce îndrăzneau să le atragă atenția, asociația de locatari a fost nevoită să se adreseze justiției. În temeiul prevederilor Legii 5/1973, art. 24, Judecătoria Turda a dispus corect evacuarea familiei Moceanu din apartamentul deținut în str. Aviatorilor. Recursul a fost respins iar sentința a rămas definitivă. Pînă la urmă, familia M. a primit un alt apartament, tot cu 3 camere, dar de confort mai redus, în str. Rapsodiei, unde locuiește în prezent... (Din considerente umanitare, ba chiar filantropice — n.n.).

...**Cam mare** răspunsul, e drept, dar ne-am gîndit să-l publicăm aproape integral, spre a oferi prilej de reflecție și pentru alții tentați să nu respecte normele morale ale bunei conviețuirii la bloc sau să pricinuiască daune bunului obște incredințat spre folosire.

■ **Am cumpărat** din comerț un montaj de miniorgă produs de I.P.R.S. Băneasa. E drept că l-am primit sigilat, dar la defacere, acasă, am găsit lipsă întregul set de tranzistori (11 buci) cu care trebuia livrat montajul în valoare de circa 600 lei. Am reținut inscripția de pe bilețul de însoțire: Ambalat I.P.R.S. Băneasa, C.T.C. 223-M3. Ghinionul s-a ținut scai de mine: în aceeași lună am cumpărat de la magazinul de specialitate din Tg. Jiu patru teristori. I-am cumpărat la noroc, pentru că magazinul n-avea instalație de încercare; doi erau defecti din fabricație, deci nefolosibili. Am sesizat în scris întreprinderea produsului despre lipsa tranzistorilor, i-am trimis un pachetel cu teristorii defecti dar, din septembrie trecut și pînă în prezent, tăcere pe toată linia... motiv ce m-a determinat să mă adresez dumneavoastră cu speranța și cu o propunere: magazinele de specialitate să fie dotate cu instalații care să permită verificarea pe loc a unor astfel de produse, iar ambalatorii și C.T.C.-iștii I.P.R.S. Băneasa să-și facă datoria cu mult simț de răspundere. Personal, pretînd să fiu despăgubit. (Constantin Eugen, Tg. Jiu, str. General Tell, bl. 8A, ap. 8).

■ **De la Procuratura județeană Vrancea** primim următorul răspuns: La adresa dvs. nr. 10928/1985 vă facem cunoscut că o copie după sesizarea tovarășei Andronache Victoria din Brașov, str. Octombrie Roșu nr. 43, a fost înaintată Miliției județului Vrancea în vederea efectuării cercetării penale asupra cazului de sustragere a protezei dentare de aur. Facem mențiunea că petenta a adresat o sesizare identică și Ministerului Muncii care a trimis-o spre soluționare Direcției pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Vrancea.

■ **Mă numesc Malinescu Mircea** și domiciliiez în București, Calea Crîngăși nr. 12 bl. 20, ap. 37. Locuiesc într-un bloc confortabil, într-unul dintre cele mai frumoase și moderne cartiere ale Capitalei, care crește zilnic sub propriii noștri ochi, avînd la ora actuală peste 30 000 locuitori. În numele mai multor concetățeni din cartier, propun o mai mare diversificare a unităților comerciale și prestatoare, precum și înființarea unor noi unități, cum ar fi, bunăoară, de alimentație publică, florărie, difuzarea presei, iar pentru viitor — amplasarea în zonă a unui cinematograful și a unei grădinițe de copii. Cred că dacă s-ar înființa toate acestea, sau numai o parte dintre ele, bucuria noastră, a tuturor, ar fi și mai deplină, am economisit timpul dedicat cumpăra-

turilor și satisfacerii dăverselor noastre trebuințe.

■ **Constantin Șerbuța**, din Bucov, județul Prahova, ne atrage atenția că în curînd se împlinesc, un an de cînd revista noastră a publicat articolul **Tată cu anasina** (nr. 7 / 15 febr. 1985), care sesiza un caz de stabilire abuzivă a unei paternități, la care organele în drept n-au dat încă nici un răspuns. Înțelegem în ce stare se află ca fiind în cauză, dar îl recomandăm să nu-și piardă răbdarea, intrucît, fiind vorba de o situație ce nu poate fi ușor trecută cu vederea, forurile competente se vor pronunța cu siguranță.

■ **Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Timiș**, ca răspuns Rodicăi Covalciuc din Timișoara, Post-restant 5, care solicită acordul organului local al puterii de stat pentru supraetajarea imobilului din str. Lorena nr. 68: În principiu sintem de acord cu solicitarea dv. în condițiile respectării Legii nr. 8/1977. Deoarece sinteți proprietară în indiviziune asupra imobilului în cauză, este necesar și acordul coproprietarului. Pe cale administrativă nu poate fi obligat să accepte supraetajarea imobilului dacă el nu dorește acest lucru de bunăvoie. În această situație este necesar să apelați la instanța de judecată, singura în măsură să decidă ieșirea din indiviziune sau să oblige coproprietarul să accepte realizarea lucrărilor.

Pagină realizată de MIHAI STANESCU

Poșta redacției

Moroianu Marian — Brăila: Adresați-vă Direcției județene pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale. ● **Marin Constantin** — Videle: Durata căsătoriei se stabilește cu certificatul de căsătorie. Aveți dreptul la pensie de urmaș dacă ați fost căsătorită cu respectivul cel puțin 10 ani. ● **Rus Marian** — comuna Tritenii de Jos, jud. Cluj: Trebuie să depuneți actele personale (copie de pe diploma de bacalaureat, de pe certificatul de naștere etc.) pentru a se încheia contractul de muncă la Asociația Economică Intervenciolă. ● **Reghină Ion** — comuna Padina, jud. Buzău: În conformitate cu art. 54 din Regulamentul privind activitatea elevilor din învățămîntul liceal, transferul de la un liceu la altul se poate realiza numai în cazul în care elevul a contractat o boală gravă sau o infirmitate care determină incapacitatea totală de muncă în meseria pentru care se pregătește. ● **Dăduță Floarea** — Botoșani: Adresați-vă instanței civile, respectiv comisiei de judecată. ● **Iliescu Sorin** — București: În conformitate cu prevederile art. 2, al. 2, din Legea nr. 5/1973, în suprafața locuibilă sint cuprinse holurile și camerele de trecere, vestibulul și culoarul fiind dependințe. Litigiile dintre chiriși și I.C.R.A.L. în legătură cu aplicarea Legii nr. 5/1973 se soluționează de către instanțele judecătorești. Potrivit art. 35, ultimul alineat din această lege, tinerii nou încadrați în producție timp de 5 ani de la încadrare sint excepționi de la prevederile al. 1 privitor la majorarea chiriei. ● **Băiețică Simion** — București: Art. 10 din Statutul Caselor de Ajutor Reciproc organizate de sindicatele din R.S.R. prevede: „în caz de deces al unui membru al C.A.R., depunerile la fondul social se restituie moștenitorilor legali, la cererea acestora”. Dv. puteți recupera suma reținută în baza angajamentului de girare de la moștenitorii legali ai colegului defunct, conform prevederilor art. 1669/1660 Cod civil.

REGHINA VĂRVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

GRIJA PENTRU COPII - GRIJĂ PENTRU VIITORUL ȚĂRII

Cetățenii țării noastre au primit cu un sentiment de vie și puternică satisfacție apariția recentului Decret privind alocația de stat și indemnizația pentru copii, ajutoarele ce se acordă mamelor cu mai mulți copii și soților de militari în termen, precum și indemnizația de naștere. Acest decret, care concretizează măsurile stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., reprezintă o nouă și importantă acțiune de ordin social care exprimă, cum nu se poate mai elocvent, preocuparea deosebită a partidului și statului nostru pentru a asigura vârstărilor celei mai tinere generații a țării și familiilor lor generoase condiții de viață spre binele lor și al întregii colectivități românești. Decretul recent publicat se înscrie, de fapt, ca o importantă completare a măsurilor adoptate în ultimii ani din inițiativa secretarului general al partidului în vederea sprijinirii familiilor cu mai mulți copii, pentru stimularea natalității și creșterea sporului natural al populației, pentru păstrarea tinereții și vigoării națiunii noastre. Noul act normativ sintetizează într-o viziune juridică unitară concepția partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, asupra problemelor demografice ale țării, importanța excepțională pe care ele o au pentru prosperitatea și progresul general al României socialiste.

Anticipând prevederile binefăcătoare pentru societatea noastră ale noului decret, tovarășul Nicolae Ceaușescu arată în cuvântarea rostită la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii că prevederile acestea se înscriu în cadrul măsurilor stabilite de partid și statul nostru, pentru anul 1986 și pentru întregul cincinal pe care-l începem, cu privire la creșterea nivelului de trai al întregului popor. „Luăm aceste măsuri — arată secretarul general al partidului — pornind de la necesitatea de a asigura o îmbunătățire a situației demografice a țării, o creștere corespunzătoare a natalității și a sporului natural al populației, păstrarea tinereții și vigoării națiunii noastre socialiste. Așa cum am menționat și în alte împrejurări, avem răspunderea — și trebuie să ne gândim la viitorul națiunii noastre — de a asigura un spor natural corespunzător, de a păstra tinerețea poporului!”

Este meritul incontestabil al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a fi înscris politica demografică rațională și de înaltă responsabilitate istorică printre prioritățile societății noastre, ea constituind o problemă vitală pentru poporul nostru, fiindcă prin ea se realizează echilibrul demografic corespunzător al societății românești ce are nevoie, pentru progresul său continuu, de infuzia de energie și putere creatoare a tineretului. Fiind de la sine înțeles că numai prin măsuri de durată în acest domeniu poate fi realizat în bune condiții amplul program de înflorire a patriei și trecerea ei într-un nou stadiu de civilizație socialistă.

Încă de când vin pe lume copiii beneficiază de asistență medicală calificată; astăzi, 98,5 la sută din copiii țării se nasc în

maternități sau unități sanitare. Ei beneficiază pe toată durata copilăriei de asistență medicală gratuită și de medicamente gratuite, pentru îngrijirea și apărarea sănătății lor funcționând unități medicale de profil, capacitatea rețelei de pediatrie dezvoltându-se an de an.

Grija pentru sănătatea și creșterea viguroasă a copiilor se împletește cu preocuparea statornică pentru instruirea tinerei generații, constituind o realitate faptul că la noi în țară toți copiii au acces neîngrădit la instruire și beneficiază de învățământ gratuit, de manuale școlare gratuite. Funcționează, pe tot cuprinsul țării, o vastă rețea de creșe, grădinițe și școli în care sunt cuprinși toți copiii de vîrstă școlară.

În același timp, prin grija partidului și statului, copiii beneficiază de o puternică bază materială destinată petrecerii cât mai plăcute a vacanțelor, a timpului liber. Pentru ei sînt organizate tabere, colonii, excursii și expediții pionierești, sînt amenajate terenuri și baze sportive, parcuri și locuri de joacă. Pentru dezvoltarea armonioasă, multilaterală, a personalității copiilor, aceștia au acces neîngrădit la întreaga viață cultural-artistică a țării, în cadrul a numeroase instituții social-culturale destinate copiilor, case ale pionierilor și soimilor patriei.

În cadrul politicii demografice, de ocrotire a mamei și copilului, de stimulare a natalității, se înscriu, este știut, și înlesnirile financiare acordate de societate, alocația de stat, ajutoarele bănești pentru mamele cu mai mulți copii, alte ajutoare financiare. Amplasarea lor este ilustrată de faptul că anual beneficiază de aceste înlesniri circa 5 milioane de copii, efortul financiar al statului fiind în 1985, bunăoară, de peste 14 miliarde de lei. Potrivit prevederilor recentului decret, este cunoscut, sprijinul material al familiilor cu mai mulți copii va crește substanțial.

Cu generozitatea și umanismul partidului și statului nostru, proprii gândirii conducătorului, noul Decret al Consiliului de Stat reglementează o cerință esențială a dezvoltării societății noastre, completînd și întregind prin prevederile sale crearea unor condiții din ce în ce mai bune în țara noastră pentru asigurarea sprijinului material necesar oamenilor muncii în vederea creșterii și educării copiilor, a pregătirii lor multilaterale pentru muncă și viață a tinerei generații. Elaborat pe temelia solidă a creșterii continue a venitului național al societății noastre, decretul cuprinde prevederi potrivit cărora familiile cu mai mulți copii vor beneficia, în cadrul creșterii veniturilor reale, de fonduri financiare care la nivelul unui an se ridică la 6,5 miliarde lei.

Elaborat din inițiativa directă și sub conducerea nemijlocită a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, acest decret reprezintă un exemplu strălucit de înalt umanism patriotic, constituind un puternic stimulent material pentru întărirea familiei și sporierea natalității, pentru creșterea populației României, pentru dezvoltarea armonioasă a națiunii, a patriei noastre socialiste.

E. DUMITRU ■

Fotografie de PAUL AGARICI ■

11 bucurii

— Cîți copii aveți, tovarășe Gheorghe Florea?

— Am avut 12, dar de cînd s-a prăpădit Ionel, acum 9 ani, am rămas cu 11. Primul, pe care-l cheamă Gheorghe, ca pe mine, are 33 de ani, iar ultimul e o fată, Elisabeta, de 14. Ia vino, Elisabeta, și spune bună-zua tovarășilor.

— Bună ziua. În ce clasă ești?

— Într-ă opta, la Școala generală 42. Învăț bine, nu-i necăjesc pe-ai mei.

— Nea Gheorghe, dar soția mamei unde e?

— Am venit eu de la fabrică și a plecat dînsa. Conducerea de la țevi sudate, unde lucrăm, eu ca fierar, dînsa ca îngrijitoare, ne-a înțeles și ne-a pus în schimburi diferite. Acum e mai ușor și pentru noi, copiii au mai crescut și mulți sînt la casele lor, dar mai înainte a fost greu. Ne dădeau tot felul de emoții.

— Ce emoții?

— Aici la noi, în Voluntari, fiind Bucureștii aproape, ne trezeam ba cu Gică, ba cu Maria că și-au lăsat lecțiile și-au zbughit-o la Capitală!

— Nu-i lăsați?

— Ba da, dar cu cap. Nu să umbre brambura și să se ia de rele. Poate că de-aia au și ieșit buni, că i-am supravegheat și le-am vorbit.

— Ce le-ați vorbit?

— Atît eu, ca bărbat, cit și dînsa, mai aproape de fete, care sînt 9, le-am explicat des-

pre muncă. Fără respect față de muncă, le-am zis, n-o să ajuungi nimic și-o să vă arate lumea cu degetul. Copiii, nerăsfățați, ne-au înțeles.

— Toți muncesc?

— Afară de Elisabeta, de Elena și de Sanda, ele au copii mici, restul sînt la treabă. Băieții cu noi, la țevi sudate, cu meserii, alte 3 fete la „Dimbovița”, la încălțăminte, Ioana e cofetăreasă, iar Aurica vinzătoare.

— Nu vrei, nea Gheorghe, să-i luăm pe rînd?

— Cum nu: Gheorghe, Marla, Iuliana, Ioana, Paula, Aurica, Virgil, Ioana, Elena, Sanda și Elisabeta, au ieșit 11?

— Au ieșit, dar parcă sînt două Ioane!

— Sînt, că numele ăsta i-a plăcut dînsui.

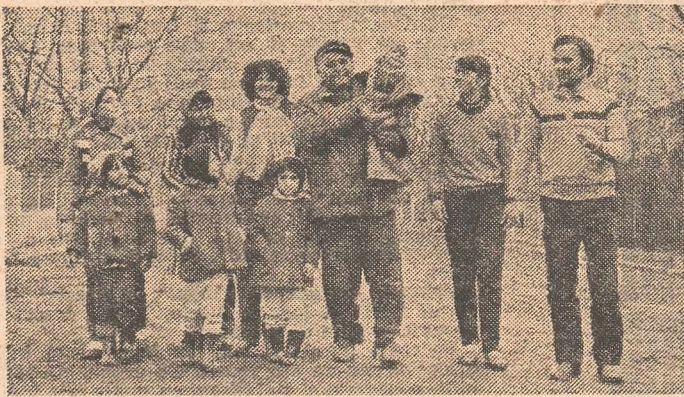
— De ce-i zici mamele soției dînsa?!

— Păi cum să-i zic altfel?! Alt bărbat poate că s-ar rușina, dar eu recunosc că nici nu-i trec femeii pe dinainte. Mi-a dăruit atîția copii, i-a crescut, i-a făcut mari, de cite ori nu s-a lipsit dînsa ca să aibă ei, cum să-i fi zis altfel?!

— Cînd v-ați cunoscut?

— În '51. Venise de la Sente-reaga, din Bistrița, am văzut-o în piață, la Sîntu Gheorghe, și m-am luat de dînsa, în sensul că am plăcut-o. Ne-am căsătorit în 3 luni și, în '52, s-a născut Gheorghe.

— Cine a vrut atîția copii?

Nu doar pentru că muncește bine la Tevl sudate, ci și pentru că are 11 copii, Gheorghe Florea e un om respectat în Voluntari. Cînd iese la plimbare, înconjurat de copii și de nepoți, el e ceea ce se cheamă un om mindru. Are și de ce!

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

— Cum cine, amîndoi! Ce bucurie poate fi mai mare pe lume decît să ai casa plină de copii, mai ales azi, cînd partidul și statul îi ajută pe părinți cu tot felul de înlesniri? Noi, s-o spun și pe-asta, fără banii primiți ne-am fi descurcat greu sau deloc. Iar acum, am înțeles, indemnizațiile au crescut, e și mai ușor. Numai că unii, mă mir, zău așa, se opresc la un copil, doi. Cu mîntea mea, eu îi găsesc egoiști. Dar și neștiutori.

— Cum adică neștiutori?

— Cînd se string toți copiii, de nu mai au loc în odăi, că nu vin singuri, ci cu copiii lor, că Paula are 3, iar Elena și Sanda au și ele, noi, ca părinți, ne simțim fericiți. Dînsa iese cu ei pe uliță și, o văd eu, abia își mai încapă în pielea de mindrie! Alde Gică Florea cu ai lui, ne zice lumea, și sîntem vreo 20! Uite acum, că Virgil e plecat prin Oltenia, fiind în concediu, dînsa abia-l așteaptă.

— Mamele, soția aveți vreo religie?

— Vreo ce?! Păi nouă ne-a ars de prostii?! N-am avut atîta treabă?!

— Pe care-l iubești cel mai mult?

— Pe toți, la fel. I-am educat să fie buni și să se ajute unul pe celălalt. Cîștigăm, nimic de zis, dar fetele tot și-au mai dat una alteia cite o rochie, cite un pulover. Dînsa le-a povățuit: nu contează că-s mai vechi, totul e să fie curate! Și-au fost.

— Cum ați încăput toți în 4 camere?

— Ne-am mai strîns și-am încăput. Acum, uită-te și mamele la nisipul ăsta, vreau să măresc casa, dar am oprire. Cică ne-ar demola, că se lungeste orașul. Am rămas așa pînă la primăvară, dar la primăvară, cu Gheorghe și cu Virgil, o luăm din nou. Se ridică nepoții și cer.

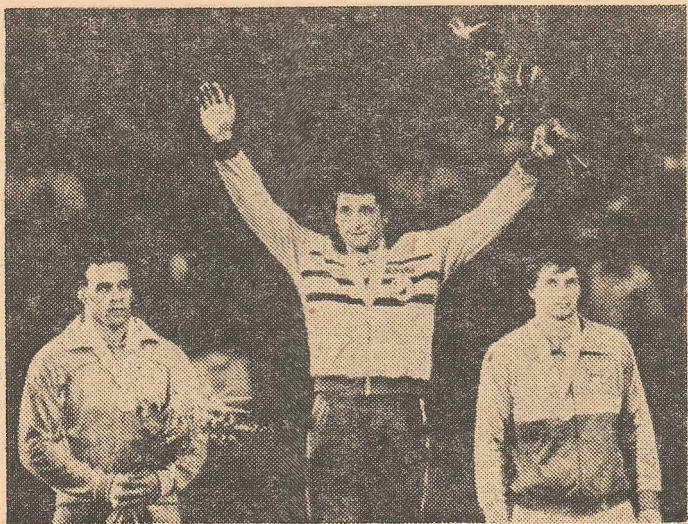
— Una peste alta, ești multumit, nea Gheorghe?

— Auzi întrebare, sigur că sînt. Și dînsa e. Copiii ne aduc multumire: sînt cinstiți și muncitori. Harnici. Fetele, că le-a învățat dînsa, știu și meserie, dar și să gătească. Sînt, într-un cuvînt, gospodine. Altă zestre nici nu le-am oferit decît respectul față de muncă și față de oameni. Noi reclamăm de pe urma copiilor n-am avut, ci numai vorbe frumoase: 11 copii, 11 bucurii!

— Sănătate, nea Gheorghe și la mulți ani!

— Sănătate, că-i mai bună decît toate! La mulți ani!

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Sportului românesc cit mai multe asemenea imagini în 1986

Mult succes tricolorilor în noul an sportiv!

După ce, în numărul trecut, am evidențiat câteva din succesele de prestigiu înregistrate de tricolorii în 1985, vă propunem acum, stimați cititori, o scurtă avangardă a anului sportiv 1986, care se anunță și el bogat în întreceri de anvergură, la care vor lua parte, firește, și reprezentanții noștri.

Deși, ca de obicei, mai săracă, luna ianuarie e așteptată cu înfrigurare de iubitorii fotbalului, sorții având să decidă, în ziua de 9, pe cine va întâli Steaua în turul 3 al Cupei campionilor. Ei vor hotărî, la 14 februarie, și din ce grupă preliminară europeană va face parte echipa reprezentativă în noua etapă tentativă de a ajunge, ca și în 1984, la turneul final. Practic, sezonul marilor confruntări va fi deschis de atletism, prin europenele indoor, programate din 22 februarie la Madrid, unde Doina Melinte și Ella Kovacs vor trebui să-și apere titlul. Tot de pe agenda atletismului: cea dintâi ediție a mondialelor de juniori (Atena, 16-20 iulie) și europenele în aer liber (Stuttgart, 26-31 august). Cum pînă atunci mai e, să notăm că singura manifestare mondială la nivelul seniorilor, crosul, își va desemna campionii în Elveția, la Neuchâtel, în 23 martie, marile noastre nădejdi legându-se mai ales de Maricica Puică (prima la East Rutherford), care s-a pregătit pînă nu demult, premieră absolută, în salina de la Slănic Prahova.

Trecind mai departe, mondiale de box în Statele Unite și europene pentru juniori în Danemarca. Nimic, surprinzător, în gimnastică, unde mijlocul ciclului olimpic pare rezervat tatonarilor și, unde e cazul, înprospătării echipelor. Caiacisții și canoștii vor traversa (desigur la figură!) Atlanticul, laurii de campioni ai lumii urmînd să se împartă în Canada, de data asta, pentru prima dată după 16 ani, fără Ivan Patzaichin, retras din activitate și cooptat ca antrenor al lotului. Nu vreau să dau nume, ne spunea mai deunăzi Patzaichin, dar

vă asigur că nu vom rămîne datori cu medalii! Li dorim, și ne dorim, să aibă dreptate! Tot în februarie și tot în Elveția, vor porni la drum, două zile după crosul de la Neuchâtel, mondialele de handbal masculin, la care băieții noștri vor încerca, sperăm, cu succes, să obțină cel de-al cincilea titlu suprem. Dincolo de explicații, participarea la Supercupă a fost un eșec din care, sintem convinși, tehnicienii și jucătorii înșiși au tras toate învățămintele necesare.

Contăm pe izbînzi și la alte competiții de prim rang: la mondialele de lupte greco-romane (Ungaria), la cele de natație (Spania), popice (R.F.G.) și scrimă (Bulgaria), la Olimpiada de șah, la europenele de tenis de masă pentru cadete (Cehoslovacia) etc., întreceri la care tricolorii au datoria să răsplătească prin cit mai multe medalii, prin clasificări fruntașe excelente condiții pe care partidul și statul le-au creat mișcării noastre sportive, precum și încrederea ce li s-a acordat, cea mai înaltă, cea mai onorantă, aceea de a reprezenta culorile sportului românesc, ale țării.

Înainte de a încheia, să reamintim că și în 1986 România va fi gazda unor competiții prestigioase, devenite de-acum tradiționale pe continent și în lume, adunînd la start „cărți de vizită” dintre cele mai renumite. Ne-am referi, alegînd dintr-o listă mai lungă, la „Trofeul Carpați” la handbal, la „Regăta București” la canotaj, la „Centura de aur” la box, la „Cupa țărilor latine” la judo, la Campionatele internaționale de gimnastică ale României etc.

Se anunță deci, lesne de dedus, un an 1986 bogat pe plan sportiv. Lupta pentru supremație va fi grea, iar izbînzile vor zîmbi celor cu adevărat merituși, celor care vor înțelege, arătînd asta, că drumul spre culmi e unul al muncii și al sudorii, nu o dată al sacrificiului. Urînd sportului românesc La mulți ani!, îi dorim un an cit mai rodnic, cu cit mai strălucitoare succese!

Gh. Muțescu:

„În toamna asta parcă am îmbătrînit cu 5 ani!”

— Gigi Muțescu, echipa la care joci și pe care o și antrenezi, Jiul Petroșani, a terminat turul seriei a III-a a diviziei B pe locul 1, motiv pentru care îți propun să schimbăm câteva vorbe. A fost greu?

— Nu-mi plac vorbele mari, dar parcă am îmbătrînit în toamna asta cu 5 ani!

— Deci a fost greu.

— În primul rînd pentru că, revenind la Petroșani după 6 ani, am găsit un oraș supărat pe echipă, care retrogradase după 19 ani de divizia A, și o echipă resemnată, neștiind încotro s-o apuce. A trebuit, din primul moment, să depun eforturi serioase pentru a-i scoate pe jucători dintr-o stare de apatie vecină cu indiferența.

— Nu și pe suporteri?

— Mi-am făcut socoteala că, o dată convinși, aceștia se vor aduna lingă echipă. Și nu m-am înșelat. La început, au venit 3-4 mii, mai mult din curiozitate. Am terminat turul cu 8-10 mii, cu mai mulți spectatori decît avea Jiul în zilele lui bune din divizia A. Aș minți însă dac-aș susține că am luptat de unul singur. M-au ajutat toți oamenii adevărați de fotbal din oraș și, întii și întii, Otto Abraham și Ioan Carpinet.

— Practic, ce-ai schimbat? Ai adus jucători noi?

— Nu prea. Aș îndrăzni chiar să afirm că, pierzîndu-i pe Mircea Popa și pe Varga pentru a-i cîștiga pe Pachiteanu de la Galați, pe Toma și pe Mihai Răducanu de la Dinamo, Jiul a ieșit într-un oarecare deficit.

— O clipă: l-ai uitat pe Muțescu?

— Nu l-am uitat, dar el a împlinit, în 13 noiembrie, 34 de ani.

— Modestie, modestie, dar nici chiar așa! Una că ai jucat toate meciurile, cu excepția celui cu Baia Mare, cînd ai stat pentru cumal de cartonase, alta că ești golgeterul echipei, corect?

— Corect, dar despre mine e vorba?

— Despre Jiul, deci și despre tine. De ce ziceai că-ai îmbătrînit cu 5 ani?

— Pentru că în B se joacă mult mai tare decît în A. În seria a III-a, nivelul tehnic e, după părerea mea, ridicat, dar nu lipsesc nici surprizele.

— Adică?

— La Alba Iulia, de pildă, unde am pierdut cu 0-1, a fost mai mult masacru decît fotbal!

— Dar la Petroșani?

— Asta am încercat și, în parte, am reușit: să ordonez echipa, s-o disciplinez din toate punctele de vedere, nu numai tactic, s-o fac să joace cit mai sportiv. Pînă și pe Florescu, altădată abonat la eliminări, l-am cumințit, n-am mai avut probleme la acest capitol. La Petroșani, într-un stadion superb, ca o bijuterie, Baia Mare, de exemplu, ne-a luat un punct și nu cred că-a avut de ce să se plîngă! L-a meritat, l-a luat. Pe noi însă, n-o să-mi scoată asta nimeni din cap, jocul dur al unor gazde și, în strînsă legătură, arbitrajul ostile ne-au împiedicat să ne distanțăm.

— Totuși 3 puncte avans, cite are Jiul față de Baia Mare și Bistrița, sînt 3 puncte!

— În clasamentul general, dar la „adevăr”? N-avem decît unul, noi +8, ei +7.

— De unde a adunat Jiul puncte?

— Unul de la Bocșa și cite două de la Deva, Brad, Lupeni și Orăștie.

— Iartă-mă, dar nu trebuie să știi prea multă geografie pentru a te lămuri că, în afară de Bocșa, restul punctelor au fost aduse din județ!

— Am mai auzit povestea asta! O prejudecată ca atîtea altele! Chiar dacă au fost în județ, toate meciurile la care m-am referit au fost grele și, ca un numitor comun, disputate, uneori cu scînteii. Cui să fi cerut favoruri? Lupenilor cu care, fotbalistic discutînd, Petroșanii sînt de 50 de ani în rivalitate?! Orăștiei care e în zonă?! Hai să fim serioși?!

— Care a fost argumentul numărul 1 al Jiului?

— Puterea de luptă și, firește, experiența. Cu toate că cel mai bun jucător al echipei n-a fost, în tur, nici Găman, nici Lasconi, nici Băluță și nici măcar Muțescu. A fost Szekely, mijlocasul de acoperire.

— Prezintă-ne, te rog, formația standard.

— Toma — Popa, Neagu, Florescu, Stana, Szekely, Găman, Dosan, Muțescu, Lasconi, Băluță, la care trebuie adăugați Petre Grigore, Mihai Răducanu, Sălăjan, Benone Popescu, Buzdugan și Pachiteanu. Cu toții, 19, adică un lot, față de nevoile diviziei B, relativ redus.

— Nu cumva exagerezi?

— N-ajung 19 jucători?

— Ajung mai degrabă la A decît la B. Pentru că dacă primești 7 cartonase într-un meci, cum am primit noi la Alba Iulia, între care unul roșu, ce te faci? Pe cine bași în etapa următoare?

— Să zicem că am înțeles. Ești optimist în privința promovării?

— Cred în ea și lupt pentru ea, dar ce pot spune? Ieșim în retur și la Baia Mare, și la Bistrița, asta poate fi un avantaj, dar eu m-am obișnuit să sar mai întii pirleazul și apoi să zic hop! Ca să fiu sincer, de Baia Mare mi-e teamă mai mult. Pentru că vrea și pentru că e, la toate captoarele, o echipă puternică.

— Bun. Ce transferuri intenționează Jiul?

— Am avea nevoie, concret, de 2 fundași și de un virf de atac și cred că i-am găsit. Nu știu însă dacă-i vom putea aduce pe Merlă și pe Vancea.

— Merlă e probabil cel de la Brad, fost la Corvinul, dar Vancea?

— Un atacant de la Satu Mare. Puternic, cu poftă de gol.

— După ce-ți uez La mulți ani!, te mai întreb o dată: revine Jiul în A?

— Pentru mine ar fi, după eliminarea Hamburgului cu Dinamo, cea mai mare satisfacție din carieră, dar mă pot hazarda într-un pronostic?

VIDIU IOANIȚOIA ■

La peluză

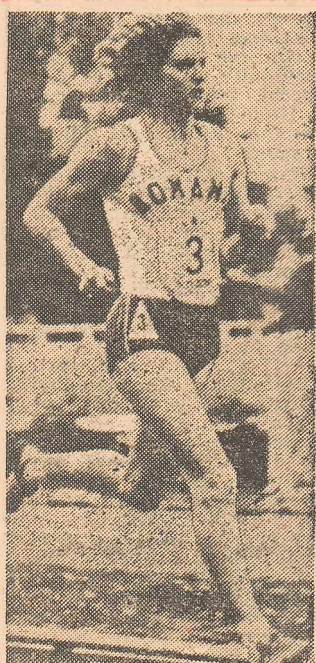
Omisiune

În fotbal, ca și în viața oamenilor, există momente de decantare, cînd potențialitatea trebuie să confirme și „poate” devine „este” sau numai „putea să fie și n-a fost”. Faptele se desprind din trecut ca să treacă în prezent ca treptele rachetei sau dimpotrivă se prăbuesc după ce reflexul strălucirii lor mai luminează citeva clipe. Evenimentul care produce astfel de rupturi apare în ochii contemporanilor sub forma contradictorie a întîmplării și doar posteritatea vede în ea expresia necesității. Istoria nu consemnează nici un eveniment întîmplător care să fi lucrat de partea nevolnicilor.

Toamna fotbalistică pe care o încheiem prin clasamente a avut două asemenea momente de decantare: meciurile cu Irlanda de Nord și Honved. Primul trebuia să ne acorde viza pentru Mexic, iar cel de-al doilea pentru Europa. N-aș putea spune că unul era mai important decît celălalt, ci doar că întotdeauna cămasa e mai aproape de trup. Nordirlandezii au sosit la București cu șansa a doua și cu speranța unui extrem de dificil meci nul. Honved, cu aureola unei naționale calificate strălucitor și o tradiție care le-a fost totdeauna favorabilă. Ce-a fost în meciul dintii știm și nu mai revenim. Numai ce s-a întîmplat într-al doilea pare-se am uitat. Paginile de istoria fotbalului rețin într-însele momente de luptă acerbă și de victorii mari. Dar numai rareori în minutele de gree încercare satisfacției izbînzii i s-a adăugat și măreția unui triumf categoric, așa cum s-a întîmplat în toamna aceasta în meciul cu Honved. Steaua a pășit în rîndul celor mai bune opt echipe ale Europei cu dezvoltura marilor campioni și un căpitan de echipă, Tuğorel Stoica irezistibil în impetuozitatea care-l alătură celor mai mari mijlocași ai Europei din toate timpurile. Fapt recunoscut atunci și trecut cu vederea acum de unghiul subiectiv al oricărui ierarhizări. Căpitanul Stelei n-a fost urcat pe podiumul celor mai buni fotbaliști ai anului în cei mai glorios an al său și al echipei pe care o conduce în teren, campioana absolută a tuturor clasamentelor obiective. Ba sînt cronicari care nu l-au enumerat nici măcar între primii zece fotbaliști ai momentului.

Și totuși aceste liste de la sfîrșit de an își au farmecul și utilitatea lor intrucît nimic nu e mai omenesc decît plăcerea de a-ți impune măcar o clipă voiața împotriva unei realități pe care a-i voi-o neschimbătoare. Și dacă tablourile întocmite sînt inevitabil subiective, valoarea lor documentară rezidă în evidența stării de spirit care le inspiră. Decodificarea ei este mai plină de învățăminte decît toate plăcerile trecătoare.

NICOLAE CRISTACHE ■

O FATA IUTE DE PICIOR

10 august 1984, penultima zi a Jocurilor olimpice de la Los Angeles, ziua cea mai mare sau „Examenul suprem” al celor 18 ani de muncă neîntreruptă, de sacrificii și bucurii, de dorințe și realizări, de 81 000 km alergați pe frig, ploaie, ninsoare, vînt sau soare, alergați pentru a ajunge aici, în California, pe stadionul „Memorial Coliseum”, unde se va desfășura la ora 18,30 cea mai așteptată finală a Olimpiadei, cursa de 3 000 m fete!

Dimineața prevestea o zi frumoasă, calmă, așa cum voiam să părem și noi, deși tensiunea ajunsese la maximum, iar singele circula în vene de parcă ar fi vrut să o ia la fugă, cu mult înaintea startului.

După micul dejun (jumătate de castron cu lapte și fulgi de porumb) care a durat foarte puțin, am plecat încet, la pas, tăcuți și gînditori (dar răspunzînd zîmbitori și parcă mai volubili ca altă dată la orice salut!) spre Stadionul de încălzire din cadrul Satului Olimpic. După efectuarea unui ușor antrenament de 20 minute, pentru a pregăti organismul în vederea marilor confruntări de după amiază, dar și pentru a trece mai ușor și mai repede orele ce mai rămăseseră pînă la start.

Prinzul, tot așa de „bogat”, a constat din puțină carne fiartă și legume fierte, iar ca desert și în loc de apă, o felie de pepene!

Pe toată durata mesei, am încercat să închegăm o discuție, dar nu am reușit. Ce aveam de spus și stabilit, spuseseam și stabilisem cu multe zile înainte, cînd eram calmi și lucizi. Acum ar fi fost tardiv.

De altfel ne așezasem intenționat la o masă unde mincau citiva sportivi japonezi, tocmai pentru a nu înțelege ce spun și pentru a nu fi obligați să răspundem la te miri ce întrebări. Eram cantonați im-

preună cu ei în același loc, cu aceeași sală de mese, dar cu spațiu și intrări separate.

Doream ca Maricica să poată medita neîncetat, atent și profund, asupra lucrurilor stabilite, pentru confruntarea care venise și pentru care trebuia să păstreze și să adune și cea mai mică energie!

Pentru acest lucru, în afară de retragerea în tine însuși, trebuie o voiață și o stăpînire de sine ieșite din comun. Și cum să nu fie așa! Obstașole? Reclama ce i se făcea lui Mary Decker, la radio, la televiziune în presă sau pe panourile uriașe ce o reprezentau în alergare și care erau împrăștiate prin tot orașul (cred că în toată America!), iar pe panou scria „Mary Decker AUR”! Pur și simplu Olimpiada (din punct de vedere al interesului) fusese împărțită în două: toate celelalte probe atletice de o parte, iar cursa feminină de 3 000 m de cealaltă parte.

Și cum să nu fie așa cînd, pe anul 1983, Mary Decker fusese prima sportivă a Americii și cînd cursa de 3 000 m alina la startul ei:

— 3 campioane mondiale, care bătuseră tot ce exista în materie de fond feminin de pe glob!

— Mary Decker, campioană mondială la 1 500 și 3 000 m în 1983

— Wendy Sly, campioană mondială pe 10 000 m

— Maricica Puică, campioană mondială cros în 1984

— două recordmane mondiale, Zola Budd — 2 000 m

— 5:43,15 în iulie 1984 (vechii record îi aparținea Maricicăi Puică cu 5:33,5) Maricica Puică — milă — 4:17,44 (din 1982) și toate celelalte concurențe, ajunse în finală, care fiecare emitea pretenții în felul lor.

Cu două ore înaintea startului, am plecat spre stadion. Nu ne-am oprit la stadionul „Cromwell”, de unde, după ce terminai încălzirea, erai transportat cu un autobuz special la stadionul de concurs, mai precis, la locul de apel, pînă unde se făceau între 7 și

„Pe scurt, cam așa a fost, tovarășe căpitan: Mergeam spre fabrica unde lucrez. Deși nu era prea frig, umezeala, ceața densă, care parcă îți pătrundea în oase, mă făceau să-mi indes mereu căciula pe cap și să-mi adun mai strins fularul în jurul gâtului. Singura dorință, la ora aceea, era să ajung cât mai repede la serviciu, să scap de vremea aceea afurisită. Mai aveam circa o jumătate de kilometru până la poarta fabricii, când un scrișnet puternic de frină de automobil și o lovitură infundată m-au făcut să întorc brusc capul înapoi. Mi-au atras atenția farurile de ceață, aprinse, ale unei mașini Dacia 1300. Dădeau o lumină galbenă-portocalie, care încercau să străpungă ceața prin care altminteri nu vedeai nimic. Erau aprinse și luminile obișnuite ale mașinii, dar abia se zăreau neputincioase prin ceața lăptoasă. „De ce mi-au atras atenția luminile suplimentare, portocalii?“ Pentru că și noi la mașina noastră avem faruri asemănătoare. „Ce culoare avea mașina?“ Asta n-o pot spune. De ce să vă induc în eroare? Se vedea o culoare închisă. Putea fi foarte bine grenă, verde, albastră, indigo ori chiar neagră. Nu pot preciza. Am zărit doar luminile despre care vă spuneam și un contur de mașină Dacia 1300. Apoi automobilul s-a oprit, iar un bărbat și o femeie care au coborât repede din autoturism, s-au îndreptat spre o persoană căzută pe asfalt, străduindu-se să o ridice. M-am oprit pentru o clipă și am reușit să observ cum cei doi au reușit să o ridice și să o așeze pe trotuar. Mi-ar fi greu să precizez dacă era vorba de un bărbat ori de o femeie. Distanța prea mare și ceața de nestrăbătut mă împiedicau să observ detalii. Spatele puțin încovoiat și statura mică, firavă, lăsa mai degrabă impresia că era vorba de o bătrână sau un bătrîn. Ce-au făcut după asta nu mai știu. Am grăbit pasul și n-am mai stăruit cu privirea spre locul respectiv, căci riscam să întrezăresc la serviciu. Când am intrat în secție, colegile m-au înconjurat, întrebându-mă dacă am pățit ceva. „Ce-i cu tine, Elviro, de ești așa schimbată la față, și s-a întâmplat ceva?“ Deși eu am aproape 40 de ani, iar ele nu-s trecute de 25, imi spun pe numele mic. Nu mă supăr. Parcă așa mă simt și eu mai tinără. Mi-s tare dragi, toate, fără excepție. Imi spun ne-cazurile și frământările lor, imi cer sfatul. Simt probabil că sint aproape de sufletul lor. „Păi ce să fie, uite ce am văzut pe drum“. Și le-am povestit cu lux de amănunte toată țărășenia. „Și ai văzut cum a luat-o pe femeie sau pe bărbat, ce-o fi fost?“ Măi, fetelor, eu am auzit doar busitura, nu pot garanta că așa cu mașina au lovit un om. „Oricum, treabă curată nu-i, Elviro“, și-a exprimat temerile Victoria, care la 25 de ani are 4 copii, isteată la minte foc, săritoare, dar tare lute la minte. Face mereu caz că-i născută în zodia racului, d-aiia îi sare țandăra atât de ușor. „Trebuie să dai telefon la miliție, nu putem lăsa lucrurile așa“, insistă ea. „Și ce să le spun, Victorișo?, că nu-i nimic sigur. Am văzut o mașină cu faruri de ceață, două persoane coborînd din ea și ajutînd-o pe a treia. Ei, și ce-i cu asta?“ „În situații de-astea interesează orice amănunt. Ei pun cap la cap fel de fel de detalii și reconstituiesc o

întimplare, o faptă, un adevăr. Tu zici că de ce să dai telefon, că-i vorba de ceva banal, fără importanță. Dar dacă un om a fost lovit, accidentat și la miliție nu se știe încă nimic?“ „N-ai prea crede, poate că aveți dreptate. Haideți cu mine la telefon, să-mi dați curaj. Imi tremură picioarele de emoție.“ Interlocutorul Elvirei a ascultat-o calm, i-a cerut să repete unele detalii, i-a mulțumit, iar în final i-a cerut adresa, numărul de telefon, zicea el, pentru eventualitatea că vor mai avea nevoie de ea, și a pus receptorul în furcă. „Uite în ce țărășenie m-ați băgat, să-mi pierd vremea și pe la tribunale“. „Nu te supăra, Elviro, dar ce-ai făcut tu e omenește, pe oricare dintre noi, dacă asistam la o asemenea scenă, nu ne-ai fi îndemnat să procedăm la fel?“ „Asta ce-i drept, așa-i“.

„Cele două zile, de la accident și pînă acum, cînd vă vorbesc, au fost pentru mine un adevărat coșmar. Povara unui om pe conștiință e un lucru groaznic, a unui om care mai putea să trăiască dacă i se dădea ajutor la timp. Nu-mi vine a crede cum eu, o mamă care mi-am crescut copilul singură, cu mari greutăți, pînă l-am văzut om, am putut comite asemenea faptă. În cei 20 și ceva de ani de cînd sint educatoare, am învățat copiii numai lucruri bune. Lui Gelu îi spuneam mereu: „Fii cinstit mamă,

trina a căzu pe carosabil. Am coborît amîndoi cît am putut de repede și... în loc s-o urcăm în mașină și s-o ducem la spital, am făcut cu totul altceva. Ca niște veritabili Iași, am luat-o în brațe și am depus-o pe marginea trotuarului. rezemată de stîlpul de iluminat electric. Imi stăruie și acum în minte respirația slabă a femeii, ochii ei care implorau ajutor, geamătul ei de copil. Apoi, amîndoi ne-am urcat în mașină și am plecat. Tot drumul pînă la școală m-a urmărit privirea bătrînei îndreptată spre mine, o privire nedumerită, căreia nu-i venea să creadă că în loc s-o ajutam, o abandonam în frig, pe stradă. După ce am ajuns la grădiniță, neliniștea mea a continuat să crească. Nu știam ce să fac, mișcările mi erau stîngace, făceam același lucru de trei ori, iar colegile mele se uitau la mine și nu le venea să creadă că eu, atît de comunicativă de obicei, nu scoteam o vorbă. Telefonul e instalat la noi, într-o încăpere unde se perindă multă lume. Voiam din tot sufletul să fac ceva pentru salvarea bătrînei, dar nu îndrăzneam să telefoniez la spital, de frică ca vocea să nu mă trădeze. Mă învîrteam mereu pe lângă aparat, duceam mina spre receptor, dar mi-o retrăgeam imediat. „Ce-i cu tine, Ano, și s-a întîmplat ceva, pot să te ajut, spune, nu te sfii!“ m-a întrebat directoarea, cînd m-a văzut că nu-mi găsesc

ceva pentru salvarea femeii. Al doilea moment de lașitate. M-am întors la grădiniță. Trăiam un adevărat coșmar. Iar am încercat să telefoniez. Imi tremura mina, vocea. Am reușit să pun mina pe receptor într-un moment cînd în hol nu era nimeni, am format numărul de la „salvare“ dar exact cînd mi s-a răspuns, a intrat cineva în cameră, iar eu am pus receptorul în furcă. „Alo, alo, vorbiți domnule, odată“, s-a mai auzit spre sfîrșit în telefon. Mă uitam în gol cu gîndul aiurea, colegile mele vorbeau cu părinții care-și aduceau copii la grădiniță, dar eu nu înțelegeam nimic. O mamă mi se adresa zîmbind, avea la noi o fetiță blondă, buclălată, la care eu țineam foarte mult. Îi distingeam mișcările buzelor, dar nu înțelegeam ce spune. Apoi femeia, jenată, s-a îndepărtat, tot uitîndu-se înapoi, spre mine, nedumerită.

M-am trezit din transă cînd mama unei fetițe, o femeie înaltă, cu trăsăturile Angelei Similei, adresîndu-se tuturor, ne informa că a fost găsită, nu departe de încrucșarea dintre bulevard, o femeie în vîrstă, lovită probabil de o mașină. „Închipuiți-vă, au trîntit-o la pămînt și apoi au așezat-o pe bordura trotuarului. Ce ticăloși! Au dus-o la spital cu salvarea“, relată ea în continuare. Discuția tuturor celor prezenți în hol s-a învîrțit încă mult timp în jurul

uitîndu-mă undeva în gol. Am început apoi s-o privesc pe Cornelia, dar de fapt mă uitam la ea, ci prin ea. Fata a început să plîngă. „Gelule, Gelule ce s-a întîmplat cu tine, ești bolnav, ai pățit ceva la serviciu, acasă? Hai, vorbește, mă scoate din minți tăcerea asta bolnăvicioasă. Hai, fii cum ai fost întotdeauna, vesel, tandru, optimist. A apărut altă față în viața ta? Hai, nu mă chinui, spune-mi fetei tale dragi ce s-a întîmplat?“ Imi amintesc scena. Dădeam din cap în semn că nu și țaceam. Figura mi-era ca împietrită. Apoi fata s-a repezit la telefon începînd o convorbire cu mama, care și-a dat seama imediat despre ce-i vorba și a izbucnit în plîns. Asta a fost punctul culminant pentru Cornelia. „Nu, nu se poate, s-a întîmplat ceva, voi imi ascundeți niște lucruri grave. Mama ta niciodată n-a plîns în fața mea, dimpotrivă, era veselă, vorbea rează, curajoasă. Spune, Gelule, ce s-a întîmplat, spune!“ Apoi, eu mi-am luat pălăria și m-am îndreptat spre ușă. „Cum așa, Gelule, n-ai chiar nimic să-mi spui?“ Si-a acoperit fața cu minile. A podidit-o plînsul.

„Bună pentru cercetările noastre depozitia femeii, dar în orașul asta, unde-i ceață chiar și în miezul verii, și toate Daciile au proiectoare pentru ceață, spusele ei is ca „o frecție pe un picior de lemn“. Au fost luate la rînd, la verificat, mii de mașini cu asemenea faruri. „Ce facem noi, spunea un tinăr locotenent, îi un fel de muncă a lui Sisif“. „Ne agățăm și noi de ce avem, ce să-i faci, minzule“. La examinarea atentă a îmbrăcămînții bătrînei, care între timp murise, s-au găsit în buzunare niște seminte. Specialiștii de mare calibrul din acei orași ai grădinițelor, au prezizat imediat că e vorba de „Gura leului“. Într-adevăr, bătrîna, mare iubitoare a florilor, umbra mereu cu tot felul de seminte, cumpăra, făcea schimb cu alți amatori de flori.

„Acum, băieți, zise căpitanul, problema se pune așa: nu cumva pe, sau în mașina pe care o căutam, au căzut nicaiva seminte?“ După încă 6 ore de căutări inversunate, în oficiul de ventilare de sub parbrizul din față, al Daciei verzi, cu faruri de ceață, s-au găsit nu multe, ci doar trei seminte de „Gura leului“. În secvența cînd bătrîna a fost luată pe capotă, din buzunarul paltonului i-au căzut minusculele boabe. Alte urme pe mașină n-au rămas.

N-au rămas, pentru că bătrîna, cu cele 40 de kg ale ei, a fost luată pe capotă cînd Dacia avea o viteză mică. Capota, parbrizul, cit și alte părți ale autoturismului n-au suferit nici cea mai mică stricăciune.

„Nu pot înțelege cum în prezența mamei mele, care mi-a dat viață și m-a învățat numai de bine, se destăinuie Gelu, am putut comite o asemenea mirșăvie“.

„Nu-mi pot explica cum eu, medita cu amărăciune mama, care trebuia să intervin cu hotărîre pentru a salva viața unui om, am dovedit atîta lașitate, contrazicînd printr-o faptă care s-a scurs într-un minut, toată educația care i-am dat-o fiului meu, vreme de 25 de ani“.

VICTOR BEDA ■

Cronica șoselei

Sămînță de Gura leului

generos, drept, ajută-i pe alții cît poți, să nu-ți împovărezi cu nimic conștiința, să poți dormi liniștit pe perna ta, mai bine sărac, dar curat, cum e proverbul, ce realizezi să fie din munca ta“. Imi spunea el dăunazi: „Mamă, nu-mi pare rău că ți-am urmat sfatul. Uite, tot ce vezi aici, în apartamentul ăsta e rezultatul muncii mele. Cine ar fi crezut vreodată că eu, un copil amărît, voi ajunge, pe lângă multe altele, să am mașină? Mă uitam la automobile cînd eram mic, ca la niște minuni. Cînd nenea George m-a plimbat prima dată cu mașina, nu-mi venea a crede, parcă visam“. Și uite acum ne e rușine să ne uităm unul la altul. Era pe la 5 și jumătate. Amîndoi, și eu și băiatul, începem programul la șase. Ne îndreptăm spre serviciu, el la fabrică, eu la grădiniță unde sint educatoare. Tocmai imi povestea că are un cadou pentru viitoarea lui nevastă. Îi cumpărase o scurtă de blană. „Un dar scump, la care ea cu siguranță nu se aștepta“. „Mi-e milă de ea, spunea Gelu, cînd o văd cum își stringe paltonușul pe corp și dirdiie de frig. E tare friguroasă, Cornelia, mamă. Ce bine o să-i pară“. Ceața era teribilă. Nu vedeai nici măcar marginile trotuarelor. Și noi eram cufundați în discuția despre viitoarea nevastă a lui Gelu, despre nuntă, despre localul unde va avea loc și cite altele. Pe bătrînă am văzut-o tirziu. Poate că Gelu trebuia să fie mai atent. Am auzit intîi scrișnetul de frine și eram nedumerită de ce băiatul apasă cu atîta putere pe pedală. Abia după aceea am văzut-o pe femeia cu statură de copil, pe capotă. Cu citeva clipe înainte de oprirea mașinii, bă-

locul. Deci oamenii voiau să mă ajute, presupunînd că sint ne-căjită, și eu... eu care am lăsat fără cel mai mic ajutor un suflet de om care acum, poate, mai zace pe caldarim, lovit din vina fiului meu. Evitam să mă uit în ochii copiilor, iar ei, cu ochisorii lor mirați, mă priveau parcă cu compătimire și se jucau în liniște, uitîndu-se din cînd în cînd cu coada ochiului spre mine. Bine, să presupun că telefoniez la salvare, dar apoi? Mă întrebă de unde vorbesc, cu ce prilej am văzut victima, cu cine eram, la ce oră s-a întîmplat? Pe urmă ăia de la salvare anunță miliția și uite așa încep căutările.

Totuși, n-am rezistat tentației de a mai vedea o dată pe bătrînă. M-am îmbrăcat cu cojocul și am pornit-o spre locul unde lăsasem femeia, nu înainte de a-mi cere voie să plec de la directoare. Un fel de a zice, căci am bișuit ceva confuz din care cred că șefa mea nu a înțeles prea mare lucru. Cumsecade ca întotdeauna, femeia n-a insistat să afle despre ce-i vorba și mi-a încuviințat plecarea. „Mergeți doamna Ana. Văd că sînteți tare agitată“. Pe măsură ce mă apropiam de intersecția dintre cele două mari bulevarde, neliniștea din mine creștea. Inimă-mi bătea cu putere. Am recunoscut silueta bătrînei de la depărtare. M-am apropiat de ea și am auzit slab, slab de tot, gemetele femeii atît de putîntică la trup. Ceața mă ascundea privirilor trecătorilor. De altfel, fiecare cu capul înainte se grăbea, nimă-nui nu-i făcea plăcere să zăbovească pe stradă.

Dacă rămîn prea mult în dreptul bătrînei, începe să se adune lumea și nu-i bine. Totuși, imi ziceam, acum încă mai pot face

știrii senzaționale adusă de copia Angelei Similei. Într-un fel, mă simțeam ușurată că femeia beneficiază de îngrijiri medicale și poate va fi salvată. Aș fi dat tot avutul agonisit într-o viață, numai să știu că bătrînica nu se va sfîrși.

„După accident, după fuga lașă de lângă bătrîna care ne implora ajutorul, eram parcă buimăcit. Mă surprindea că, rînd așa, în neștiere, nu am comis alt accident ori alte accidente. La uzină munceam ca un automat, gîndul meu era numai acolo, la intersecție. Nu vorbeam, nu salutam pe nimeni, nu răspundeam la saluturi. Nu mă mai interesa nimeni și nimic. În pauza de masă pu-neam cite ceva în gură, doar, să nu dau de bînuît colegilor. Și așa se șușotea pe seama mea că m-aș fi făcînit. Unii, prieteni buni, mă întrebau în mod sincer, serios: „Ce s-a întîmplat, Gelule, cu tine? Nu mai ești cel care ai fost. Dacă ai ceva pe suflet, de ce nu ne spui și nouă, poate putem să-ți dăm o mină de ajutor!“ Le răspundeam la toți „Nu mă puteți ajuta. Nimeni nu mă poate ajuta cu nimic“. Alții profitau de starea mea pentru a se lansa în tot felul de glume răutăcioase ori de prost gust. Înduram cu stoicism risul batjocoritor al celor care se distrau pe seama mea. Cuiema, nimic nu mă deranja, parcă devenisem imun la tot și la toate.

În după-amiaza zilei cînd s-a întîmplat nenorocirea, m-am dus, așa cum convenisem, la viitoarea mea nevastă. Am intrat în apartament fără să salut, exact ca un robot, punînd pachetul cu cojocul pe masă. M-am așezat apoi pe un scaun,

Serial Flacăra

10 minute (depinzînd de aglomerația ce-o prindeai), ci ne-am dus direct la locul de apel, pînă unde aveam și eu acces.

Aici era amenajată o mică pistă pentru menținerea încălzirii, dar noi hotărîsem să facem aici toată încălzirea, pentru a evita orice surpriză.

După 45 de minute, care au trecut ca un secol, în care rolul meu a fost de a o observa, fără ca ea să observe, de a o simți, fără ca ea să simtă, de a exprima optimismul și încrederea, de care avea atîta nevoie în acele momente și de a mă afla acolo, lângă ea, gata pentru orice sfat sau intervenție, am dat drumul la încălzire.

Venise, parcă prea repede acum, clipa mult visată, dar și temută, „Examenul Suprem“, nu în fața unui profesor, ci a 100 000 oameni prezenți pe stadion și, cel mai important, a altor 22 de milioane de români, care așteptau de la delegația noastră de cit mai multe ori ridicarea tricolorului pe cel mai înalt catarg!

Odată cu începutul încălzirii, am simțit-o că s-a descătușat — zăburile fuseseră aruncate. Și, sigură de sine, neinteresînd-o de nimeni și nimic, își continua solitară alergarea, atentă doar la reacțiile organismului. Din cînd în cînd, cînd trecea pe lângă mine, imi făcea semn că totul e-n ordine.

Cu 30 de minute înaintea startului, toate cele 12 finaliste ale probei de 3 000 m au fost conduse într-o cameră specială, de unde nu se mai putea ieși decît pentru start.

Rolul meu se terminase. Totul, acum, depindea de ea. De felul cum va ști să aplice sfaturile mele tactice, de felul cum va ști să-și întrebuinteze calitățile ei fizice, perfecționate în zeci și sute de ore de antrenament, în mii și zeci de mii de ore, în 18 ani de așteptare!...

În drum spre locul rezervat antrenorilor, mă gîn-

deam: Va rezista!? Era a treia zi de curse consecutive, cu rezultate dintre cele mai bune, la una chiar cu record olimpic!

Era singura care lua startul la cele două probe, 1 500 m și 3 000 m, care, datorită reparitării lor în program nu ofereau nici o zi de odihnă! De aceea, sau poate tocmai de aceea, Mary Decker, campiona mondială a acestor probe, nu se înscrisese la amîndouă, preferînd numai 3 000 m.

Cursa a început, după cum și dumneavoastră vă aduceți aminte, într-un vacuum de nedescris, tribunele scîndînd-o continuu pe Decker.

Turele trec una după alta, iar la cel de al cincilea, după ce s-a ieșit din prima turnantă, stupoare, Mary Decker cade cînd voia s-o depășească, prin stînga!, pe Budd, care era foarte aproape de bordura interioară, lăsînd deci foarte puțîn loc (lucru nepermis de regulament).

Deși în cădere ea Mary Decker o atinge cu culele și pe Maricica, aceasta știe să evite busculada și continuă cursa la fel de hotărîtă și sigură pe sine, terminînd cu un avans de peste 20 de metri, într-un sprint prelungit (300 m) și cu un nou record olimpic: 8:35,9.

În timpul premierii, cînd tricolorul se înalță pe cel mai înalt catarg și în timp ce crainicul anunța „Doamnelor și domnilor, vă rog să vă ridicați pentru a asculta Imnul României!“, mă gîndeam că Maricica este singura atletă din lume care în același an și în decurs de citeva luni cucereste un titlu mondial (în martie la East Rutherford) și un titlu olimpic (în august la Los Angeles), precum și medalia de bronz la 1 500 m, tot aici, la Los Angeles.

Sigur, bucuria a fost imensă, nu se poate exprima în cuvinte, dar parcă și mai intens o trăim acum (de parte de emoțiile marilor concursuri) cînd scriem

aceste rînduri și recitim ecouri ale presei străine, articole ale ziaristilor noștri sau cuvintele unor alte participante la această finală dramatică:

— Agenția „Reuter“: „Maricica Puică din România o splendidă atletă cu părul blond, a cucerit gloria olimpică la Los Angeles!“.

— Un publicist american, care numai cu ocazia Jocurilor a colaborat și la rubrica sport, scria după cursă: „Păcat că spectatorilor le-a fost atrasă destul de mult atenția de accidentul lui Decker și nu au urmărit-o pe Puică în alergarea-i frumoasă și dezinvolată. A primei campioane olimpice în proba de 3 000 m fete!“.

— Articolul lui Geo Raetchi, din „Sportul“, intitulat „Tinerete fără bătrînețe“, în care se notează printre altele: „La 34 de ani, Maricica Puică cîștigă bă-tălii cu timpul, cîștigă lauri olimpici, întrece atlete care abia se nășteau cînd ea incepeuse lunga-i alergare, pentru care nici un sacrificiu nu a fost prea mare, întru împlinirea celui mai de preț vis de sportiv-model. Superbă izbîndă!“.

— Aurora Chuna, Portugalia, ocupanta locului VI și ulterior campioană mondială pe 10 000 m la Madrid: „Știam că ai să cîștigi, erai cea mai bună! S-a văzut din serii și ai demonstrat-o încă din martie, dar mai ales acum în finală!“.

Grete Waitz, care nu a luat parte la cursa de 3 000 m, alergînd doar la maraton unde a ocupat locul doi, fiind întrebată înaintea cursei de șansele concurenților, a răspuns: „Locul I se va decide între cele 3 campioane mondiale!“, lucru în parte adevărat prin locurile I și II, ocupate în ordine de Maricica Puică și Wendy Sly.

ION PUICA ■

Continuare în numărul viitor

Comentariul
săptămâniiAnul Internațional
al Păcii

Organizația Națiunilor Unite a proclamat, după cum este cunoscut, 1986 drept „Anul Internațional al Păcii”. Prin urmare, pășind în noul an, 1986, am intrat de fapt într-o perioadă calendaristică de 365 de zile în cuprinsul căreia acțiunile și eforturile în favoarea dezarmării și păcii, permanent necesare atita vreme cât în lume va persista pericolul unei noi conflagrații mondiale, vor dobîndi amploare, se vor intensifica, sub egida prestigioasei organizații mondiale.

Care ar putea fi direcțiile fundamentale ale acțiunilor din cadrul Anului Internațional al Păcii? Evident, în primul rînd continuarea și finalizarea, cu rezultatele dorite de întreaga lume, a acelor inițiative pozitive care au marcat anul 1985 pe plan internațional. Este vorba de întîlniri, convorbiri și tratative între reprezentanții diferitelor țări, cu caracter bilateral sau multilateral, precum și de lucrările unor foruri cum sînt conferințele de la Stockholm, Viena, Geneva. În al doilea rînd, în Anul Internațional al Păcii urmează să aibă loc și alte acțiuni, unele planificate mai de mult, cum este reuniunea din toamnă de la Viena a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, altele urmînd a fi inițiate de acum încolo. Pornind de la cerințele și de la menirea Anului Internațional al Păcii, se înțelege de la sine că în centrul preocupărilor legate de acest an se va situa problema fundamentală a zilelor noastre — încetarea cursei înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare, și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară. Un rol important în această privință îl poate avea întîlnirea la cel mai înalt nivel sovieto-americană, convenită pentru anul curent. Firește, de la această întîlnire se așteaptă mai mult, am spune chiar mult mai mult decît s-a realizat la reuniunea precedentă, din noiembrie 1985. Pentru că, deși acest prim dialog dintre Mihail Gorbaciov și Ronald Reagan a fost apreciat pozitiv, problemele fundamentale au rămas nerezolvate. Continuă cursa înarmărilor, inclusiv amplasarea rachetelor cu rază medie de acțiune în Europa. Totodată, unele state din Europa occidentală au aderat la proiectul american inițiativă de Apărare Strategică (așa-numitul „război al stelelor”), ceea ce înseamnă, de fapt, continuarea militarizării Cosmosului, cu toate consecințele sale deosebit de grave.

Ținînd cont de aceste realități, România, președintele ei consideră că trebuie făcut totul pentru a se realiza înțelegeri și acorduri corespunzătoare între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii pentru oprirea producției și amplasării de noi arme nucleare, pentru trecerea reală la dezarmare. Avînd în vedere

situația existentă, este imperios necesar ca toate statele, forțele înaintate de pretutindeni să conlucreze strîns în vederea opririi cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, în vederea trecerii la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, în scopul apărării dreptului popoarelor la existență, la o viață liberă și demnă, la pace.

„Mai mult ca orînd — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — este necesar să se intensifice lupta tuturor forțelor realiste și progresiste, a tuturor popoarelor împotriva înarmărilor, a pericolului unui nou război mondial, al unui război nuclear, pentru apărarea dreptului fundamental al oamenilor la existență, la viață, la libertate și pace. În epoca noastră nu există problemă mai importantă decît aceea a înlăturării pericolului unui nou război mondial, al unei catastrofe nucleare, decît asigurarea păcii în lume”.

Alături de dezarmare, pe agenda Anului Internațional al Păcii vor figura, se-nțelege, și alte probleme de cea mai mare importanță pentru pacea lumii: securitatea europeană, lichidarea focarelor de încordare de pe glob, crearea de zone fără arma nucleară și fără arma chimică ș.a. Legat de aceasta, un interes puternic în regiune și în alte țări a stîrnit Declarația-Apel lansată de România și Bulgaria, în care cele două țări se pronunță în modul cel mai hotărît împotriva armelor chimice, ca mijloc de distrugere în masă, adresează un apel solemn șefilor de stat și de guvern din țările balcanice pentru unirea și conjugarea eforturilor tuturor statelor din această regiune în vederea transformării Balcanilor într-o zonă fără armă chimică, propun începerea neîntîrziată de negocieri în vederea realizării unui acord între țările balcanice privind neexperimentarea, neobținerea și nestocarea oricărui armă chimice pe teritoriul lor. După cum se menționează chiar în textul documentului, proclamarea Balcanilor ca zonă lipsită de arme chimice ar constitui un pas important pe calea eliberării întregii Europe de o categorie deosebit de periculoasă de arme, ar contribui la întărirea încrederii și colaborării între țările și popoarele din această regiune.

Intrucît 1986 debutează sub bune auspicii, datorită premiselor favorabile — despre care am scris în articolele precedente — create anul trecut, locuitorii Terrei speră ca Anul Internațional al Păcii să înregistreze, în sfîrșit, mult așteptatele măsuri concrete menite să-i izbăvească de spectrul unui nou război mondial, să le readucă zîmbetul pe chipuri și în inimi dragostea de viață.

ION D. GOIA ■

Roboții

Robotul. O mașinărie fixată în mintea noastră sub înfățișarea de armură medievală făcînd la comandă ce i se cere.

Filmele de science fiction sînt de vină. Ele au uniformizat pentru noi pămîntului această creație, obligîndu-ne s-o păstrăm departe de noi, ca orice personaj insolit și totodată incomod.

Timpurile s-au mai schimbat. Funcționează în S.U.A. 7.000 de roboți. În Europa 9.000. În Japonia 18.000. Și noi ne-am mai schimbat optica. Considerăm robotul drept o componentă vitală a fabricii viitorului. Cu cit un robot operează mai asemănător omului cu atît considerăm mașina în cauză „mai robot”. O combinație de inteligență electronică și creație mecanică, lucrînd independent de om. Făpturi puse îndeosebi să preia munci periculoase pentru om. Progenituri care au sansa să ajungă înaintea noastră pe alte planete, dar comportîndu-se ca și noi.

La IBM, robotul cu două brațe poate verifica 8.000 de conexiuni de fire într-un computer. Unui singur controlor i-ar trebui 100 de ore. Robotul comite operația în 5 ore.

Dotat cu senzori, roboții încep să vadă, să citească, să audă, să miroasă, să pipăie.

În decurs de zece ani, fabricile vor putea apela la serviciile roboților care gîndesc, în stare să perceapă schimbările în procesul de producție exact cînd au loc și automat să facă ajustările de rigoare. Peste 20 de ani, oamenii se vor trezi cu roboții la domiciliu, care vor prelua fără să crîncească atribuții lăsate azi pe umerii bietelor gospodine.

Decamdată, industria auto și-a revendicat cu grabă primul în a pune la treabă roboții. Producția de serie facilitează logodna robot-producției. S-au așezat la rînd serviciile de impachetare. Se anunță zile bune, în această ordine de idei, pentru turnătorii, forje, vopsitorii, sudurii prin arc și în puncte, asamblare. De asemenea, în controlul de calitate.

Roboții se dovedesc ascultători și gata să acționeze. La un spital californian se află în testare un exemplar pregătit pentru a colabora la efectuarea operațiilor pe creier.

Acum treaba cade în sarcina medicilor care în decurs de 5-8 ore caută să determine locul unde poate fi perforat craniul pentru extirparea tumorii. Un computer este pus să determine locul cu pricina comandînd robotul care va fixa tubul de intervenție la punct fix. La turnarea elicei pentru vapor lucrează de regulă 15-20 de persoane. Robotul a fost che-

mat și pus să-și arate utilitatea. Computerul face măsurători în timp ce robotul realizează operațiile de prelucrare mecanică, eliminîndu-se inconvenientele, pentru operatorul uman, de a lucra în zgomot și praf.

Vom merge mai departe în comunicarea noastră cu robotul? Desigur. Îl vom pune să colecteze gunoii, ne zic specialiștii, să culeagă fructe, să pregătească mîncare în autoservirile rapide, să toace carne, să tundă oile. Desigur, roboții cu ochi să vadă fructele, să le pipăie, să le adune fără a le atinge. El va trebui cu sau fără voce, să spele ferestrele, să măture. Dîmneața, cînd plecăm la serviciu, robotul preia meniul mesei de prînz astfel ca la întoarcere să găsești ingredientele și cele necesare. După ce totul este gătit, robotul prinde de veste și spală vasele, face curat. El va avea grijă de copil cînd mîmica este la slujbă. El va da semnalul în caz de incendiu. Și mai ales nu are voie să doarmă.

Ne rămîn destule noău, celorlalți. Să fim liniștiți. Cu cit de mai multă judecată este nevoie cu atît pașaportului robotic îi este interzisă valabilitatea. Cu cit munca ce trebuie făcută presupune variație și creativitate.

Și, peste toate, puterea de comunicare cu roboții înșiși.

NEAGU UDROIU ■

Fotoreportaj pe glob
De Anul Nou

„...aproape o mie de săraci din New York au cîpătat un prînz la Sheridan Center Hotel. Din păcate, Anul Nou, nu-i decît o singură dată la 365 de zile, iar numărul săracilor din orașele bogate nu-i nici el doar o singură mie.”

„...O societate de caritate din Londra a oferit persoanelor lipsite de locuință adăpost și mîncare, pe perioada sărbătorilor de iarnă într-un garaj părăsit. Din păcate sărbătorile de iarnă nu durează decît cîteva zile, iar numărul persoanelor lipsite de locuință e într-atît de mare că n-ar putea fi cuprins sub un acoperiș chiar dacă toate garajele ar fi destinate acestui gest filantropic.”

Sub semnul speranței în găsierea unui mijloc de existență, pentru ei și familiile lor, așteptau, și-n ultimele zile ale anului 1985, acești oameni din fața unui Birou de plasare a forței de muncă din Milano. O speranță, — un drept fundamental al omului — pentru zeci, sute de mii și milioane de oameni din cele mai bogate țări ale lumii, aminată mereu, de la un an la altul, pentru la anul și la mulți ani.

Julio Iglesias
revine

Ce se mai întîmplă cu „idolul doamnălor de la o anumită vîrstă în sus”, cum îl numea un cronicar de la „Time” pe marele cîntăreț care a readus muzica ușoară spaniolă în topurile internaționale? După un turneu apreciat drept triumfal în S.U.A., Iglesias a dispărut. Dar, de această dată nu a mai fost vorba de o răpire ca în cazul tatălui său, care a suferit o asemenea teribilă aventură în urmă cu cîteva ani. Nu, de această dată a fost vorba de altceva, deși, se poate spune, de o gravitate similară. Ziaristii de la revista franceză „Paris Match” au reușit să dea de urma celebrului interpret, cu destul de mare dificultate. Pentru că noua sa reședință se afla undeva în Bahamas. Motivul retragerii cîntărețului atît de departe de civilizația care îl aclamă? „O teribilă depresie”, după cum a declarat el însuși ziaristilor pariziensi. Pare de neconceput, dar acesta este adevărul: Iglesias nu este fericit. Deși este atît de celebru la numai 42 de ani. Deși are la activ nu mai puțin de 120 de milioane de discuri. „Am pe-

trecut cele mai dificile șase luni din viața mea — declară el. Am luptat ca un nebun pentru a obține succesul mondial. Îl am dar se pare că prețul este prea mare”. Și în continuare, confesiunile lui Julio se mențin pe aceeași linie: „Am capotat. Abia am putut ieși dintr-o îngrozitoare depresie. Dacă nu aș fi avut voință și spirit de disciplină, aș fi ajuns cu siguranță la spital”.

Și marele adulat, cel ce pare să se simtă atît de bine pe scenă în fața miilor, zecilor de mii și chiar sutelor de mii de spectatori, mărturisește cu o sinceritate dezarmantă: „Sînt un tip plin de complexe, foarte neliniștit. Sînt considerat superficial. Am avut mult de suferință din această cauză, pentru că nu este adevărat”. Mai mult chiar, cel ce pare intruchiparea îndrăgostitului romantic, afirmă că în viața lui nu există în prezent nici o femeie. „Am destul de furcă cu mine însumi. Cuceririle facile nu mă interesează”, relevă el cu simplitate. Iar la insistențele ziaristilor care doreau să știe care va fi următoarea lui „cucerire”, Iglesias a spus: „Eu însumi”. O veste bună deci pentru cei care îi îndrăgesc muzica: Julio revine printr-un nou!

ROMEO NĂDAȘAN ■

R. Clayderman
— pianist
supralicitat?

Puțini sînt cei care nu l-au văzut și auzit la televizor sau ascultat la radio pe Richard Clayderman. Pe adevăratul său nume Philippe Pagès, el devine Richard Clayderman datorită producătorului său Paul de Senneville care consideră că este numele ce

poate fi pronunțat cu ușurință pe toate meridianele globului, de la Beijing la New York. R. C. s-a născut la Romainville (Franța). El a început să cînte de timpuriu la pian. Mai puțin dotat pentru muzica clasică, el preferă să cînte cu diverse grupuri rock la balurile de simbătă seara. Devenit între timp acompaniator al lui Michel Jonasz, apoi al lui Thierry Le

Luron, R.C. are marea sansă de a-l întîlni pe Paul de Senneville. După șase luni, interpretul „Baladei pentru Adeline” umple stadiioane în Australia, cucereste America, străbate în lung și în lat Japonia. Primit cu răcoala de critică, re-proșîndu-i-se, printre altele, succesul dobîndit prea lesne, succes pe care nu-l au, uneori, nici marii virtuosi, Richard Clayder-

ACCENTE
IN LUME

man vinde în nouă ani 38 785 000 de discuri, iar calendarul său de concerte este complet pentru trei ani de-acum încolo.

Ultimul său album se intitulează „Sonate”.

Substanța
impotriva
rechiniilor

Cercetătorii Universității din Jerusalem, studiînd un anumit tip de pește denumit „sole de Moise”, au descoperit că acesta secretă un fel de „lapte” care conține un detergent puternic, paraxi-

ma, ce pune pe fugă rechini.

Mai sînt și excepții

Gerontologii au ajuns la concluzia că în secolul următor media de vîrstă ar putea crește pînă la 100 de ani cu condiția să se respecte niște reguli elementare de igienă: multe exerciții, puțin alcool, puțin grăsimi, puțin zahăr, fără tutun și multă

bună dispoziție. Iată că Shigeshiyo Izumi, născut în 1865, a ajuns la respectabila vîrstă de 120 de ani bînd în fiecare seară alcool, shochu, iar regimul său alimentar este „lezonabil”: multe legume prăjite în grăsimi de porc (hrănit cu vegetale), puțină carne și în mod sistematic pește. Mai sînt și excepții!

ELENA GRECESCU ■

Bălătești, un complex de medicină naturistă

Foarte mulți m-au întrebat „unde vin Bălătești”. Incep deci cu prezentările. Pe hartă, la 33 km de Piatra Neamț, la 12 de Tg. Neamț. Până la București — 375 km. Adăpostită în căsușul colinelor domoale, stațiunea beneficiază de condițiile naturale oferite de acest tip de relief: altitudine 475 m, atmosferă dominată de calm, microclimat de cruțare, raport favorabil negativ al ionizării aerului puternic ozonat. Dinamica cromatică a pădurilor din zonă l-a inspirat pe Mihai Eminescu: în apropiere se află „codrii de aramă” și „pădurea de argint”. În 1810 se împrejmuesc vechile „fintini de slatină”, se clădesc două barăci și se așază feredece. Savantul Petru Poni prezicează compoziția chimică și apele minerale cloruro-sodice, sulfatocalcice, iodurate, magneziene și bromurate atrag oaspeți din Rusia, Turcia, Franța, Italia. Doctorul Dimitrie Cantemir, strănepot al domnitorului cărturar, bursar al statului la Torino și Paris, cumpără în 1878 băile și pune preeperea și avutul său în slujba sănătății oamenilor. În 1883, dr. Konya, autor al analizelor izvorului principal de la Baden-Baden, constată că izvoarele de la Bălătești „sint cele mai bogate în săruri din toate apele omologate de pe continentul european”. Incepe să se fabrice sarea purgativă — Salis athermarum Bălătesciana, recomandată în locul preparatelor străine, artificiale și scumpe. Apele minerale de Bălătești au fost încununate cu medalia de aur la expozițiile internaționale de la Paris (1901) și București (1903, 1906).

Semnele noului sint prezente pretutindeni. Din 1970, stațiunea a fost reconstruită din temelii. Pavilioane cu 444 locuri pe serie în camere confortabile, tip garsonieră, cu încălzire centrală, modernul complex de tratament balneofizic și de medicină tradițională, bazinul de inot, sala de gimnastică, blocul alimentar, dotările pentru agrement satisfac exigențele sporite ale celor ce vin aici să-și caute sănătatea. Se construiește un nou pavilion cu unități prestatoare de servicii la parter. Cura de teren pe ademenitoarele dealuri din jur, prin parcul stațiunii sau al localității, precum și excursiile organizate de O.J.T. completează tratamentul propriu-zis. Linia de cale ferată Tg. Neamț—Pașcani aflată în construcție va facilita ajungerea în stațiune. Intreprinderea de gospodărie comunală și localivă Piatra Neamț, care administrează Băile Bălătești, a primit în 1984 Ordinul Muncii clasa I. Aplicând principiul autogospodării, intreprinderea dispune la Bălătești și de o fermă proprie. Se organizează aici reveloane de neuitat, precum și vacanțe pentru elevi. O întrebare care-i frământă pe toți factorii care conlucrează pentru promovarea în continuare a stațiunii este legată de inexplicabila rezervă manifestată de câțiva ani de către U.G.S.R., care nu contractează și nu pune în circulație bilete de tratament pentru Bălătești, deși se fac în fiecare an oferte ferme. Legat de viitorul Băilor Bălătești, s-a propus în cadrul simpozionului executarea de foraje pentru studierea posibilității captării unor ape magneziene, care la ora de față lipsese în țara noastră și s-a demonstrat că există în subsolul de aici.

Toate acestea le-am aflat în prima zi a simpozionului jubiliar „Bălătești — 175 ani de existență și activitate în slujba sănătății”. O sărbătoare științifică în întregime, organizată de Consiliul popular județean Neamț, Intreprinderea județeană de gospodărie comunală și localivă, Direcția sanitară și Filiala Uniunii societăților de științe medicale, întâlnirea a debutat cu o festivitate jubiliară. S-a subliniat că Bălătești sint o pagină importantă a istoriografiei medicale și balneologice românești. Și aici se poate constata că în anii socialismului și cu precădere în ultimele două decenii, de cind la conducerea partidului și statului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, baza tehnico-materială a sănătății a sporit cantitativ ducind la o creștere calitativă superioară.

În continuare, oaspeții au dăruit stațiunii sărbătorite din experiența lor. Au fost prezentate referate și comunicări din domeniile: istorie, arheologie, geologie, botanică, fizică, chimie, psihologie, balneofiziologie, neurologie, ginecologie, biologie, farmacie, acupunctură și medicină tradițională, chirurgie, biotehnologie, cercetare clinică. S-au prezentat valoroase filme științifice care au ilustrat unele comunicări și au consultat prezente prețioase ale unor medici.

— Doctore Dan Vlad Filimon, cum vă simțiți?
— Mulțumirea este, sentimentul ce mă stăpînește.
— Inițiatorii acestei reuniuni?
— Ideea aparține medicilor din stațiune și a fost îmbrățișată cu entuziasm de ing. Dumitru Ștefan, directorul întreprinderii tutelare. Am fost însă sprijiniți realmente de forurile de partid și de stat județene și comunale, de Direcția Sanitară, de Uniunea Societăților de Științe Medicale filiala Neamț, de O.J.T., de mari întreprinderi din Piatra Neamț. Mulțumesc pe această cale tuturor pentru contribuțiile lor numeroase și eficiente la reușita manifestării. S-a demonstrat încă o dată că știința este ca iarba care erupe în locurile cele mai improprui. Dar dacă are condiții favorabile, atunci ea se dezvoltă minunat.
— Motivați-vă inițiativa.
— Prilejul a fost împlinirea a 175 de ani de existență și activitate în slujba sănătății a stațiunii balneare. Este necesar să știm de unde am plecat și încotro ne îndreptăm. Nu e numai o îndatorire patriotică de recunoștință pentru cei ce ne-au precedat, ci și o înregistrare a unor tezaure pentru a veiea cum putem să continuăm.

— De ce ați invitat specialiști din atît de diverse domenii?
— Manifestarea științifică complexă este forma de activitate pe care o cred potrivită. Prezența biologilor, a fizicienilor, a unor profesori și cercetători din institutele universitare și din institutele de cercetare a relevat importanța unui tip de gândire medicală în perspectiva oferită de interdisciplinaritate. Cea mai eficientă atitudine în slujba sănătății este aceea care are un cimp de vedere cuprinzător, dator de idei devansatoare, fără a fi diluat, iar științele de graniță constituie liantul pe care o astfel de activitate trebuie să se bazeze. Nu se poate să nu amintim însă că științele de graniță prezintă pericolul diletantismului. În acest sens dascălul meu de la Tg. Mureș, conf. dr. Racosfalvy Zoltan, a făcut precizări de o valoare aparte, mai ales în practica medicală din stațiunile balneare. Înțelegerea profundă a unor determinanți cum sint factorii ambientali, factorii biologici, factorii energetici a devenit definitorie în activitatea medicală născindu-se ceea ce trebuie să fie specific unei arte — medicina — care va rămîne artă doar cu un solid fundament științific.

— Cum v-ați pregătit pentru sărbătoare?
— Cu acest prilej s-au modernizat, îmbogățit și dotat toate cabinetele de proceduri terapeutice. Am primit un aparat Roentgen, un electrocardioscop și altele. S-a ornă holul central cu o frescă impunătoare și un panou plastic în tehnică mixtă datorate picturii Gheorghe Diaconu. A fost modernizată și dotată baza de alimentație a stațiunii, cit și hotelul din pavilionul central. Renovările din baza de tratament o ridică la nivelul stațiunilor cu confort modern și de mare eficacitate. Colectivul de medici s-a îmbogățit cu încă doi tineri și pasionați colegi, soții Lenard. Ne străduim să realizăm la Bălătești o complexă activitate profesională. În acest scop am diversificat gama de procedee terapeutice, în esență toate fiind de tip naturist, crescînd numărul lor de la 7 în 1970 la 24, pentru ca frontul de afecțiuni tratabile să fie cit mai complet. De asemenea, avem condițiile propice pentru a realiza o prestare medicală de tip activ în sensul că cei care în aparență sint sănătoși să fie instruiți și avertizați cu mult înainte ca îmbolnăvirile posibile să apară. În lucrările pre-

zentate de colegii de la Iași, în frunte cu dr. viad Bejan, s-au exprimat explicit metodele și perspectivele practicării urei astfel de activități medico-sanitare.

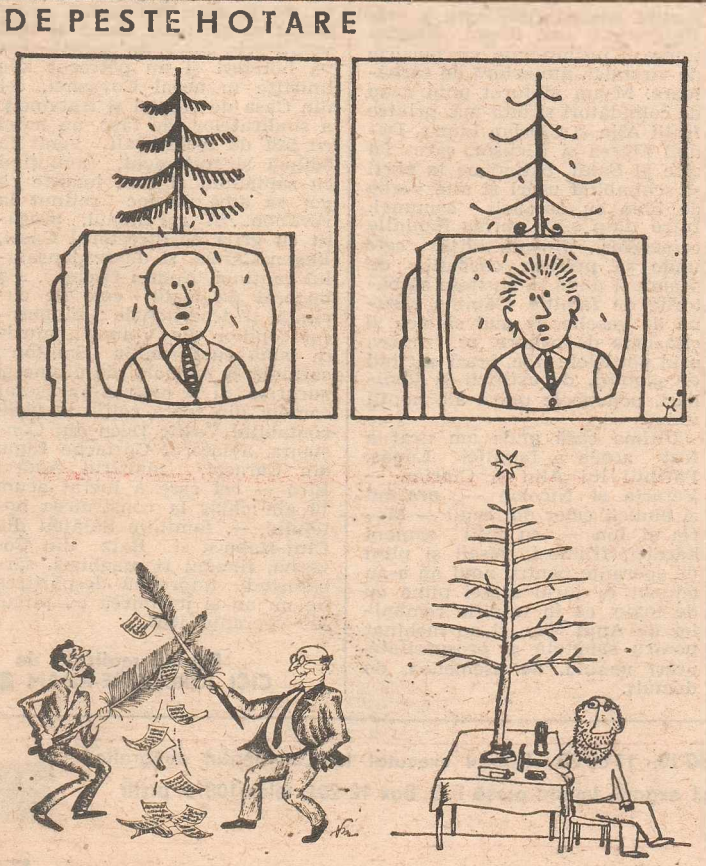
— Ce ați desprins pentru stațiunea Bălătești?
— Experiențele grupului de cercetatori condus de dr. biolog Mariaora Goleanu privind efectele în aparență misterioase asupra organismelor vii plasate în spațiul piramidelor ne vor ajuta să apucăm și la noi în țară o terapie extrem de eficientă, confortabilă și ieftină pe de o parte, iar pe de altă parte consumă un teren în care studiile interdisciplinare cu siguranță vor extrage esențe noi în dorința de a înțelege complexitatea materiei vii. Această practică terapeutică este folosită în unele țări și este foarte accesibilă. Cred că într-un viitor apropiat la Bălătești se va putea beneficia și de acest procedeu terapeutic care astăzi pare bizar, așa cum părea și acupunctura în urmă cu citeva decenii. Sporind numărul de cadre medicale, pe lingă notorietatea pe care acupunctura o conferă stațiunii Bălătești, se va îmbogăți cu încă un cabinet cu 6 paturi, fapt care va permite a trata un număr mai mare de cazuri care solicită și necesită această formă de intervenție. Pentru a atinge și scopul de informare a cititorilor, voi pomeni și alte proceduri de tip naturist provenite din bogata experiență a medicinei tradiționale cum sint masajele reflexogene zonale, automasajele hidrokinetice, keiraku shiatzu, tai kithuan — forme de intervenție similare masajului, dar care se aplică pe zone precis individualizate și cu tehnici riguroase conduse. Amintesc că în stațiune se aplică tratamentul cu Boicii forte. Colaborarea cu laboratorul Plantavorei este o incidență de reușită pentru că ne pune la îndemînă o gamă diversificată de droguri pe bază de plante, iar apoi prin aceea că sperăm într-o colaborare în sensul sarcinii pe care o au de a dezvolta munca de cercetare pe acest tărîm. Medicamentele făcute la Plantavore se găsesc în farmaciile stațiunii și noi le recomandăm. Dorim să realizăm tot în colaborare cu Plantavore un extract injectabil din apa de Bălătești, să reparam în circulație „sarea atermală” sub formă de plicuri cu conținutul unei doze pentru terapia bolilor digestive cronice și pentru irigații la domiciliu în tratamentul unor afecțiuni ginecologice. Folosim experimental o pomadă pe care sperăm s-o omologăm, pentru afecțiuni reumatice, cronice și care se pare că are o eficacitate deosebită și în tratarea infecțiilor. Folosim plante medicinale pentru fito aerosoli. Intentionăm să facem un studiu mult mai riguros care să permită tratarea cu ajutorul băilor de plante a altor diferite tulburări patologice. Colegul stomatolog Svestoslav Ivanovici propune un studiu interdisciplinar în aplicarea unor terapii de tip complex în paradontozii. Am acceptat propunerea colectivelor conduse de psihologul Viorel Paraschiv din Iași de a înființa un cabinet de psihoterapie de relaxare în complexul balneofizic. Vom strînge lucrările prezentate în prima zi într-o monografie ce va ilustra detaliat individualitatea și importanța Bălăteștilor. De asemenea, dorim să publicăm senarat comunicările științifice prezentate, lucrare care, în intenția tuturor autorilor, doare să demonstreze că ne-am angajat constient pe drumul studierii medicinei folosind metoda interdisciplinarității.

— Alte planuri?
— Toți participanții au fost de acord ca anul 175 al stațiunii balneare Bălătești să fie anul I al unor întâlniri științifice periodice, confruntările rîminînd finalmente examenele și recitările obligatorii în evoluția profesională a oricărui medic. Este în lucru un bust al dr. Dimitrie Cantemir pe care dorim să-l dezvelim în curînd și am propus ca noul pavilion să-i poarte numele, ca un omagiu pe deplin meritat. Anul acesta, O.N.T. Carpați a propus contractarea a 50 de locuri pe serie pentru pacienți din străinătate, motiv pentru care pregătirile privind dotarea și activitatea în stațiunea noastră au luat o amploare specială pentru a ne dovedi nu numai ospitalitatea caracteristică, cit mai ales calitatea de terapeuți destoinici.

REGHINA VARVICI

CRISTIAN MIHAILESCU

...Copii înaintînd cu plugușorul belșugului, copii pocnînd din bice de mătășă, colindători cu simbolice măști dansînd ca în sarabande, sorcove în care ard curcubeie și vorbele de duh ale urării, așa începe, din vremuri imemorabile, revelionul la români. Copii, ei înșiși, fiind simbolul viitorului, al tineretii veșnice și al perenității. Ne facem daruri, ne împodobim și ne deschidem casele pentru urători și pentru oaspeți, de la marea casă a țării, de la sediul Comitetului Central al Partidului, la cea din urmă zidire de locuitor al pămîntului românesc. Ținem la tradițiile noastre, căci ele ne exprimă însăși

acestea își urează fericire și realizarea tuturor visurilor lor îndrăznețe. Imensa „familie” a tineretii Capitalei petrece acest revelion — organizat de Comitetul municipal București al Uniunii Tineretului Comunist — într-o explozie de bucurie potențată de spiritul lucid al încrederii în forța poporului nostru de a merge neabătut și victorios pe drumul socialismului și comunismului, spirit ce se degajă din cuvintele mesajului de Anul Nou al tovarășului Nicolae Ceaușescu și cu hotărîrea de a urma îndemnul adresate, de atîtea ori, de secretarul general al partidului ca ei, tinerii, să facă totul pen-

trat pe bandă de magnetofon, odată cu telegramele și urările familiei. Cu toții, indiferent unde ne-am afla, simțim o familie, o patrie, un popor. Citiți notațiile reporterului nostru.

...La ora 24 a ultimei nopți a anului 1985 stația de radio coastă Constanța, de unde transmitem aceste rînduri, recepționează printre altele că nava „Boroșani” de 50.000 t.d.w., în drum spre India, traversează o mare calmă, Marea Roșie. „Finoara”, arată în aceeași ape, dar avînd alte coordonate se îndreaptă spre Kuweit; membrii echipajului care nu fac de cart, au parte de un revelion, aproape ca în familie. În schimb, oamenii de pe minierul „Brătulești” luptă de ore bune cu o furtună specifică Atlanticului, de gradul 6-7, ceea ce înseamnă un vînt de 90-100 km pe oră, totul petrecîndu-se cam prin dreptul insulelor Azore. Pe un astfel de vînt, echipajul nu-și mai vede capul de treburi iar de sărbătoare Anului Nou își vor aduce aminte mai tîrziu ca de un lucru care putea să li se întîmple și lor și nu doar celor aflați cu picioarele pe pămînt.

Aici, în România, la stația de radio-coastă ținem legătura permanent cu navele aflate deparie de țară, în marș sau în diferite porturi ale lumii, chiar acum la ora la care cu toții ne dorim un Nou An cu sănătate și bucurie. Viața marinarilor se măsoară nu numai cu anii ci și cu furtunile, ce vor face mai tîrziu deliciul nepoților, multe dintre sărbătorile vieții prinziindu-i în larg sau în cine știe ce colț de lume.

Vetre cu foc continuu, multe din navele noastre comerciale străbat chiar și acum, la cumpăna dintre ani apele mărilor și oceanelor lumii, peste 100 de echipaje aflîndu-se în misiune departe de Constanța, orașul

La marea cantină a întreprinderii „23 August”

La „23 August”, masa nr. 52, „masa tineretului”. Fotografii de PAUL AGARICI

ființa națională. Răspunzînd colindătorilor, Președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, aducea în prim planul gândirii noastre și cealaltă bună și străveche dătină românească de a întîmpina un an nou întotdeauna cu bilanțul aceluia care se încheie. De a așeza urările deasupra edificiului a ceea ce am înălțat pe parcursul unui an, ca punct de plecare spre un alt urcuș. Astfel, în tradiționalul său mesaj de Anul Nou, președintele țării ne-a îndemnat să închinăm cupele de șampanie „cu satisfacția datoriei împlinite”, căci am încheiat anul 1985 „cu rezultate însemnate în dezvoltarea economică și socială a patriei”. Succese la care a pus umărul poporul întreg, succese posibile prin modul revoluționar și clarvăzător în care sînt conduse destinele patriei. Alba noapte de sărbătoare ne-a aflat astfel mai puternicii cu un cincinal, cu un pas înainte în edificarea României moderne, ne-a aflat și mai cunoscuți în lume și mai respectați de toate popoarele pentru eforturile și voința noastră de pace pe Pămînt.

Anul 1986 ne-a aflat de veghe la fărîmul liniștii noastre, hotărîții să urmărim îndemnul tovarășului Nicolae Ceaușescu de a munci mai bine încă din prima zi a noului an, fiind un an cu totul deosebit pentru noi, anul deschidere a unui nou cincinal, anul deschidere spre o nouă treaptă în evoluția țării, de înscriere în rîndul țărilor mediu dezvoltate ale lumii. Primul an dintr-un cincinal al unei mari cuceri istorice. Toți oamenii muncii din România sînt conștienți de un astfel de urcuș spre care ne-am angajat cu tenacitate și mîndrie națională, așa cum ne-au relatat și colegii noștri aflați în noaptea-cumpănă dintre ani în numeroase din casele-cetăți ca martori oculari la petrecerea revelionului. Să le dăm cuvîntul.

Din marea rotundă a Pavilionului expozițional de la Casa Științei din Capitală, care a devenit o tradiție a revelionului tineretii, DORIN GHERGHINESCU transmite:

Este momentul în care ceasurile arată trecerea în noul an. Mai mult de 5.000 de tineri bucureșteni frunțași în producție fac primul pas în 1986 în ritm de dans, pe muzică de sărbătoare, la pavilionul central al întreprinderii de Tîrguri și Expoziții din Piața Științei. Clipele de mare entuziasm se petrec în clinchet de cupe, în îmbrățișări, într-un urias tumult al bucuriei și încrederii în forțele proprii, în viitorul țării. Aici, sub uriașa cupolă care a adăpostit în toamnă o bună parte din expoziția realizărilor economiei naționale, tinerii aueri ai multora dintre

tru a fi în primele rînduri ale constructorilor României viitoare. Ei, tinerii care se află aici, vor fi oameni maturi peste 15 ani, la revelionul din seara zilei de 31 decembrie a anului 2000, an în care mulți dintre ei vor participa direct la condu-

ctarea întreprinderilor unde lucrează acum. Decizi să contribuie esențial la îndeplinirea programului de dezvoltare a țării în această perioadă, stabilit de partid sub îndrumarea secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tinerii muncitori din Capitală serbează revelionul 1986 ca pe o sărbătoare de deschidere a unui formidabil șantier al tineretului ce-i așteaptă să probeze întreaga lor capacitate de muncă, de creație, adîncă dragoste de țară, întregul elan tineresc al virstei lor.

Au contribuit la fastul serii de neuitat, între altele, Ansamblul artistic al U.T.C., ansamblurile „Rapsodia” și „Ciocirlița”, precum și aproape toate teatrele din Capitală.

Aflat la Constanța, lîngă tîmpla mării, RĂZVAN BĂRBULESCU a înregistrat modul mai particular și mai deosebit în care și-au petrecut revelionul cei aflați la datorie, pe navele noastre comerciale, navigînd pe apele și oceanele lumii, oamenii înregistrați la o înaltă tensiune emoțională. Mesajul de Anul Nou al secretarului general al partidului, care li se transmite la o altă oră decît cea a României, înregist-

unde, în noaptea de 31 decembrie 1985, citeva mii de familii de marinari au avut parte de un revelion plin de nostalgie. Probabil cea mai elocventă a dorului marinăresc este numărul imens de mesaje transmise dinspre nave și dinspre țărîm prin stația unde ne aflăm — 15.000 de mesaje numai în cursul lunii decembrie — stație care în noaptea asta are, alături de cei plecați peste mări, echipa lui Dumitru Zărnescu, femei și bărbați, telegrafisti, radiotelegrafisti etc., care știu totul despre „Finoara” sau „Dej” sau...

...De la bordul „Munteniei”, ancorat într-un port din Golful Persic, Vasile Dincă îi transmite soției: „Iie, Cristinei și tuturor celor din casă „La mulți ani!”, fără ca el să știe că un mesaj similar cu urări de bine, avea să-i ajungă din Constanța în orele următoare. Tot un Vasile îi transmite din Portul Sudan, de pe nava „Făgăraș”, Elii-dei Șandru și întregii familii „multă fericire și toate sărutările” pe care, de cînd a plecat, i le-a dat numai în somn. Mesajele transmise de aproape și totuși de departe — e vorba de platformele de foraj marin Prometeu sau Atlas — sînt la fel de omenești și de aceea emoționante pe cum o mărtu-

Ultimile zile ale anului trecut au prilejuit tradiționala întîlnire a copiilor cu îndrăgîțul lor Moș Gerilă. Imaginea alăturată reprezintă o secvență a vizitei făcute de vestitul personaj la magazinul „Bucur-Obor” din Capitală. Din alaiul său au făcut parte, de astă dată, și cunoscuți artiști ai teatrelor bucureștene.

risesc și cuvintele adresate Luminiței Chiorean: „un an fericit, cu multă dragoste, Doru”.

Dacă în noaptea asta ca de primăvară (pentru că de iarnă nu poate fi vorba aici, la Constanța), Stația de radio-coastă nu are o clipă de răgaz, la fel se poate spune și despre bucătarii de pe navele cu care ținem legătura. Fiindcă, la fel ca pe uscat, la bord, personajul cel mai important este omul de a cărui pricepere și talent culinar depinde buna dispoziție a echipajului. Astfel, bucătarii lui Marin Călin, deși se află în Marea Roșie (cu nava „Dej”), plăcîntele cu răvaș i-au ieșit aproape ca-n patrie, iar sarmalele lui Dinciu Arghir (de pe „Finoara”) au rupt inima țigului pe o noapte caldă în care doar bradul de plastic împodobit din vreme amintește de sărbătorile de iarnă.

Tuturor, Dumitru Zărnescu și cei 11 colegi ai săi aflați de „cart” le urează sănătate, chiar dacă nu direct, ci numai prin grija cu care le supraveghează, de la distanță, existența.

DAN MUCENIC a avut ideea

o noapte de vis REVELIONUL

să cunoască un sat românesc transilvan însoțind un grup de copii colindători. Să fie martor al iubirii de tradiții a țărânului român, al omeniilor și ospitalității lui dintotdeauna, dar mai ales la sărbătorile de iarnă, să le păsească pragul și să intre în case de oameni gospodari cu belșug la masă. Masa fiindu-le, fără îndoială, expresia hărniciei lor, dintotdeauna hărnicie ce s-a dăruit în egală măsură satului și țării, făcîndu-și datoria la locurile lor de muncă.

A nins mult, cu fulgi cînd abia zăriți, cînd mari ca petalele florilor de măr, a nins frumos în Căpîlna bihoreană în ultima noapte a anului ce s-a dus, astfel că ianuarie a început aici, în satul din marginea Crișului Negru, întocmai ca în străvechile colinde — cu omătul mare și cu semne bune pentru recoltele anului.

De cum s-a inserat, pe ulițe au pornit colindători purtînd sumane mitoașe, căciuli negre, bice și clopoței, venînd prin curțile gospodarilor spre a zice Plugușorul sau Capra. Glasuri tinere, întîmpinate cu bucurie de virstnici, atmosferă de sărbătoare. M-am alăturat unui grup de colindători și iată-mă, printre frații Alin și Ciprian Lupaș, Daniel Florea și Nicușor, care își zice al Sanii, bătînd pe la porți și schimbînd urări și alte vorbe de bine cu oamenii comunei. Între timp s-au aprins luminile camerelor dinspre uliță, cele unde se primesc oaspeții de seamă și unde se cinstesc sărbătorile de familie. Căpîlna răsună de veselie, se aud cîntece și clinchete de pahare, se zăresc, prin perdelele albe, brazi stîcînd de globuri, de artificii și lumînări, podoabele unice ale nopții unice.

Ultima casă unde am urat a fost aceea a familiei Lupaș. Părintii lui Alin și Ciprian — Veturia și Nicolae —, precum și bunicii celor doi copii — Maria și Ion —, cu toții oameni harnici, frumoși, veseli și plini de speranțe pentru noul an s-au adunat în jurul mesei pline cu de toate, ca în tradiția românilor de Anul Nou, și au închinat pentru sănătate și prosperitate, urări venînd, de asemenea, de demult.

Se zice pe aici că numai oamenii de frunte într-ale muncii știu cu adevărat să petreacă. Dacă-i așa, înseamnă că la Căpîlna am aflat prilejul trecerii dintr-un an în altul numai printre gospodarii de prima mină. Dovezi — îndestularea caselor și fericirea lesne de citit pe fețele celor din jur. Și încă un lucru motivează încrederea în viitor a sâtenilor: numărul mare de tineri aflați la revelionul organizat la Căminul cultural, loc unde, pînă înspre zori, s-a cîntat și jucat — „țărănești și orășenești”.

În dimineața primei zile a lui '86, de cum s-a luminat copiii au ieșit cu sorcova, găsînd în jurul caselor oameni care porniseră deja truda noului an.

CORNEL NISTORESCU s-a oprit la curbura vajuicilor noștri Carpați, în localitatea Covasna, acolo unde trăiesc și muncesc laolaltă, ca frați ai aceluiași pămînt, români și maghiari. Și care au primit pentru dalba noapte, unde a nins cu ninsori străbune, mii de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării, Covasna devenînd, în ultimii ani, un epicentru al turismului românesc iar acum un mod de exprimare a revelionului 1986 la români.

Cu cîteva ore înainte de începerea revelionului, deasupra curburii Carpaților din zona fostelor Trei Scaune, cerul s-a închis și a început să cearnă o boare de zăpadă. Mai tîrziu, s-a întîrit și în cele din urmă singurul lucru care lipsea la Covasna și Tirgu Secuiesc a completat tabloul firesc de sfîrșit de an. Zeci de autocare venite chiar de pe litoral au asaltat spațiul acesta privilegiat, o geografie în care apa și aerul fac minuni asupra corpului omnesc. La Tirgu Secuiesc, cei mai buni „pantalonari” din țară, după ce au încheiat conturile anului trecut și au pus la cale o parte din modelele anului acesta, s-au strîns în sala clubului în acordurile orchestrei proprii.

La Covasna, orașul celor o mie de izvoare (aici multe familii au în curte fîntini și izvoare de apă minerală), au fost organizate zeci de revelioane. Al celor de la cooperativa „Textila” — producători celebri de stoffe „Covasna”, al lemnașilor de la Fabrica de prelucrare a lemnului, al pensionarilor din sectorul 6 al Capitalei, care au aici două vile liniștite, al cooperativelor, care s-au strîns într-o vilă de o sută de locuri, al Cooperăției meșteșugărești și, nu în cele din urmă, revelionul sindicatelor. Dacă turiștii veniți prin O.J.T. au ocupat cîteva hoteluri și au petrecut zile liniștite în aerul Covasnei, cei din Casa de odihnă și tratamente a sindicatelor (de fapt, un hotel cu 520 de locuri) au venit la odihnă și tratament, anunțînd cu săptămîni și luni înainte că vor să aibă un loc reținut la revelion. Și revelionul, pregătit cu grija de directorul Casei, Eugen Caltza, și de responsabilul cantinei, Andrei Csomos, s-a bucurat de toate cele de cuvîntă și tradiționale: plugușorul copiilor din Voinești, muzică bună cu formația „Sanitor”, sarmale și tombolă, de glume și surprize. Și la mese s-au așezat oameni din toate colțurile țării, contabilul Vasile Decu din Constanța, aviatorul Costache Lupu din Caracal, maistrul Andrei Biro — cel care a lucrat acum 10 ani chiar la construirea hotelului —, familiile Sălăjan din Cluj-Napoca și Ratz din Covasna, români și maghiari, sărbătorînd împreună despărțirea de un an și întîlnirea cu plinul de speranțe 1986.

Pagină realizată de CICI IORDACHE-ADAM